

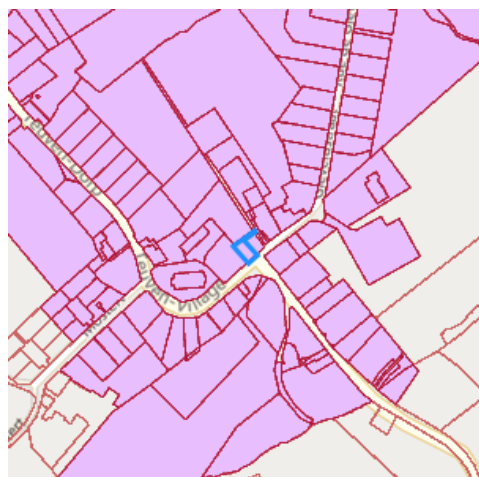
Recht van voorkoop

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2024-0701297	Datum opzoeking:	8/08/2024
Referentienummer:	Teuven Dorp 57-1	Zoekdata:	73082A0529/00F000
Datum opzoeking themabestand:	8/08/2024	Perceel:	73082A0529/00F000

Resultaat opvraging perceel gelegen in Voeren afdeling VOEREN 2 AFD/TEUVEN/, sectie A met perceelnummer 0529/00F000 [73082A0529/00F000]

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Voorkooprecht van toepassing

Legende

- Voorkooprecht van toepassing
- Geen voorkooprecht van toepassing

Partitie	Type Vlaams voorkooprecht	Overzicht begunstigen Vlaams voorkooprecht	VKBO-Nummer	Begindatum bekendmaking	Prioriteit
P0000	VWC Bijzonder gebied	Wonen in Limburg (WiL)	0401314140	8/07/2023	1
P0000	VWC Bijzonder gebied	Vlaams Woningfonds	0421111543	8/07/2023	2
P0000	VWC Bijzonder gebied	Gemeente Voeren	0216773422	8/07/2023	3

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

In dit uittreksel worden alle Vlaamse voorkeurechten vermeld. Conventionele voorkeurechten en eventuele federale voorkeurechten vallen buiten het toepassingsgebied van dit uittreksel en moet u opzoeken via andere kanalen.

Datum informatieve vraag

De datum waarvoor de Vlaamse voorkeurechten opgevraagd worden.

Datum opzoeking themabestand

De datum waarop het geografisch themabestand 'Vlaamse voorkeurechten' werd nagegaan of er al dan niet Vlaamse voorkeurechten van toepassing zijn op de gevraagde percelen. De resultaten m.b.t voorkeurechten zijn bijgevolg enkel geldig voor deze datum. Deze datum kan maximum 2 jaar terug in de tijd gaan i.v.m. de datum opzoeking themabestand.

Kolommen

De kolommen type, overzicht, begunstigen, begindatum bekendmaking en prioriteit worden enkel ingevuld indien er een voorkeurecht van toepassing is en de informatie gekend is.

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Informatie Vlaanderen en op basis van het geografisch themabestand 'Vlaamse voorkeurechten', erkend als authentieke geografisch gegevensbron (Decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkeurechten (B.S. 24/07/2007) en Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkeurechten en houdende de erkenning van het geografisch themabestand 'Vlaamse voorkeurechten' als authentieke geografische gegevensbron (B.S. 10/08/2012)).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Informatie Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2024-0701287	Datum opzoeking:	8/08/2024
Referentienummer:	Teuven Dorp 57-1	Zoekdata:	73082A0529/00F000
Perceel:	73082A0529/00F000		

Risicozones overstromingen - kaart 2017

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Controleer of het perceel (gedeeltelijk) ingekleurd is als risicozone voor overstromingen
- Informatief: het middelpunt van het perceel is niet gelegen in een risicozone voor overstromingen

Legende

- Risicozone overstroming
- Nieuwe risicozone overstroming (kaart 2017)

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Risicozones overstromingen

Risicozones zoals bepaald in het Koninklijk besluit van 20 september 2017 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 2007 tot afbakening van de risicozones bedoeld in artikel 68-7 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst (met betrekking tot de verzekering tegen natuurrampen).

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van de Vlaamse Milieumaatschappij en de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, Dokter De Moorstraat 24-26, 9300 Aalst en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootchalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Meer info

www.integraalwaterbeleid.be
www.waterinfo.be/watertoets

OVERSTROMINGSRAPPORT 08-08-2024

Identificatie perceel en gebouwen

Gemeente	Voeren				
Afdeling	2	Sectie	A	Perceelnummer	0529/00F000
Aantal gebouwen op dit perceel	1				
Waterbeheerder(s)	Provincie Limburg				

Informatie voor het volledige perceel

Parameter	Score
Perceelscore of P-score	C
Gebouwscore of G-score	C
Ligging in Signaalgebied	neen
Ligging in afgebakende oeverzone of afgebakend overstromingsgebied	neen

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

Te gebruiken symbool voor informatieplicht: geen verplicht symbool

Informatie voor de verschillende gebouwen op het perceel

Gebouw ID	Score
17222176	C

DETAILKAARTEN

Detailkaart Overstromingsgevoelige gebieden pluviaal (door hevige neerslag)

Detailkaart Overstromingsgevoelige gebieden fluviaal (uit waterlopen)

Detailkaart Overstromingsgevoelige gebieden vanuit de zee

Legende

- A - Geen overstroming gemodelleerd
- B - Kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering
- C - Kleine kans op overstromingen
- D - Middelgrote kans op overstromingen

PERCEELSCORE

Detail overstromingsgevoeligheid perceel te Voeren, afdeling 2, sectie A met perceelnummer 0529/00F000

Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

PERCEELSCORE: C

Kleine kans op overstromingen

Intense neerslag
Pluviaal

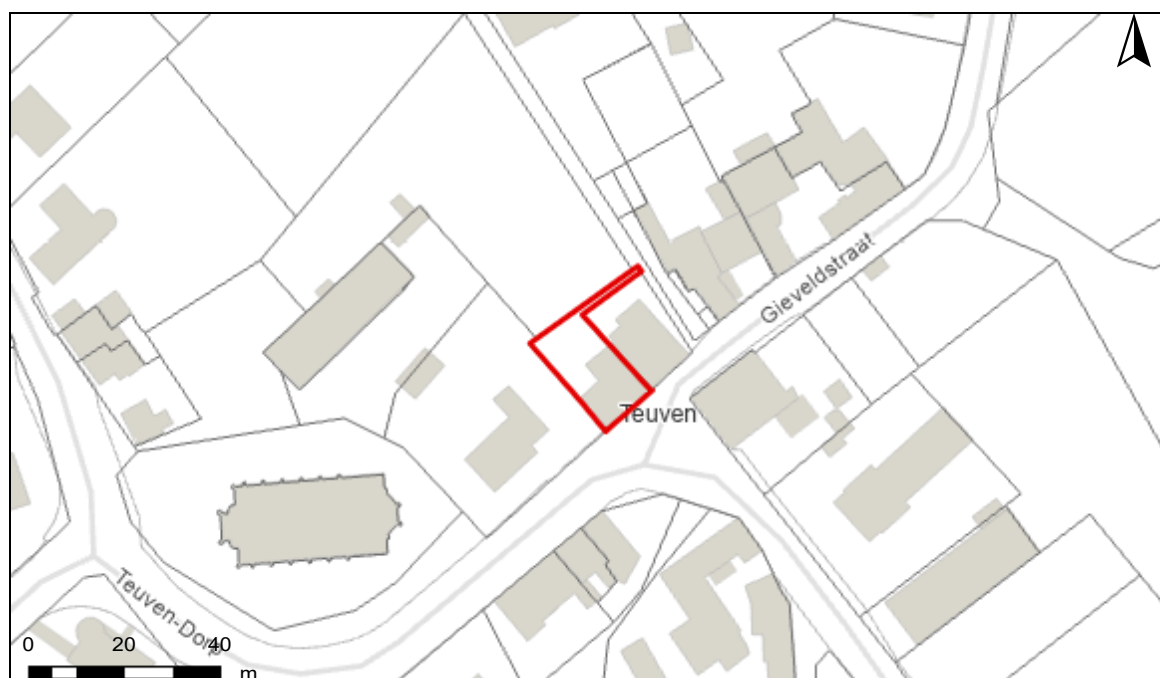
Vanuit waterlopen
Fluviaal

Kustoverstroming
Zee

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

SCORE GEBOUW 17222176

Detail overstromingsgevoeligheid gebouw met ID 17222176

Alle scores worden op basis van de overstromingskansen geanalyseerd en vervolgens wordt een score toegekend aan uw woning of perceel.

GEBOUWSCORE: C

Kleine kans op overstromingen

Intense neerslag
Pluviaal

Vanuit waterlopen
Fluviaal

Kustoverstroming
Zee

A: geen overstroming gemodelleerd B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering C: kleine kans op overstromingen D: middelgrote kans op overstromingen

INFORMATIEPLICHT

Wetgeving informatieplicht

De informatieplicht is opgenomen in art. 1.3.3.3.2 van het waterwetboek ofwel de gecodificeerde decreten betreffende het integraal waterbeleid. De details voor de uitwerking van de informatieplicht zijn opgenomen in hoofdstuk III/1 van het uitvoeringsbesluit watertoets.

Berekening P-score en G-score

Voor de berekening van de P-score wordt bekeken of er overlap is tussen het perceel en de drie overstromingskaarten.

Voor de berekening van de G-score wordt bekeken of er overlap is tussen één van de gebouwen op het perceel met een minimum oppervlakte van 25m² en de drie overstromingskaarten. Er wordt hiervoor een buffer van 1m genomen rond de gebouwen.

Aangezien enkel voor de G-score met een buffer wordt gewerkt, is hiervoor ook overlap mogelijk met de overstromingskaarten buiten het perceel. In dat geval wordt de P-score aangepast naar dezelfde waarde als de G-score.

Overstromingsrobuust gebouwd?

Uw woning kan zich in overstromingsgevoelig gebied bevinden, maar mogelijks is hier reeds rekening mee gehouden bij het bouwen en heeft u dus overstromingsrobuust gebouwd. In dit geval bestaat de mogelijkheid om een deskundige aan te stellen om uw score te laten aanpassen.

Signaalgebieden

Voor signaalgebieden geldt er wettelijk gezien geen informatieplicht, maar het is wel aangewezen om dit ook mee op te nemen bij de communicatie. Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde gebieden met een harde bestemming zoals woongebied, die ook een belangrijke functie kunnen vervullen tijdens overstromingen. Het gaat om gebieden met een mogelijke tegenstrijdigheid tussen de huidige bestemmingsvoorschriften en de belangen van het watersysteem. Voor verschillende van deze gebieden werd beslist om een bouwvrije opgave te voorzien, omdat het risico tijdens overstromingen te groot is.

Afgebakende oeverzones en afgebakende overstromingsgebieden

Afgebakende oeverzones en overstromingsgebieden zijn in de meeste gevallen afgebakend op niet bebouwbare percelen, maar niet altijd. Het gaat om gebieden waar een recht van voorkoop geldt en waar inrichtingswerken worden voorzien in het kader van het waterbeleid.

Meer info

www.integraalwaterbeleid.be

waterinfo.vlaanderen.be/informatieplicht

woningpas.vlaanderen.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2024-0701288	Datum opzoeking:	8/08/2024
Referentienummer:	Teuven Dorp 57-1	Zoekdata:	73082A0529/00F000
Perceel:	73082A0529/00F000		

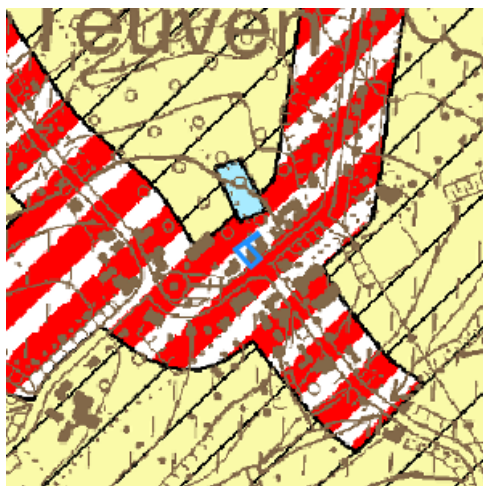
Informatieaanvraag Gewestinfo

Resultaat opvraging perceel gelegen in Voeren afdeling VOEREN 2 AFD/TEUVEN/, sectie A met perceelnummer 0529/00F000 [73082A0529/00F000]

Gewestplan

Hoofdbestemming (*):	woongebieden met landelijk karakter
Datum goedkeuring gewestplan:	5/04/1977
Gewestplan:	origineel gewestplan St-Truiden - Tongeren
Categorie:	Wonen

Indicatieve kaartweergave

Legende

 0100 - Woongebieden	 0700 - Groengebieden
 0105 - Woonuitbreidingsgebieden	 0701 - Natuurgebieden
 0200 - Gebieden voor gemeenschapsvoorziening en openbaar nut	 0702 - Natuurgebieden met wetenschappelijke waarde of natuurreservaten
 0400 - Recreatiegebieden	 0800 - Bosgebieden
 0401 - Gebieden voor dagrecreatie	 0900 - Agrarische gebieden
 0402 - Gebieden voor verblijfsrecreatie	 0901 - Landschappelijke waardevolle agrarische gebieden
 0410 - Gebieden voor toeristische recreatieparken (TRP)	 1000 - Industriegebieden
 0500 - Parkgebieden	 1100 - Ambachtelijke bedrijven en KMO's
 0600 - Bufferzones	 1700 - Landelijke gebieden

Uitgebreide legende <https://www.realsmart.be/gewestplan.pdf>

Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Er is geen informatie beschikbaar op het gekozen perceelnummer.

Indicatieve kaartweergave

Legende

- Contouren van grondvlakken
- Contouren van overdrukken (indien geen grondvlak van GewRUP aanwezig, is bestemming op gewestplan ook nog van kracht)
- Contouren van lijnen

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Gewestplan

Het gewestplan is een verouderd planningsinstrument dat enkel nog van kracht is op die plekken waar het niet vervangen is door een nieuwer plan. Na 2000 zijn de bestemmingen van het gewestplan op vele plekken gewijzigd door de opmaak van de 'ruimtelijke uitvoeringsplannen' (RUP'S).

Belangrijke Noot

Wilt u weten welke bestemming geldt op een bepaald perceel, dan vraagt u dit best na bij de gemeente. Zij hebben een overzicht van alle geldende plannen (ruimtelijke uitvoeringsplannen van gewest, provincie of gemeente, maar ook bijzonder plannen van aanleg) die het gewestplan intussen mogelijks hebben vervangen.

Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan

Een ruimtelijk uitvoeringsplan heeft uitvoering aan een ruimtelijk structuurplan. Het heeft een verordende waarde voor alle overheidsbeslissing. Het Vlaams gewest maakt gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen op. Ook provincies en gemeenten maken ruimtelijke uitvoeringsplannen op. Raadpleeg de gemeente of provincie voor een overzicht van de plannen op hun grondgebied.

Meer info

www.ruimtelijkeordering.be

* Indien het perceel ingetekend is met meerdere bestemmingen, kan u de andere bestemmingen via de legende afleiden.

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van Ruimte Vlaanderen, Koning Albert II-Laan 19 bus 11, 1210 Brussel, namens het Vlaams Gewest en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootschalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Ruimte Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2024-0701275	Datum opzoeking:	8/08/2024
Referentienummer:	Teuven Dorp 57-1	Zoekdata:	73082A0529/00F000
Perceel:	73082A0529/00F000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Voeren afdeling VOEREN 2 AFD/TEUVEN/, sectie A met perceelnummer 0529/00F000 [73082A0529/00F000]

Informatievraag: Beschermd onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Woning met dienstgebouw:** (detail zie bijlage)
- **Dorpskern Teuven:** (detail zie bijlage)

Legende

■ Cultuurhistorische landschappen	■ Monumenten
■ Archeologische sites	- - - Overgangszones
■ Stads- en dorpsgezichten	

Informatievraag: Vastgestelde inventaris onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Woning met dienstgebouw:** (detail zie bijlage)
- **Laatclassicistisch burgerhuis:** (detail zie bijlage)
- **Vallei van de Gulp bij Teuven:** (detail zie bijlage)

Legende

■ Landschapsatlas	■ Archeologische zones
■ Landschapelijk erfgoed	■ Bouwkundig erfgoed

Informatievraag: Erfgoedlandschap (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in het erfgoedlandschap

Legende

- Landschapelijk erfgoed

Informatievraag: Unesco werelderfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in de Unesco Werelderfgoedlijst

Legende

- Bufferzones
- Kernzones

Informatievraag: Gebieden geen archeologie (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend erfgoed is niet opgenomen in gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Legende

- Gewestelijk
- Gemeentelijk

Informatievraag: Erfgoed plannen (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen erfgoed plannen

Legende

- Beheersplannen
- Onroerenderfgoedrichtplannen

Informatievraag: Wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- **Laatclassicistisch burgerhuis:** Bouwkundig (detail zie bijlage)
- **Woning met dienstgebouw:** Bouwkundig (detail zie bijlage)
- **Voetweg van Nurop naar Teuven:** Landschappelijk (detail zie bijlage)
- **Gulpvallei met omgeving:** Landschappelijk (detail zie bijlage)

Legende

- Archeologische erfgoed elementen
- Archeologische erfgoed gehelen
- Bouwkundig erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed elementen
- Landschappelijk erfgoed gehelen

Informatievraag: Archeologienota's (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen goedgekeurde archeologienota's

Legende

- Archeologienota's

Informatievraag: Eindverslag archeologie (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen eindverslagen van archeologisch onderzoek

Legende

 Eindverslag archeologie

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

De minister bevoegd voor onroerend erfgoed kan een goed beschermen als het door de erfgoedwaarden van algemeen belang is. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Is het onroerend goed beschermd, dan gelden er verschillende specifieke juridische (per monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap) gevolgen om het behoud ervan te garanderen. Bovendien kan je beroep doen op verschillende vormen van financiële ondersteuning.

Er zijn vier mogelijke vormen van bescherming: een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht en een beschermde archeologische site. Binnen elk van deze statuten is het mogelijk om een overgangszone in te stellen. Zo'n zone ondersteunt de erfgoedwaarden van het beschermde goed.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met rechtsgevolgen. De rechtsgevolgen zijn minder uitgebreid dan bij een beschermd erfgoed. Bovendien gelden voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen eenzelfde set rechtsgevolgen.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet bevoegdheid voor steden en gemeenten voor het inventariseren van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De Vlaamse overheid inventariseert het archeologisch erfgoed, varend erfgoed en de landschappelijke gehelen (Landschapsatlas).

Erfgoedlandschap

Anders dan bij een bescherming of vaststelling van een onroerend goed verloopt de procedure van een erfgoedlandschap via de regelgeving Ruimtelijke Ordening. Als er voor een gebied een RUP wordt opgemaakt, kan de plannende overheid (gemeente, provincie of Vlaanderen) ervoor kiezen om hier ook een erfgoedlandschap in af te bakenen. Zo kunnen er stedenbouwkundige voorschriften gekoppeld worden aan het erfgoedlandschap waarmee ingezet wordt op erfgoedzorg. Wordt je goed erfgoedlandschap, moet je rekening houden met zorgplicht.

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel zeven beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette, de volledige Brugse binnenstad, het Zoniënwoud, de Wortel-Kolonie en begraafplaatsen en herdenkingsites van WO I.

Gebieden geen archeologie

De kaart wordt sinds 2016 periodiek vastgesteld door het agentschap. Op die manier kunnen percelen of gebieden die beantwoorden aan de criteria voor opname op korte termijn op de kaart opgenomen worden. Dit geeft bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars met plannen voor dergelijke percelen de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van een archeologisch vooronderzoek, zonder vertraging en bijkomende kosten.

Plannen

Een goedgekeurd beheersplan legt geen actieve verplichtingen op. Het is en blijft een geconcretiseerde beheersvisie voor een erfgoedplaats. Toch heeft het document in zekere mate een 'dwingend' kader waarbinnen je moet blijven: als je werken wil uitvoeren, moeten ze stroken met de beheersdoelstellingen uit het beheersplan. Zijn de beheersdoelstellingen niet meer passend, dan kan je een aanpassing van het beheersplan aanvragen of een nieuw beheersplan opmaken. De geldigheidsduur van een plan is 24 jaar. In bepaalde gevallen heb je een goedgekeurd beheersplan nodig om een erfgoedpremie aan te vragen.

Geïventariseerd wetenschappelijk onroerend erfgoed

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed.

Geïventariseerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Archeologienota's en nota's

Een bouwheer is in bepaalde gevallen verplicht om een archeologienota toe te voegen aan een vergunningsaanvraag. Hij stelt daarvoor een erkend archeoloog aan om een archeologisch vooronderzoek uit te voeren en een archeologienota op te stellen. Of je verplicht bent een archeologienota toe te voegen aan je vergunningsaanvraag is onder meer afhankelijk van: oppervlakte perceel en bodemingreep, ruimtelijke bestemming van perceel en of het terrein zich situeert in een beschermde archeologische site, in een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Eindverslag archeologisch onderzoek

Bij bouw- of verkavelingsprojecten maakt een erkend archeoloog verschillende verslagen op om archeologisch erfgoed te documenteren. De bouwheer moet aangeven of er archeologisch erfgoed op het terrein wordt verwacht en hoe hiermee zal worden omgegaan. Een vooronderzoek resulteert in een archeologienota of een nota bij een uitgesteld vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek blijkt dat een archeologische site verder onderzocht moet worden, volgt een opgraving, uitgevoerd door een erkend archeoloog. Binnen twee maanden na het veldwerk maakt de archeoloog een archeologierapport met voorlopige bevindingen, dat aantoont dat het werk op het terrein is voltooid en de bouwwerkzaamheden kunnen beginnen. Het definitieve eindverslag, met alle onderzoeksresultaten, wordt binnen twee jaar na de opgraving bezorgd.

Wetgeving

Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info

www.onroenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Informatie Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootschalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van het Agentschap Onroerend erfgoed via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: Teuven Dorp 57-1)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Voeren afdeling VOEREN 2 AFD/TEUVEN/, sectie A met perceelnummer 0529/00F000 [73082A0529/00F000]

Beschermd onroerend erfgoed

Beschermd monument: Woning met dienstgebouw

Beschermd monument

Beknopte karakterisering

Typologies bijgebouwen, woonhuizen

Datering 19de eeuw, vierde kwart 18de eeuw, eerste kwart 19de eeuw

Beschrijving

Dit woonhuis werd gebouwd aan het eind van de 18de of het begin van de 19de eeuw en werd iets later in de 19de eeuw met een dienstgebouw uitgebreid.

Historiek

Vermoedelijk betreft het een woning met een dienstgebouw. Stilistisch dateert het woonhuis uit het eind van de 18de, begin van de 19de eeuw, en werd het dienstgebouw iets later, in de 19de eeuw toegevoegd.

Op het pre-kadastraal plan van omstreeks 1836 en de kaart in de Atlas der Buurtwegen van omstreeks 1844 werden de bouwvolumes als een T-vormige constructie weergegeven. Het pre-kadastraal plan toont aan dat het woonhuis veel breder was dan de stalling en bovendien een L-vormige structuur had.

In 1868 werd het gebouwencomplex uitgebreid langs de noordoostelijke zijde van het dienstgebouw. Omstreeks 1878 was het goed eigendom van de familie Coenegracht-Petry.

Op het moment van de inventarisatie (1992) deed het pand dienst als café.

Beschrijving

Het geheel betreft een langgestrekt gebouw dat uit twee delen bestaat. Aan de linkerkant bevond zich waarschijnlijk een woonhuis van vijf traveeën onder een zadeldak met grijze pannen. Dit bouwvolume is iets hoger dan het flankerende (dienst)gebouw aan de rechterzijde, hetgeen eveneens vijf traveeën omvat en is afgedekt door een zadeldak met dezelfde pannen. Beide gebouwen zijn opgetrokken in baksteenmetselwerk en zijn witgekalkt terwijl de plint zwart geschilderd is.

In de voorgevel van het woonhuis bevindt zich een centrale toegangsdeur die wordt voorafgegaan door twee hardstenen treden. Er zijn kleine rechthoekige vensteropeningen in een houten omlijsting met sponningbeloop. Op sommige plaatsen zijn er korfboogvormige ontlastingsbogen. De vensteropeningen links op de benedenverdieping werden gewijzigd.

In het dienstgebouw bevindt zich centraal een lage korfboogpoort, die werd aangepast als venster. In de linkertraveeën en boven de poort bevinden zich gelijkaardige vensteropeningen als in het woonhuis. De vensteropeningen in de twee traveeën rechts naast de poort zijn iets groter.

In de voorgevels zijn rechte smeedijzeren muurankers bevestigd, die door een dik pakket verflagen bedekt worden.

De linker zijgevel van het woonhuis bevat vermoedelijk geen deur- of vensteropeningen, want de gevel wordt grotendeels bedekt door de begroeiing uit de aanpalende tuin.

De rechter zijgevel van het dienstgebouw is momenteel een blinde gevel, maar bevatte voorheen een rechthoekige bakstenen vensteropening.

Tegen de achtergevel werd een kleine annex van één bouwlaag aangebouwd. Hierin bevinden zich een deur, twee kleine vensteropeningen en een garagepoort.

- NIJSSEN J. 1992: *Manuscript Voerense percelen*.
- SCHLUSMANS F. 1992: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Tongeren, Kanton Voeren*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 14N2, Brussel - Turnhout.

De woning met dienstgebouw te Teuven, is beschermd als monument.

Waarden

De woning en het dienstgebouw zijn beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de:

Historische waarde

in casu *architectuurhistorische waarde*:

Als gaaf bewaard woonhuis met dienstgebouw uit het einde van de 18de- begin van de 19de eeuw.

Sociaal-culturele waarde

Als sterk beeldbepalend gebouw in witgekalkt baksteenmetselwerk, ingeplant op de hoek van de Dorpsstraat en het voetpad van Nourop naar Teuven, als visueel eindpunt van de Sinnichen het eerste deel van de Dorpsstraat.

Is de aanduiding van

- **Teuven-Dorp 57 (Voeren)** Witgekalkte bakstenen gebouwen, het linkse gedeelte daterend uit eind 18de, begin 19de eeuw, het rechtse gedeelte uit de 19de eeuw.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/4096>

Beschermingsbesluiten

- [Geografisch pakket Teuven - https://id.erfgoed.net/besluiten/4053](https://id.erfgoed.net/besluiten/4053)
Definitieve beschermingsbesluiten

Beschermd stads- of dorpsgezicht, intrinsiek: Dorpskern Teuven

Beschermd stads- of dorpsgezicht, intrinsiek

Beknopte karakterisering

Typologies [burgerhuizen](#), [feestzalen](#), [gemeentehuizen](#),
[lagere scholen](#), [parochiekerken](#), [woonhuizen](#),
[kapelanieën](#), [dorpen](#), [hoeven met losse](#)
[bestanddelen](#)

Beschrijving

De dorpskern van Teuven wordt gekarakteriseerd door de hoofdzakelijk 19de-eeuwse, losstaande bebouwing.

Historiek

De dorpskern van Teuven wordt op de kabinetskaart van de Ferraris (1770-1778) weergegeven als een bewoningskern omgeven door boomgaarden. Deze boomgaarden worden niet meer weergegeven op de kaart van Vandermaelen (1846-1854), waarop de dorpskern wordt weergegeven langs een holle weg omgeven door akkers.

Beschrijving

Het nederzettingpatroon in het centrum van Teuven vertoont lintbebouwing aan de weg van Remersdaal naar Slenaken (Nederland), die van noord naar zuid doorheen het dorp loopt.

De gebouwen dateren in hoofdzaak uit de 19de eeuw, zoals onder meer blijkt uit de Atlas van de Buurtwegen. Doordat het voornamelijk losstaande gebouwen betreft, zijn er geen gesloten gevelwanden en geniet de dorpskern een open karakter.

In het dorpsgezicht bevindt zich een aantal monumenten, met name het gemeentehuis, de school, de zaal 'Salle Patria' en enkele woningen. De cluster van deze monumenten met hun onmiddellijke omgeving is bepalend voor de afbakening van het dorpsgezicht. Centraal in het dorpsgezicht staat de neogotische Sint-Pieterskerk. Samen vormen deze gebouwen de in hoofdzaak 19de-eeuwse kern van dit Voerens dorp.

- Beschermingsdossier, DL002254, Dorpsstraat 6-10: dorpskern met onmiddellijke omgeving (S.n., 2003, digitaal dossier).
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden van Jozef Jean François de Ferraris, opgesteld tussen 1770-1778, schaal 1:11.520.
- Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven tussen 1846-1854, schaal 1:20 000.

De dorpskern van Teuven is beschermd als dorpsgezicht. De gevels die zich op de grens van de afbakening bevinden en waarvan de rest van het gebouw buiten de afbakening ligt, maken in dit geval geen deel uit van de bescherming.

Waarden

Historische waarde, sociaal-culturele waarde

Het nederzettingsspatroon in het centrum van Teuven vertoont een lintbebouwing aan de weg van Remersdaal naar Slenaken (Nederland), die van noord naar zuid doorheen het dorp loopt. De gebouwen dateren in hoofdzaak uit de 19de eeuw, zoals onder meer blijkt uit de Atlas van de Buurtwegen. Tesaamen met de kerk vormen het gemeentehuis, de school, de zaal Patria en enkele woningen, de in hoofdzaak 19de-eeuwse kern van dit Voerens dorp.

De dorpskern van Teuven bestaande uit zeven monumenten met onmiddellijke omgeving is beschermd als dorpsgezicht omwille van het algemeen belang gevormd door de:

Is de omvattende aanduiding van

- **Teuven-Dorp 38 (Voeren)** Burgerhuis dat in 1930 gebouwd werd, confer datum in de windvaan op de centrale dakkapel.
- **Teuven-Dorp 61 (Voeren)** De geleide linden staan ten zuidwesten van de voormalige gemeenteschool van Teuven. De gesteltakken van de bomen worden in één vertikaal vlak beheerd. De linden werden aangeplant als zonne- en regenscherm.
- **Gieveldstraat 2 (Voeren)** Ruim gebouw, dat twee delen bevat, respectievelijk gelegen aan de voor- en achterkant van het gebouw, en voorzien van identieke gevels.
- **Teuven-Dorp 61 (Voeren)** Gebouwd in 1870, het gebouw bestaat uit twee delen waarvan het oudste aan straatzijde ligt.
- **Teuven-Dorp (Voeren)** Gietijzeren wegwijzer uit de tweede helft van de 19de eeuw.
- **Teuven-Dorp 58 (Voeren)** Kleine hoeve, het oudste gedeelte is het L-vormige noordelijke gedeelte, bestaande uit het woonhuis en de dwarsschuur.
- **Teuven-Dorp 55 (Voeren)** Burgerhuis, hoger gelegen dan het straatniveau, van circa 1875.
- **Teuven-Dorp 45 (Voeren)** Neogotische kerk, gebouwd in 1871-1877, wat hoger gelegen dan het straatniveau en omringd door het ommuurde kerkhof.
- **Teuven-Dorp 63 (Voeren)** Bakstenen zaaltje onder mansardedak, uit begin 20ste eeuw.
- **Teuven-Dorp 57 (Voeren)** Witgekalkte bakstenen gebouwen, het linkse gedeelte daterend uit eind 18de, begin 19de eeuw, het rechtse gedeelte uit de 19de eeuw.

Is de gedeeltelijke aanduiding van

- **Remersdaal, Teuven (Voeren)** De Vallei van de Gulp ligt in het oosten van Voeren. De waterloop de Gulp meandert tussen graslanden. De vallei ligt aan de voet van hellingbossen op Nuropperberg en Teuvenberg. Op het plateau is er open akkerland en grasland. De kleinschalige dorpskern van Teuven en het kasteel van Obsinnich bevinden zich op de linker oever, de abdij en watermolen van Sinnich liggen op de rechter oever. Het spoorwegviaduct uit WO1 bevindt zich op de lijn Tongeren-Aken.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/4102>

Beschermingsbesluiten

- [Geografisch pakket Teuven - https://id.erfgoed.net/besluiten/4053](https://id.erfgoed.net/besluiten/4053)
Definitieve beschermingsbesluiten

Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Woning met dienstgebouw

Vastgesteld bouwkundig erfgoed

Beknopte karakterisering

Typologies [bijgebouwen](#), [cafés](#), [woonhuizen](#)

Datering [19de eeuw](#), [vierde kwart 18de eeuw](#), [eerste kwart 19de eeuw](#)

Beschrijving

Witgekalkte bakstenen gebouwen, het linkse gedeelte daterend uit eind 18de-, begin 19de eeuw, het rechtse gedeelte uit de 19de eeuw.

Waarden

Historische waarde

Architecturale waarde

Is de aanduiding van

- **Teuven-Dorp 57 (Voeren)** Witgekalkte bakstenen gebouwen, het linkse gedeelte daterend uit eind 18de, begin 19de eeuw, het rechtse gedeelte uit de 19de eeuw.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/21005>

Beschermingsbesluiten

- [Besluit tot vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed in de provincie Limburg](https://id.erfgoed.net/besluiten/14564) - <https://id.erfgoed.net/besluiten/14564>
Schrappingsbesluiten Vaststellingsbesluiten

Vastgesteld bouwkundig erfgoed: Laatclassicistisch burgerhuis

Vastgesteld bouwkundig erfgoed

Beknopte karakterisering

Typologies [burgerhuizen](#)

Stijl

Datering [vierde kwart 19de eeuw](#)

Beschrijving

Burgerhuis, hoger gelegen dan het straatniveau, van circa 1875.

Waarden

Historische waarde

Architecturale waarde

Is de aanduiding van

- **Teuven-Dorp 55 (Voeren)** Burgerhuis, hoger gelegen dan het straatniveau, van circa 1875.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/18552>

Beschermingsbesluiten

- [Besluit tot vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed in de provincie Limburg](https://id.erfgoed.net/besluiten/14564) - <https://id.erfgoed.net/besluiten/14564>
Schrappingsbesluiten Vaststellingsbesluiten

Vastgesteld landschapsatlasrelict: Vallei van de Gulp bij Teuven

Vastgesteld landschapsatlasrelict

Beknopte karakterisering

Typologies bronnen, hoeven, kasteelhoeven, spoorwegbeddingen, vijvers, watermolens, wegekruisen, viaducten, grenspalen, dorpen, holle wegen, indicaties voor delfstofwinning, veekeringshagen, loofbossen, graslanden, wadden, molenlopen, steilranden, meanders, valleien, dolines, open landschappen, halfopen landschappen, agrarische landschappen, abdijdomainen, kalktufafzettingen, oude bossen

Beschrijving

De Vallei van de Gulp bij Teuven is vastgesteld in de landschapsatlas.

Waarden

Natuurwetenschappelijke waarde

De ondergrond van deze ankerplaats bestaat praktisch volledig uit krijtgesteente, door de zee in subhorizontale lagen afgezet tijdens mesozoïcum of secundair tijdperk (ongeveer 248-65 miljoen jaar geleden). Het is een zachtkorrelig gesteente waarin fossiele resten voorkomen. Belemnieten, zee-egels, koralen en schelpen worden frequent blootgelegd. Er komen landschapsvormen voor die typisch zijn voor waterdoorlatende gesteenten (krijt en grind) zoals droge dalen, grubben, dolines, holle wegen en watervoerende holle wegen; Voormalige groeven kunnen een venster bieden op enkele van deze geologische verschijnselen. Het zijn bijgevolg ideale locaties voor de studie van de geologische opbouw van het landschap en van de paleontologie. De geomorfologische verscheidenheid is een verklaring voor de zeer grote floristische en faunistische waarde van het gebied. De Voerense vegetatie is uitgesproken soortenrijk en ten dele uniek voor Vlaanderen. Naast de Atlantische soorten zijn er relatief veel Midden-Europese soorten te vinden, die overleven bij meer vorstdagen en een later beginnen van het voorjaar ten opzichte van het Maasdal en het westelijker gelegen Vlaanderen. Ook soorten die normaal gesproken heel wat zuidelijker voorkomen, handhaven zich op de warme zuidhellingen.

Historische waarde

Wat betreft het bouwkundige patrimonium maakt het landschap deel uit van het Maasland, een historische en culturele entiteit die zich door de eeuwen heen wist te profileren. Talrijke relictten van ontginning van de streek vanuit dorpen en grote boerderijen zijn aanwezig. Het historische verband tussen de hoevebouw, het bodemgebruik (akker of weide) en de ondergrond (aanwezigheid van water en silex) is duidelijk zichtbaar. Van belang zijn de aanwezigheid van de historische kastelen (Hoof, Obsinnich), de Abdij van Sinnich en historische boerderijen (Hoeve Gieveld, Driesenhof, Kloosterhof) van waaruit de omgeving ontgonnen werd. Er komen veel historisch stabiele oude bossen voor (onder andere Sinnicherbos, bos van Obsinnich). In de vallei van de Gulp komen, meer dan in de andere Voerense valleien, restanten van een uitgesproken cultuurzonatie voor. Langs de dalhellingen treft men van onder naar boven achtereenvolgens aan: beemdgronden op de dalbodem, een bewoningsstrook met boomgaardzone onderaan op de helling, een hoger gelegen akkerstrook en een beboste kam.

Esthetische waarde

De grote verscheidenheid in het gradiëntrijke landschap met zijn uitgestrekte leemplateaus en weidegebieden, asymmetrische dalen, poelen, brongebieden, graften, houtkanten, holle wegen, grubben, hoogstamboomgaarden, plateau-, helling- en bronbossen bieden aan de streek een hoge esthetische belevingswaarde. Kenmerkend is de gaaf bewaarde, uitsluitend agrarische, uitbouw van het gebied en de harmonieuze verwevenheid van het landschap met het gebouwde patrimonium.

Sociaal-culturele waarde

De Voerstreek is het centrum van het ontwikkelingsperspectief Drielandenpark, een samenwerkingsverband van de Nederlandse provincie Limburg, de Belgische provincies Luik en Limburg, de gewesten Vlaanderen en Wallonië, de Duitstalige gemeenschap in België en de Stadt und Landkreis Aachen. Dit samenwerkingsverband biedt een hoopvol perspectief op een verdere uitbouw van de erfgoedwaarden van de streek over taal, gewest- en landsgrenzen heen. Het gebied leent zich uitermate goed voor wandel- en fietstoerisme. Er zijn talrijke, grensoverschrijdende, wandel- en fietspaden in het gebied. Tevens loopt een GR-route (GR 128) door het

gebied. De Gulp ontspringt in Wallonië en loopt via Vlaanderen (Teuven) naar Nederland. In het kader van een Euregionaal project is een groep rondom Geul-Gulp opgericht om projecten in te richten.

Ruimtelijk-structurende waarde

De Gulp is een belangrijk structurende waarde voor het gebied. Het Gulpdal is asymmetrisch: de oost hellingen zijn steil en bebost, terwijl de westelijke hellingen zachter en vlakker zijn. De landbouwontginningen gebeurden vanuit de hoeves op het plateau. Op de vlakkere hellingen komt vooral landbouw en veeteelt voor.

Is de aanduiding van

- **Remersdaal, Teuven (Voeren)** De Vallei van de Gulp ligt in het oosten van Voeren. De waterloop de Gulp meandert tussen graslanden. De vallei ligt aan de voet van hellingbossen op Nuropperberg en Teuvenberg. Op het plateau is er open akkerland en grasland. De kleinschalige dorpskern van Teuven en het kasteel van Obsinnich bevinden zich op de linker oever, de abdij en watermolen van Sinnich liggen op de rechter oever. Het spoorwegviaduct uit WOI bevindt zich op de lijn Tongeren-Aken.

Is de omvattende aanduiding van

- **Kloosterhofstraat 32-34 (Voeren)** De rij met opgaande bomen flankert de oprijlaan van de Hoeve Kloosterhof aan de zuidwestzijde.
- **Gieveldstraat (Voeren)** Ensemble van cipressen met een houten wegwijk op het kruispunt van de Gieveldstraat en Teuven-Driesen.
- **Teuven (Voeren)** De dolines komen op verschillende plaatsen op de helling van de Teuvenberg voor. Een doline is een ketel- of trechtervormige depressie ontstaan door instorting als gevolg van de oplossing van onderliggende kalksteen door koolzuurhoudend water. Ze zijn overgroeid met bosvegetatie, maar zijn wel in het reliëf herkenbaar.
- **Teuven (Voeren)** De zware hakhoutstomp van zwarte els is aangeplant in de perceelshoek van een weiland in de Gulpvallei. De hakhoutstomp heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object.
- **Kasteelstraat (Voeren)** De knobomenrij van gewone es is een restant van een oude kaphaag. De zware essen (met een omtrek tot 300 cm) staan op de perceelsgrens van graslanden in de vallei van de Gulp.
- **I gen Treut (Voeren)** De lage knoboom van boswilg staat langs de holle weg I gen Treut. Het betreft een bijzondere variëteit van boswilg, namelijk *Salix caprea spacelata*. Meer noordelijk staat in dezelfde houtkant hakhout van hazelaar.
- **I gen Treut (Voeren)** De geschoren meidoornhagen zijn aangeplant als veekering bij een weiland langs de Gulp. De functie van de weerhaag is het vee op de weide houden. Deze haag heeft relicten van gelegde hagen. Deze hebben mooie representatieve groeivormen en zijn beeldbepalende objecten in het Voerense landschap. Het netwerk van hagen refereert aan het historisch landschapsbeeld zoals nog zichtbaar op historische kaarten.
- **Teuven-Dorp 61 (Voeren)** De geleide lindes staan ten zuidwesten van de voormalige gemeenteschool van Teuven. De gesteltakken van de bomen worden in één vertikaal vlak beheerd. De lindes werden aangeplant als zonne- en regenscherm.
- **Nurop (Voeren)** De geschoren gemengde haag staat op de perceelsgrens van een voormalig erf. De haag sloot het erf aan de zijde van de Gulpvallei af. In de haag staat een omvangrijke geknotte els.
- **Kloosterhofstraat 24, 30 (Voeren)** De geschoren meidoornhaag sluit het erf van de vakwerkwoning langs de straatzijde af.
- **Teuven (Voeren)** Langs de noordzijde van de holle weg staat op de kruin van het talud een hakhoutstomp van haagbeuk met een omtrek van 339 cm (gemeten op 20 cm hoogte). De holle weg is op deze plaats zeer diep ingesneden. De holle weg verbindt de voorde over de Gulp met de hoeve Gieveld.
- **Kloosterhofstraat, Sinnich (Voeren)** Hakhoutstomp van hulst op een extensieve perceelsrand met microreliëf. De perceelsrand bevat onder andere gewone ereprijs.
- **Gieveldstraat (Voeren)** In een bocht van de Gieveldstraat staat een hakhoutstomp van zomereik. Een van de zwaardere stammen, die in de top geknot is, heeft een gietijzeren kruis met Christus.
- **Teuven (Voeren)** De omvangrijke hakhoutstomp van gewone beuk staat bij een landmeterpunt en markeert dus vermoedelijk een kadastrale grens. De hakhoutstomp staat in de omgeving van een bospad dat loodrecht de valleihelling op gaat.
- **Teuven (Voeren)** Een omvangrijke hakhoutstomp van gewone es, met een omtrek van meer dan vijf meter, staat aan de zuidzijde van een vergraven structuur in het Nuropperbos. In de onmiddellijke omgeving komt vrij veel zoete kers voor.
- **Teuven (Voeren)** Een groep van minstens negen omvangrijke hakhoutstoven van beuk staan in de zuidelijk bosrand van het Nuropperbos. De zwaarste hakhoutstomp heeft een omtrek van 420 cm (gemeten op 50 cm hoogte). Een andere stomp is een lage knoboom met omtrek van 375 cm (gemeten op 80 cm).
- **Teuven (Voeren)** Net voorbij de toegangsdreef van de voormalige Abdij van Sinnich leidt een onverharde holle weg de flank van de Teuvenberg op. De weg loopt door het bos en maakt een bocht om uit te komen aan de weg naar Gieveld. Oorspronkelijk liep het tracé rechtdoor tot aan de Hoeve Driesenhof, een voormalige ontginningshoeve van de abdij. Deze weg vormt de historische verbinding tussen de abdij en de bijhorende hoeve in het 'Bois de Sinnich' en sloot verder aan op de belangrijke noord-zuidas van Maastricht naar Hamburg.
- **Bouder (Voeren)** Waar de weg Bouder een zijbeek van de Gulp kruist, loopt een half verharde weg parallel met de zijbeek richting de Gulp. De deels holle weg slingert tussen weilanden en bermen met gemengde houtkanten en kruist de Gulp. Voorbij de rivier vervolgt de onverharde weg zijn slingerend patroon tot aan de spoorweg waar de weg afbuigt naar het oosten. Deze weg vertrok oorspronkelijk van bij de Hoeve Driesen om vervolgens de Gulp over te steken en door te lopen langs de Boenderberg en verder naar het noordoosten. Als dusdanig maakte de weg deel uit van de historische verbinding tussen het gehucht Mabroek en Sippenaeken.

- **Teuven-Dorp (Voeren)** In Teuven leidt van op de hoofdweg Teuven-Dorp een zijweg ter hoogte van een historische hoeve, nu Herberg Moeder de Gans, naar beneden. De asfaltweg gaat over in een onverhard relict van een holle weg tussen twee weilanden. De weg liep oorspronkelijk het plateau af naar de Teuvenbeek en liep een stuk door de beekbedding. Deze weg vormt een relict van de hoofdweg van Teuven naar Sinnich die aanvankelijk een bocht maakte langs enkele hoeves om vervolgens de Teuvenbeek over te steken op een doorwaadbare plek. In de tweede helft van de 19de eeuw wordt de weg naar Sinnich rechtgetrokken en geraakt de afgesneden bocht in onbruik. Het oorspronkelijke tracé is nog herkenbaar in het reliëf en in de perceelsgrenzen en wordt gemarkeerd door een houtkant op het talud. Op het talud bevindt zich bronwerking.
- **Teuven (Voeren)** In het centrum van Nuroep leidt een asfaltweg naar beneden naar de vallei van de Gulp. De weg steekt de beek over en slingert als onverharde weg omhoog naar de beboste Nuropperberg. Deze bosweg komt uit bij de Gievelstraat vlakbij de gelijknamige Hoeve Gievel. Deze weg vormt de historische verbinding tussen het gehucht Nuroep en de ontginningshoeve Gievel en passeerde via een voorde of doorwaadbare plaats de beek de Gulp.
- **Teuven (Voeren)** In de Gievelstraat leidt een onverharde weg zijwaarts de flank van de Teuvenberg op. De weg is deels ingesneden en loopt langs een talud met gemengde houtkant. De deels holle weg vervolgt als bosweg die uitkomt op de noord-zuidweg richting Maastricht. Deze weg vormt een historische doorsteek tussen de hoofdweg die langs de heuvel afdaalt naar het centrum van Teuven en de parallelweg die over het plateau leidt. Er werd gekozen voor de kortste route die de heuvel dwarst en bijgevolg deels ingesneden is ten gevolge van erosie.
- **Kasteelstraat (Voeren)** De gemengde houtkant staat langs een holle weg op de zuidelijke bosgrens van het hellingsbos. De houtkant bestaat uit opgaande bomen van gewone es (omtrek 170 cm) en opgaande zomereik (omtrek 313 cm). Hakhout van gewone hazelaar komt voor, iep, kruisbes, Gelderse roos, meidoorn en gewone kardinaalsmuts. Er zijn restanten van kaphagen van beuk en van haagbeuk.
- **Gievelstraat (Voeren)** De gemengde houtkant staat op een talud evenwijdig met de weg. Er staan oude hakhoutstoven van gewone es met een omtrek van ongeveer 400 cm. Daarnaast komt ook hakhout van gewone hazelaar, iep en wilg voor. Er is een natuurlijke bijmening van rode kornoelje. Op de kop van het talud staat een veekering van geschoren meidoorn.
- **Bouder (Voeren)** De gemengde houtkant staat op de berm van een holle weg die reeds op de Kabinetskaart van de Ferraris ingetekend was. De weg loopt hier parallel met een zijbeek van de Gulp. Net ten oosten van de houtkant mondt deze zijbeek uit de de Gulp en kruist de weg de beek. De weg loopt richting de spoorlijn. Op de 19de- en 20ste-eeuwse topografische kaarten staat de houtkant bij de holle weg langs de beek telkens ingetekend. De houtkant bestaat uit opgaande en geknotte zomereiken. De geknotte zomereiken hebben een omtrek tot 240 cm (gemeten op 150 cm). Knotbomen van gewone haagbeuk met omtrek tot 250 cm (gemeten op 150 cm) en hakhout van gewone hazelaar komen voor. Opgaande bomen en knotbomen van gewone es met omtrek tot 270 cm (gemeten op 150 cm) en knotwilgen met omtrek tot 390 cm (gemeten op 150 cm) zijn andere karakteristieke soorten van de houtkant.
- **Teuven (Voeren)** Langs de zuidzijde van de holle weg staat een gemengde houtkant. De beplantingen staan op de kruin van de holle weg die de voorde over de Gulp met de hoeve Gievel verbindt. De houtkant bestaat uit hakhout van zwarte els, opgaande zwarte els en hakhout van gewone es en wilg.
- **Middelhof (Voeren)** De gemengde houtkant staat op het talud van een in onbruik geraakte holle weg. Het betreft een oud tracé, reeds aanwezig op de Kabinetskaart van de Ferraris. Ook op latere kaarten is de weg van Aubel naar Homburg steeds aanwezig. De aanleg van de spoorlijn tijdens de Eerste Wereldoorlog wijzigde de kruising van de weg met de Gulp. Het spoorwegviaduct is er zeer bepalend aanwezig in de vallei. Op de kaart van 1969 is de weg gedegradeerd tot een pad en wordt het steeds minder gebruikt. De gemengde houtkant bestaat uit knotbomen van haagbeuk, met omtrek tot 250 cm (gemeten op 150 cm). Knotbomen van wilg komen voor, naast onder andere één- en tweestijlige meidoorn en gewone hazelaar. De houtkant voorkomt erosie van de wegtaluds en heeft een functie bij houtproductie of loofvoeding.
- **Remersdaal, Teuven (Voeren)** De houtkant langs de spoorlijn Antwerpen-Tongeren-Visé-Aken is een mooi voorbeeld van een traditioneel hakhoutbeheer. De gemengde houtkant op talud bestaat uit hakhout van gewone es, hakhout van wilg, gewone esdoorn, roos, zoete kers, gewone hazelaar, meidoorn en haagbeuk. De houtkant werd aangeplant als erosiebestrijding.
- **Igen Treut (Voeren)** De houtkant is aangeplant op een talud tussen graslanden, in de vallei van de Gulp. Een omvangrijke knotboom van gewone es is beeldbepalend.
- **Gievelstraat (Voeren)** De gemengde houtkant staat op de hellingen van een voormalige holle weg. De soortensamenstelling bestaat uit opgaande bomen en hakhout van gewone es, knotbomen en hakhout van veldesdoorn, opgaande zomereiken, hazelaar, roos, meidoorn, wilg en gewone esdoorn. De kruidlaag bestaat uit bosrank, muskuskruid, gevlekte aronskelk en bosbingelkruid.
- **Mostert (Voeren)** Voorbij de Mosterthoeve gaat de weg over in een onverhard pad dat verder loopt tussen de weilanden. Dit pad maakt een scherpe bocht en vervolgt dan richting het bos van Vossenaarde. Ter hoogte van de bocht stond oorspronkelijk een kapel of 'Hermitage de Teuven'. Deze weg verbond in een rechte lijn het centrum van Teuven en de Sint-Pieterskerk met de toenmalige kapel en maakte mogelijk deel uit van een processieweg. De kapel was daarenboven ingeplant op een kruispunt van veldwegen die onder andere naar de Hoeve Kloosterhof leidden.
- **Teuven-Driesen (Voeren)** De kaphaag van haagbeuk staat langs de perceelsgrens van een weiland op het plateau. Behalve de geknotte haagbeuken komt hakhout van gewone hazelaar voor en opgaande bomen van gewone esdoorn.
- **Teuven-Driesen (Voeren)** De rij knothaagbeuken bevindt zich op de noordelijke grens van een smal bosperceel dat zich bevindt tussen de holle weg en het open gebied bij de Hoeve Driesenhof. De holle weg verbindt de voormalige Abdij van Sinnich en de Hoeve Driesenhof.
- **Gievelstraat (Voeren)** De rij knothaagbeuken bevindt zich op de noordelijke grens van een smal bosperceel die zich bevindt tussen de holle weg en het open gebied bij twee hoeven, waaronder Hoeve Gievel. De holle weg verbindt het gehucht Nuroep over de voorde over de Gulp met de ontginningshoeve boven op het plateau.

- **Kasteelstraat (Voeren)** De rij knothaagbeuken bevindt zich op de noordoostelijke grens van de deelgemeente Teuven. De bomen staan eveneens op de gewestgrens. De knobomenrij bevindt zich in het Beusdaalbos, op de perceelsgrens van bospercelen. De bomen staan tussen de twee meest oostelijke oude grenspalen. De grenspalen hebben een inscriptie 'TVF' aan Vlaamse zijde. De meest westelijke knoboom heeft een omtrek van 382 cm (gemeten op 0,8 m) en een knothoogte van 1 m. De zes knobomen ten oosten ervan hebben een knothoogte van 1,8m. Eén van de bomen is lang niet geknot en één boom is afgestorven ten gevolge van lichtgebrek. Het Beusdaalbos bestaat ter hoogte van de knobomen uit een afwisseling van naaldhout en gemengd loofbos. De onderbegroeiing bestaat uit boszegge, grote muur en witte klaverzuring.
- **Kloosterhofstraat, Sinnich (Voeren)** De omvangrijke knoteik staat op een oude perceelsgrens van twee weilanden. De knoboom staat in de vallei van de Teuvenbeek.
- **Teuven (Voeren)** De knotels staat als als hoekboom op de perceelsgrens van een weiland in de Gulpvallei. De boom met stamomtrek 257 cm heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object.
- **I gen Treut 4 (Voeren)** De knotels is aangeplant in een geschoren meidoornhaag. De zeer omvangrijke boom heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object.
- **Teuven (Voeren)** Een omvangrijke geknotte es staat aan de zuidzijde van een dolinestructuur in het Nuropperbos. De onderbegroeiing bestaat uit bleeksporig viooltje, kardinaalsmuts en witte klaverzuring.
- **I gen Treut (Voeren)** De knotes is aangeplant op een talud tussen graslanden in de Gulpvallei. De geknotte boom heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object.
- **Kloosterhofstraat 24 (Voeren)** Drie zware knotessen staan op de perceelsgrens van een klein weiland bij een erf.
- **Mostert (Voeren)** De twee zware knotessen staan op de perceelsgrens van twee hoogstamboomgaarden bij de Hoeve Mostert. De bomen staan in een complex van historisch permanente graslanden die grotendeels vanaf de Kabinetskaart van de Ferraris ononderbroken weilanden en hoogstamboomgaarden zijn. De perceelsgrens is vanaf de Poppkaart ingetekend.
- **Teuven-Driesen (Voeren)** De geknotte haagbeuk staat rechtover de Hoeve Driesenhof en hoort vermoedelijk tot het boerenerf. De alleenstaande boom heeft een bijzondere groeivorm als gevolg van het knotten. Hij staat langs de perceelsgrens van een akkerland, en is er beeldbepalend. Het is vermoedelijk een van de oudste haagbeuken van de regio.
- **Sinnich (Voeren)** De zeer zware knotwilg met een omtrek van 458 cm staat in een weiland langs de straat Sinnich.
- **Teuven (Voeren)** De krijtgroeven komen op verschillende plaatsen op de helling van de Teuvenberg voor. De groeven liggen voornamelijk in de omgeving van wegen. Ze zijn overgroeid met bosvegetatie, maar zijn wel in het reliëf herkenbaar als ontginningsplek. Krijt werd gebruikt in de landbouw om de akkers en weilanden te mergelen, ze vruchtbaarder te maken. VANDENABEELE E. 2016: Inventarisatie aardkundige waarden, onuitgegeven nota's.
- **Teuven (Voeren)** Langs de zuidzijde van de holle weg staat op de kruin van het talud een lage geknotte beuk met een omtrek van 251 cm (gemeten op 50 cm hoogte). De boom staat op de plaats waar de holle weg een bocht van 90 graden maakt. De weg is op deze plaats zeer diep ingesneden. De holle weg verbindt de voorde over de Gulp met de hoeve Gieveld. Op deze plek komt een cluster van houtige beplantingen met erfgoedwaarde voor waaronder een rij met minstens 25 geknotte haagbeuken.
- **Kasteelstraat 11 (Voeren)** De lindendreef is de toegangs-dreef van de Abdij van Sinnich. De dreef met opgaande linden verbindt de Kasteelstraat, die de Gulpvallei kruist, met de abdij. De dreef staat reeds op de Kabinetskaart van de Ferraris ingetekend en komt tevens op latere kaarten terug. Vermoedelijk is de dreef nog veel ouder.
- **Kasteelstraat (Voeren)** De watermolen van Sinnich werd aangedreven door het water van een kanaal dat parallel liep met de Gulp. Dit kanaal leidde het water van de Gulp naar de molen. Tussen de molendijk en de Gulp bevinden zich drie relictten van molenvijvers. Deze zijn beplant met hakhout van zwarte els. Op het eiland staan opgaande winterlinden.
- **Obsinnich (Voeren)** De twee omvangrijke opgaande gewone beuken staan op een talud van een holle weg. De bomen hebben een hoge takvrije rechte stam.
- **I gen Treut (Voeren)** De opgaande eik is aangeplant op een kruispunt van halfverharde wegen. De boom markeert het kadastrale bosperceel. Aan de boom is een houten kruis bevestigd. De eik heeft een bijzondere treurgroeivorm.
- **I gen Treut (Voeren)** De opgaande es is aangeplant als hoekboom van een weiland in de vallei van de Gulp. De boom heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object.
- **I gen Treut (Voeren)** Langs de noordzijde van de holle weg staat in de hoek van een grasland een opgaande gewone es op de hoek van het kadastraal perceel. De weg I gen Treut snijdt op deze plaats de Gulpbeek. De holle weg verbindt het gehucht Nuropp met de hoeve Gieveld.
- **Mostert 23 (Voeren)** De opgaande tamme kastanje staat op het erf van Hoeve Mostert. De alleenstaande boom heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object. Het is een van de omvangrijkste tamme kastanjes in de regio.
- **Gieveldstraat (Voeren)** De Gieveldstraat is een asfaltweg die zich vanuit het centrum van Teuven langs de flank van de Teuvenberg omhoog slingert richting Hoeve Gieveld. De oorspronkelijke weg was minder bochtig en liep vrij recht de heuvel op. Van dit oud wegtracé is nog een relict bewaard onder de vorm van een stuk holle weg met gemengde houtkanten op de taluds. Deze holle weg sluit aan in een bocht van de Gieveldstraat en loopt recht de Teuvenberg op waardoor de bocht wordt afgesneden. Vermoedelijk was de oude holle weg sterk onderhevig aan erosie zodat het tracé in de 19de eeuw werd verlegd en de hellingsgraad aangepast. De weg passeerde over de beek de Gulp en vormde een belangrijke verbindingsweg tussen de dorpen en gehuchten op beide oevers. Een goede begaanbaarheid was dus essentieel. Ook het vervolg van het wegtracé naar Gieveld werd deels aangepast in functie hiervan.
- **I gen Treut (Voeren)** Langs de zuidzijde van de holle weg staat een rij met minstens 25 geknotte haagbeuken. De bomen staan op de kruin van de holle weg die de voorde over de Gulp met de hoeve Gieveld verbindt. De geknotte haagbeuken hebben een gemiddelde omtrek van 214 cm. In deze rij komt eveneens hakhout van Spaanse aak, opgaande beuk (met een omtrek van drie meter, gemeten op 150 cm hoogte) en hakhout van gewone es (met omtrek 301 cm, gemeten op 20 cm hoogte) voor.
- **Teuven (Voeren)** De verlaten silexgroeven komen op verschillende plaatsen op de bovenste helft van de helling van de

Nuropperberg en de Teuvenberg voor. De groeven liggen voornamelijk in de omgeving van wegen. Ze zijn overgroeid met bosvegetatie, maar zijn wel in het reliëf herkenbaar als ontginningsplek. Silix werd gebruikt in de woning- en wegenbouw.

- **Hoofstraat 15-17 (Voeren)** De toegangsdreef verbindt de hoofdstraat van het dorp met het Kasteel van Teuven. De halfverharde dreef heeft aan elke zijde een rij tamme kastanjes.
- **Teuven-Driesen 2 (Voeren)** De treurlariks staat aan de straatzijde van het erf van Hoeve Driesenhof. De boom is omwille van zijn bijzondere groeivorm als treurboom een beeldbepalend object.
- **Kasteelstraat (Voeren)** De twee opgaande beuken zijn aangeplant in de hoek van twee bospercelen. De bomen staan aan weerszijden van de weg en markeren tevens de staatsgrens.
- **I gen Treut (Voeren)** De twee opgaande Canadapopulieren staan op de perceelsgrens van een weiland in de Gulpvallei. De bomen hebben omtrekken van 344 cm en 480 cm. De hoogtes variëren tussen 41 en 42 m. Beide bomen hebben mooie representatieve groeivormen en zijn beeldbepalend.
- **Teuven (Voeren)** De geschoren meidoornhagen zijn aangeplant als veekering bij weilanden en beweide hoogstamboomgaarden. Deze hagen langs perceelsgrenzen zijn op vele plaatsen in Teuven aanwezig. Ze hebben mooie representatieve groeivormen en zijn beeldbepalende objecten in het Voerense landschap.
- **Remersdaal (Voeren)** In het verlengde van Gievelde loopt een onverharde weg door naar het zuiden langs de bosrand van het Onderste Bosch. De weg volgt de rijksgrens met Nederland en passeert door het Bois de Beusdael en Bois de Laschet en daalt af tot aan de spoorlijn bij Laschet om samen te komen met een parallelle weg ter hoogte van een wegwijk. Deze noord-zuid georiënteerde weg vormde een belangrijke schakel in het historisch wegennetwerk en de verbinding met belangrijke centra zoals Maastricht. De inplanting van de weg op het plateau was bedoeld om een zo vlot mogelijke transportroute te creëren met weinig hindernissen.
- **Teuven (Voeren)** Van op de holle weg op de Teuvenberg leidt een onverhard zijpad naar het westen. De voetweg volgt de bosrand van het reservaat en slingert langs de rand van het plateau. De weg loopt het laatste stuk door het bosreservaat en komt uit op de holle weg vlakbij het domein van de voormalige Abdij van Sinnich. Deze voetweg vormde een alternatieve verbindingroute van noord naar zuid. De weg liep parallel met de vallei van de Gulp en langs de rand van het plateau en vormde zo een goed begaanbaar en vlot traject.
- **Teuven (Voeren)** In de dorpskern van Teuven loopt tussen een woning en de pastorie een smal asfaltbaantje. Deze voetweg loopt parallel met de Dorpsstraat en doorkruist als onverhard pad de weilanden tot aan een aftakking van de Gulp. Oorspronkelijk liep deze voetweg tot aan de Hoofstraat en vervolgens verder rechtdoor over de weilanden tot in Nurop. Deze onverharde voetweg verbond de dorpskernen van Nurop en Teuven langs een alternatieve route dwars over de weilanden, zodat de verkeersdruk van de hoofdbaan werd vermeden. In Nurop is de voetweg nog deels bewaard als perceelsgrens tussen een perceel akker- en weiland.

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10312>

Beschermingsbesluiten

- [Vallei van de Gulp - https://id.erfgoed.net/besluiten/4570](https://id.erfgoed.net/besluiten/4570)
Vaststellingsbesluiten

Laatclassicistisch burgerhuis

Beknopte karakterisering

Typologies [burgerhuizen](#)

Stijl

Datering [vierde kwart 19de eeuw](#)

Beschrijving

Burgerhuis, hoger gelegen dan het straatniveau. Breedhuis van het dubbelhuistype, vijf traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak, van circa 1875.

Bakstenen lijstgevel op een gecementeerde plint; verhoogde begane grond. Houten kroonlijst waaronder een baksteenfries. Rechthoekige muuropeningen in vlakke hardstenen omlijsting, de vensters met lekdrempels.

- NIJSSEN J., *Manuscript Voerense percelen*, 1992.

Is aangeduid als

- **Teuven-Dorp 55 (Voeren)** Burgerhuis, hoger gelegen dan het straatniveau, van circa 1875.
- **Teuven-Dorp 55 (Voeren)** Het laatclassicistisch burgerhuis te Teuven, is beschermd als monument.

Is deel van de aanduiding als

- **Gieveldstraat, Mostert, Teuven-Dorp (Voeren)** De dorpskern van Teuven is beschermd als dorpsgezicht.

Is deel van

- **Teuven-Dorp (Voeren)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/37949>

Woning met dienstgebouw

Beknopte karakterisering

Typologies [bijgebouwen](#), [cafés](#), [woonhuizen](#)

Datering [19de eeuw](#), [vierde kwart 18de eeuw](#), [eerste kwart 19de eeuw](#)

Beschrijving

Langgestrekt gebouw, thans café, bestaande uit twee delen: de vijf linker traveeën vormden waarschijnlijk voorheen het woonhuis, hebben een hoger dak en zijn mogelijk ouder dan de vijf rechter traveeën, een voormalig dienstgebouw (?). Witgekalkte bakstenen gebouwen van twee bouwlagen onder zadeldaken (Vlaamse pannen), het linkse gedeelte daterend uit eind 18de, begin 19de eeuw, het rechtse gedeelte uit de 19de eeuw. Rechthoekige vensters in houten omlijsting met sponningbeloop; bakstenen ontlastingsboog; enkele vensters der benedenverdieping zijn gewijzigd. Lage bakstenen korfboogpoort, aangepast als venster.

Is aangeduid als

- **Teuven-Dorp 57 (Voeren)** Witgekalkte bakstenen gebouwen, het linkse gedeelte daterend uit eind 18de-, begin 19de eeuw, het rechtse gedeelte uit de 19de eeuw.
- **Teuven-Dorp 57 (Voeren)** De woning met dienstgebouw te Teuven, is beschermd als monument.

Is deel van de aanduiding als

- **Gieveldstraat, Mostert, Teuven-Dorp (Voeren)** De dorpskern van Teuven is beschermd als dorpsgezicht.

Is deel van

- **Teuven-Dorp (Voeren)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/37945>

Voetweg van Nurop naar Teuven

Beknopte karakterisering

Typologies [paden](#), [onverharde wegen](#), [ontsluitingswegen](#)

Beschrijving

In de dorpskern van Teuven loopt tussen een [woning](#) en de [pastorie](#) een smal asfaltbaantje. Deze voetweg loopt parallel met de Dorpsstraat en doorkruist als onverhard pad de weilanden tot aan een aftakking van de Gulp. Oorspronkelijk liep deze voetweg tot aan de Hoofstraat en vervolgens verder rechtdoor over de weilanden tot in Nurop. Deze onverharde voetweg verbond de dorpskernen van Nurop en Teuven langs een alternatieve route dwars over de weilanden, zodat de verkeersdrukte van de hoofdbaan werd vermeden. In Nurop is de voetweg nog deels bewaard als perceelsgrens tussen een perceel akker- en weiland.

- Atlas van de Buurtwegen, opgesteld naar aanleiding van de wet op de buurtwegen van 10 april 1841, schaal 1:2.500 (overzichtsplannen schaal 1:10.000).
- Gereduceerde Kadasterkaart van België, Dépôt de la Guerre, uitgegeven in 1845-1855, schaal 1:20.000.
- Atlas Cadastral parcellaire de la Belgique, Philippe-Christian Popp, uitgegeven in 1842-1879, schaal 1:5000.
- Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.

Is gerelateerd aan

- **Teuven (Voeren)** De geschoren meidoornhagen zijn aangeplant als veekering bij weilanden en beweide hoogstamboomgaarden. Deze hagen langs perceelsgrenzen zijn op vele plaatsen in Teuven aanwezig. Ze hebben mooie representatieve groeivormen en zijn beeldbepalende objecten in het Voerense landschap.

Is deel van de aanduiding als

- **Remersdaal, Teuven (Voeren)** De Vallei van de Gulp bij Teuven is vastgesteld in de landschapsatlas.

Is deel van

- **Teuven (Voeren)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/304383>

Gulpvallei met omgeving

Beknopte karakterisering

Typologies oudbosvegetaties, bronnen, hoeven, kasteelhoeven, spoorwegbeddingen, vijvers, watermolens, wegkruisen, grensstenen, viaducten, grenspalen, holle wegen, indicaties voor delfstofwinning, houtkanten, veekeringshagen, loofbossen, graslanden, wadden, molenlopen, natuurlijke taluds, beken, meanders, valleien, dolines, open landschappen, halfopen landschappen, agrarische landschappen, kasteeldomeinen, abdijdomeneinen, kalktufafzettingen, oude bossen

Beschrijving

Fysische geografie

Remersdaal en Teuven liggen oostelijk in de gemeente Voeren. Dit gebied ligt ten oosten van de Maas en is een overgangsgedebied tussen Droog Haspengouw in het westen en het Land van Herve in het zuiden. Het gebied wordt gekenmerkt door een zeer complexe geologie en geomorfologie die zeer bepalend is voor de landschapsgenese.

Geologie

Het landschap in Voeren wordt volledig bepaald door het voorkomen van grote pakketten krijtgesteente op geringe diepte of aan het maaiveld. Deze krijtgesteenten werden door de zee in subhorizontale krijtlagen afgezet tijdens het mesozoïcum gedurende miljoenen jaren. De kalklagen die ontstonden door afzettingen van kleine organismen met kalkskeletten op de bodem van de ondiepe subtropische zee resulteren in de huidige kalksteenpakketten die een dikte hebben van tientallen meters. De grootste dikten van de kalkpakketten bevinden zich in het oosten en nemen af in westelijke richting. Twee geologische formaties zijn bepalend voor dit gebied: De formatie van Gulpen die bestaat uit zachte, fijnkorrelige kalksteen en de oudere formatie van Vaals, die bekend staat als het Vaalser groenzand.

De kalksteen van de formatie van Gulpen wordt ook wel mergel genoemd. Deze formatie dagzoomt in het zuiden van Limburg en dateert uit het boven-krijt. De kalklaag van wit krijt bevat vrij veel glauconiet. Op verschillende plekken komen fossielen van belemnieten, zeeëgels, koralen en schelpen voor. Door de bijmenging van zand, klei en leem is de kalk niet geschikt om in grote hoeveelheden ontgonnen te worden, zoals bijvoorbeeld wel het geval was bij de kalksteengroeven in Riemst. Er zijn wel veel plaatselijke groeven, in functie van het mergelen van akkers en weilanden om ze vruchtbaarder te maken. De krijtgroeven komen op verschillende plaatsen op de helling van de Teuvenenberg voor. De groeven liggen voornamelijk in de omgeving van wegen. Ze zijn overgroeid met bosvegetatie, maar zijn wel in het reliëf herkenbaar als ontginningsplek.

Het Vaalser groenzand (formatie van Vaals) dateert eveneens uit het boven-krijt en bevindt zich onderaan het krijt van de formatie van Gulpen. De kustafzettingen bestaan uit glauconietrijk zand met kleihoudende lagen erin; donkergroene kleinsten ('Smectiet van Herve'). Deze afzetting dagzoomt over de volledige lengte van de Gulpvallei. Het grondwater dat stagneert op de kleilagen komt in talrijke bronnen aan de oppervlakte.

Waar het kalkrijke bronwater in contact komt met de lucht kan calciumcarbonaat worden afgezet op stenen, bladeren en takjes. De afzetting vormen poreuze laagjes, waar holten in kunnen zitten door rottend organisch materiaal. Travertijn of kalktuf of bronsteen is een fenomeen dat gebonden is aan het voorkomen van de Formatie van Vaals, met bronnen met plaatselijk erg kalkrijk water Teuven heeft zijn naam overigens aan deze steen te danken. De plaatsnaam wordt voor het eerst vermeld in 720 als 'Tofinum'. Dit toponiem is waarschijnlijk afgeleid van het Latijnse 'tofus' (tufsteen).

De quartair geologische kaarten toont geen holocene of laatglaciale afzettingen bovenop de pleistocene sequenties op de hellingen en de plateau-gronden, maar wel op de valleigronden, waar alluvium en colluvium werd afgezet. Eolische afzettingen van löss uit het weichseliaan (laat-pleistoceen) of het saaliaan (midden-pleistoceen) en mogelijk vroeg-holocene- of hellingafzettingen van het quartair komen voor op de hellingen en plateaus .

De formatie van Gulpen werd tijdens het mesozoïcum afgedekt door de formatie van Maastricht. Deze afzetting is door erosie en verwerking volledig verdwenen, op de vuursteenknollen (silex) na. De silexafzettingen omgeven met roodbruine tot okerkleurige verweringsklei, bevinden zich in dikke pakketten van 10-15 m dik op de heuveltoppen of in de bovenste helft van de hellingen. Silexgroeven komen op verschillende plaatsen op de bovenste helft van de beboste helling van de Nuropperberg en de Teuvenenberg voor.

De Alpiene gebergtevorming veroorzaakte een opwaartse stuwing van de subhorizontaal afgezette sedimentlagen in de Voerstreek en ver daarbuiten. De verhoging van de grond en de bijbehorende regressie van de zeespiegel in noordwestelijke richting maakte dat de huidige landschapsvorming werd ingezet. Onder invloed van exogene krachten zoals wind, regen, water en vorst werd het reliëf geboetseerd. Vooral het regenwater en de rivier- en bronwerking heeft via insnijding en erosie een grote invloed op het krijtlandschap gehad.

De rivierwerking van de Maas heeft een grote invloed gehad op het Voerense landschap. De verschillende tracés van de Maas zetten grind en zand af. Tijdens het plioceen stroomde de Maas meer oostwaarts. Vanaf het pleistoceen, ongeveer 3 miljoen jaar geleden, heeft de Maas zich meer naar het westen verlegd. De rivierwerking zorgde voor het afzetten van talrijke grindterrassen.

Bodem

Tijdens het laatste deel van het pleistoceen werd bij de laatste twee ijstijden, namelijk het saaliaan- en weichseliaan, het landschap in een groot deel van Europa door de wind bedekt met löss, een zeer fijnkorrelig materiaal. In het Maasterrassengebied varieert de dikte ervan tussen de 2 en 4 meter. Ten oosten van de sedimentatiegrens van de pleistocene Maas zijn de lössafzettingen dunner en komen ze enkel voor op de smalle plateaus en de noordelijk georiënteerde zachte hellingen.

Deze pleistocene lösslagen hebben zich onder invloed van het holocene klimaat gedurende de laatste 10000 jaar ontwikkeld tot vruchtbare leembodems met een hoge landbouwkundige waarde. Op de randen van de plateaus en op de overhangen naar de hellingen komen stenige silexrijke bodems voor.

De erosie op de valleihellingen veroorzaakte een colluviumafzetting in de valleibodem. Die vormt een vrij vlak gebied naast de beekloop. Alluviale afzettingen van leem-, klei-, zand- en grind komen voor. Het huidige bodemgebruik op deze afzettingen wordt gekenmerkt door graslanden en (relicten van) hoogstamboomgaarden. In de vallei van de Gulp worden ook vuursteenbreksies (blokken opgebouwd uit gebroken vuursteen) en conglomeraten van gerolde vuursteen gevonden.

Dolines

Op enkele plaatsen in Voeren komt een zeldzaam geomorfologisch fenomeen voor. Door het kalkrijk substraat ontstaat een karstverschijnsel. Een doline is een ketel- of trechtervormige depressie ontstaan door instorting als gevolg van de oplossing van onderliggende kalksteen door koolzuurhoudend water. Op de hellingen van Teuvenenberg komen dolines voor. Ze zijn overgroeid met bosvegetatie, maar zijn wel in het reliëf herkenbaar.

Topografie

Het hoogste punt van dit gebied bevindt zich helemaal in het zuidoosten, op 270 m in het Beusdalbos. Het plateau ter hoogte van Hoeve Driesenhof is 245 m hoog, ter hoogte van Hoeve Gieveld in het noorden is de hoogte 235 m. Dit plateau ligt ten oosten van de Gulpvallei. De Gulp heeft ter hoogte van Bounder een hoogte van 205 m. De Sinnichbeek komt ter hoogte van Sinnich op een hoogte van 170 m bij de Gulp. De Gulp stroomt op een hoogte van 150 m de gemeente Voeren in noordelijke richting buiten. De vallei erodeerde in het plateau een dal van 65 tot 85 m diep. In het zuiden is het Gulpdal minder diep met een hoogteverschil van 65 m ter hoogte van de gewestgrens.

Bijna alle dalen en valleien in Voeren hebben een asymmetrisch profiel waarbij de noord- en oostelijke hellingen de steilste zijn en meestal bebost zijn. De overliggende hellingen op de zuid- en westzijde hebben een veel zachtere helling en een ander bodemgebruik, vaak gras- of akkerland. Deze asymmetrische valleien vinden hun oorsprong in een verschil in erosiereactie onder invloed van wind, dooi en bezonning tijdens de polycyclische paleo-valleivorming. In de Gulpvallei is het asymmetrische dal zeer goed ontwikkeld.

De droge dalen werden gevormd tijdens de ijstijden waar regenriviertjes een dal op een bevroren ondergrond erodeerden. Na de dooi wordt het water grotendeels ondergronds afgevoerd door de poreuze krijtlagen, de droge dalen blijven geomorfologisch in het landschap bewaard. Dit is een typisch verschijnsel in krijtlandschappen. De meeste beekdalen gaan stroomopwaarts over in droge dalen of hebben zijdelings droge dalen. Dit is onder andere het geval ter hoogte van de Gieveldstraat.

Hydrografie

De drie grotere waterlopen van de gemeente Voeren, namelijk de Berwijn, de Voer en de Gulp, horen allen tot het stroomgebied van de Maas en het Maasbekken. De Gulp ontspringt in het Waalse Henri-Chapelle, bij de grens met Hombourg en stroomt in Bounder de gewestgrens over. Ten noorden van Nurop stroomt de beek de Nederlands-Belgische staatsgrens over richting Slenaken. De beek mondt ter hoogte van Gulpen uit in de Geul, een zijrivier van de Maas.

De Gulp ontvangt op de linkeroever enkele zijbeken, zoals de Remersdaalbeek, Sinnichbeek en Teuvenbeek. De Sinnichbeek en Teuvenbeek zijn gerelateerd aan bronnen die optreden waar het Vaalser groenzand dagzooft.

De sterk meanderende beken hebben heel vaak een goede structuur- en waterkwaliteit met stroomkuilen en afwisselende stenige en zandige beekbeddingen. De stroomsnelheden zijn groot door het sterke verval, het gemiddeld debiet is hoog onder invloed van de bronnen en watervoerende holle wegen. Op de oevers groeien vaak beekbegeleidende beplantingen. Het eerder beperkt hydrografisch netwerk is een gevolg van de zeer goed waterdoorlatende kalk-, grind- en leemsedimenten. Droge dalen komen vaak voor.

Cultuurhistorisch landschap

Het landschap in Teuven voor 1800

Landgebruik in de vallei van de Gulp

Langs de Gulp kwamen overwegend beemden of zogenaamde 'waesplaatsen' (wazen=graszoden) voor: laag gelegen, overstroombare graslanden in de vallei, die meestal voor de productie van hooi werden gebruikt. Uit de verslagen van Ferraris blijkt dat de gronden heel nat waren en naar zijn normen weinig opbrachten. Andere valleigronden waren met hagen omgeven en deels met fruitbomen beplant. Aanpalend of in de vallei lag het gemene bos van Sinnich. Op de hoger gelegen gronden kwamen vooral akkers voor, occasioneel afgewisseld met weiden (en bos?). Uit pachtcontracten van de abdij van Sinnich kunnen we afleiden dat weiden omgeploegd werden tot akkers en na 7 tot 8 jaar opnieuw naar weiden werden omgevormd, een dynamische vorm van landgebruik dus.

Waterbeheer in de vallei van de Gulp

De Gulp leverde de noodzakelijke energie voor de aandrijving van watermolens. Eén daarvan behoorde tot het bezit van de abdij van Sinnich. De eerste watermolen van het klooster stond niet op de plaats van de huidige molen (Kasteelstraat 3) maar wel op de grens tussen Sinnich en Obsinnich. In de late middeleeuwen werd deze molen afgebroken en werd een nieuwe molen bij het klooster gebouwd. De watermolen van Sinnich werd aangedreven door het water van een kanaal dat parallel liep met de Gulp. Dit kanaal leidde het water van de Gulp af ter hoogte van het kasteel van Obsinnich. Hier bevond zich al sinds 13de eeuw een stuw of molendijk. Deze stuw was voorzien van een 'ercke' of duikersluis. Wanneer de sluis openstond, stroomde het water door de Gulp. Wanneer ze gesloten werd, stroomde het water via het kanaal naar de watermolen. Tot in de 17de eeuw bestond de molendijk uit op elkaar gestapelde graszoden, versterkt met eikenhouten palen. Alleen de duikersluis bestond uit natuursteen. In 1669 liet het klooster de oude 'houten dijk' vervangen door een muur van baksteen (ter plaatse, in veldovens gemaakt) en blauwe hardsteen. In de tweede helft van de 18de eeuw werd de molen niet meer verpacht maar rechtstreeks geëxploiteerd door een dienstknecht van het klooster. Het klooster gebruikte de molen toen alleen nog voor zichzelf. In principe mochten ook derden tegen betaling gebruik maken van deze molen, maar door de nabijheid van vier concurrerende watermolens was de opbrengst van de molen net voldoende voor het onderhoud van de gebouwen en de molendijk. De molen diende als graanmolen én olie- of slagmolen. Stroomopwaarts ten opzichte van de watermolen liggen drie restanten van (spaar)vijvers. Op verschillende plaatsen zijn er verbindingen tussen de Gulp en de vijvers enerzijds, en tussen de vijvers en de molenloop ten oosten ervan anderzijds.

Ten westen van de watermolen van Obsinnich bevindt zich in de vallei van de Remersdaalbeek een stelsel van relictten van vijvermolens. De Remersdaalbeek is een zijbeek van de Gulp die in Remersdaal ontspringt. De meest oostelijke spaarvijver is de grootste, de meest westelijke de kleinste. De kleinste vijver had een verbinding met de Remersdaalbeek. De Remersdaalbeek loopt ten noordwesten van het vijvercomplex.

Bossen

Teuven is altijd een bosrijke gemeente geweest. Del Vaux (1841) vermeldt dat een kwart van de oppervlakte met hakhoutbossen en opgaande bossen bedekt was. De meest voorkomende boomsoorten waren eik, beuk, haagbeuk, hazelaar en berk. Het hakhout werd elke 13 jaar gekapt. In de Mémoires bij zijn Kabinetskaart schrijft graaf de Ferraris dat de bossen in Teuven als middelhout beheerd werden. De bodem was meestal droog, behalve in Den Roobosch.

Vóór de Franse Revolutie bestonden in Teuven zowel particuliere als gemene of gemeenschappelijk gebruikte bossen. De gehuchten Sinnich, Teuven en Nurop bezaten elk een gemeen bos. De grootste particuliere boscigenaar was het klooster Sinnich. Een deel van het hout was voor eigen gebruik bestemd (brandhout en constructiehout). Een ander deel werd openbaar verkocht. De meeste bossen werden als middenbos beheerd (hakhout met overstaanders).

De gemene bossen van Sinnich op de hellingen van de Gulpvallei

De gemene bossen van Sinnich vormden geen aaneengesloten geheel. Ze lagen zowel op de oostelijke als de westelijke hellingen van de Gulpvallei. Het beheer van deze gemene bossen werd geregeld in een bosreglement uit 1586, dat vermoedelijk een kopie is van een ouder, middeleeuws bosreglement: de zogenaamde 'Bosbrief van Sinnich'. De dorpsgemeenschap bezat gebruiksrechten op het bos, die ze had afgedwongen nadat het klooster van Sinnich de goedkeuring van de bewoners voor de bouw van een dam op gemeenschappelijke gronden bij de Gulp nodig had (1243). In ruil voor die goedkeuring eiste het dorp onder meer het recht om het vee van de gemeenschap in het bos van het klooster te laten weiden. De inwoners of nabers van Sinnich kozen uit hun midden vier 'bosmannen', die namens de gemeenschap het gemene bos beheerden. De gemene bossen van Sinnich behoorden niet alleen toe aan de ingezetenen maar ook aan het klooster van Sinnich, dat de grondheerlijkheid en de vorstmeesterij van Sinnich bezat. Twee derde van de houtopbrengst van de gemene bossen was bestemd voor het klooster en een derde voor de ingezetenen.

De gemene bossen van Teuven en Nurop

Ook de inwoners van Teuven bezaten een gemeen bos. Ze verkozen uit hun midden drie 'bosmannen', die namens de gemeenschap het bos beheerden. Ook de heer van Teuven had rechten op het gemene bos, in zijn hoedanigheid van vorstmeester.

18 ha gemene bossen kwamen aan de inwoners van Nurop toe : Den Dicken Bosch(paalde in het oosten aan de gemene gronden van Den Bongart en in het zuiden, westen en noorden aan het Veldt) de Nuropperbergh. (paalde in het oosten aan het bos van het klooster Sinnich). Het oudst bekende bosreglement dateert van de 16de eeuw (1556), maar het werd zeker al een eeuw vroeger toegepast. De

gebruiksrechten op deze bossen zijn dus zeker tot de middeleeuwen terug te voeren.

De bossen van het klooster

Over de bossen van het klooster zijn we vrij goed ingelicht dankzij een prekadastraal goederenregister uit de tweede helft van de 18de eeuw. In Teuven zelf bezat het klooster 55 ha bos waaronder het bos van Ixhaege nabij de landerijen van het Kloosterhof, een bos genaamd op de Gijveldries en het Moenbos. Uit de beschrijving van de ligging van deze bossen blijkt dat ze vaak aansloten bij ander bos en dus grotere complexen vormden.

Het grootste deel van deze bossen bestond uit eikenhakhout met overstaanders. Het klooster Sinnich liet in de 18de eeuw elk jaar 4 à 5 bunders bos kappen voor eigen gebruik, met name voor de keuken. Naar het einde van de 18de eeuw toe begon het klooster steeds meer steenkool te gebruiken. In het jaar 1790 bijvoorbeeld werden 43 karrenvrachten (charettes) steenkool aangekocht. Het hout dat het klooster niet zelf nodig had, werd openbaar verkocht. Het klooster hield geregeld houtveilingen in Sinnich. Uit de archiefbronnen blijkt dat het klooster ook houtskool liet produceren. Een pachtcontract van de hoeve Giveld uit 1716 bepaalde dat de pachter elk jaar twee of drie karren houtskool aan het klooster moest leveren. Deze houtskool was bestemd om verkocht te worden. Een belangrijke afzetmarkt was Maastricht. Uit de verkoopvoorwaarden uit 1780 blijkt duidelijk dat deze bossen als middelhout beheerd werden: tussen de hakhoutstoven stonden namelijk jonge eiken, die niet gekapt mochten worden.

Ontginning van delfstoffen

Naast krijtsteen bevat de ondergrond van Teuven nog verschillende andere delfstoffen, zoals mergel, leem en zand. In Teuven was het algemeen gebruikelijk de akkers periodiek te mergelen, om verzuring van de bodem tegen te gaan. Deze mergel werd gewonnen in mergelkuilen. In Teuven werden ook zand en natuursteen gewonnen. Dat blijkt o.m. uit de rekeningen van de pachter van de Gijvelthoeve. De pachter van deze hoeve moest regelmatig transportopdrachten voor het klooster uitvoeren. Hij vervoerde niet alleen levensmiddelen maar ook bouwmaterialen, waaronder zand en krijtsteen. In Teuven werd ook leem gewonnen voor de productie van bakstenen. Wanneer het klooster van Sinnich bakstenen nodig had voor bouwwerkzaamheden, liet ze die bakken in plaatselijke veldovens. Er zijn geen aanwijzingen dat vóór de 19de eeuw aan grootschalige, commerciële exploitatie van delfstoffen in het dal van de Gulp werd gedaan. De grootgrondbezitters wonnen de delfstoffen alleen voor eigen gebruik, d.w.z. wanneer ze bouwwerkzaamheden lieten uitvoeren. Er waren ook geen grote, open groeven: het zand, de leem en de mergel werden gewonnen in kleine kuilen die achteraf weer werden gedempt.

Hagen, dreven en solitaire bomen

Uit de archiefbronnen blijkt dat de meeste akkers, weiden en boomgaarden in Teuven omgeven waren met (meidoorn)hagen. Pachtcontracten bepaalden dat de pachter onder andere deze hagen dient te onderhouden als een goede huisvader. Zoals elders in de Voerstreek hadden ook de inwoners van Teuven de gewoonte om hagen en/of bomen voor hun erf te planten. Deze bomen moesten regelmatig gesnoeid worden. Bomenrijen die te dicht bij de wegen waren aangeplant, waren niet alleen hinderlijk voor de weggebruikers maar leidden er ook toe dat de wegen te weinig zonlicht kregen, waardoor zij na regenval moeilijker opdroogden. In Teuven was het ook de gewoonte om bomen en struiken langs de waterlopen aan te planten. Zo moest de pachter van de kasteelhoeve van Obsinnich wilgen en populieren aanplanten langs de Gulp.

In 1766 liet de rentmeester van het klooster de grens tussen het bos van het klooster en het bos van de heer van Teuven opnieuw opmeten. Hij vermoedde namelijk dat heer van Teuven, die zijn bos kort tevoren had laten kappen, een strook bos van het klooster mee had laten kappen. Als oriëntatiepunten voor het bepalen van de exacte grens dienden een grenspaal, een eik en een 'mey beucken stock'. De term 'stock' wordt in de Voerstreek gebruikt om knobomen aan te duiden. De term 'meibeuk' was de benaming voor de gewone beuk. Vermoedelijk ging het dus om een geknotte beuk die als scheidsboom fungeerde. In het zuiden van Nederlands Limburg was het gebruikelijk grenzen te markeren met knobomen.

Bronnen en bronpoelen Teuvenbeek

Het Vaalser Groenzand (Formatie van Vaals) (uit het boven-krijt) bevindt zich onderaan het krijt van de Formatie van Gulpen. De kustafzettingen bestaan uit glauconietrijk zand met kleihoudende lagen erin. Deze afzetting dagzoomt over de volledige lengte van de Gulpvallei. Het grondwater dat stagneert op de kleilagen komt in verschillende bronnen aan de oppervlakte.

De zijvallei van de Teuvenbeek wordt gekenmerkt door een [stelstel van drie bronnen](#). Twee bronnen worden opgestuwd via drie poelen. De twee bronnen liggen in een amfitheater op de zuiderhelling van de Teuvenbeek. Twee zijlopen van de Teuvenbeek verbinden de bronnen via drie bronpoelen met de waterloop. Eén bron ligt op de noordelijke helling. Vanaf de kaarten van Vandermaelen en Popp is het stelstel van bronpoelen reeds gedetailleerd gekarteerd. Op latere topografische kaarten zijn de bronnen herkenbaar. De bronnen liggen midden in historisch permanente graslanden.

Graften

Het landschap in de vallei van de Gulp wordt op vele plaatsen gekenmerkt door de aanwezigheid van graften. Graften zijn steile randen op hellingen, die meestal begroeid zijn met bomen of struiken of onder grasland liggen. Gewoonlijk lopen ze evenwijdig aan de hoogtelijnen en verdelen de hellingen in kleinere of grotere terrassen. Vermoedelijk gaat het verschijnsel graft terug op verschillende ontstaanswijzen die nauw samenhangen met de manier van ontginnen. Traditioneel neemt men aan dat de ontstaanswijze gelieerd zou zijn aan al dan niet gefaseerde ontginning van hellingbossen. Smalle stroken bos, vaak de bosranden, zouden gespaard gebleven zijn bij de ontginning. Op die manier probeerden de ontginners de erosie ten gevolge van het latere landbouwgebruik van de hellingen tegen te gaan. Het afgespoelde bodemmateriaal werd immers tegengehouden door de lintvormige smalle overgebleven stroken bos. Door erosie en afzetting ten gevolge van beakkering, vervlakte de helling tussen het bos hogerop en de uitgespaarde bosstroken en ontstonden terrasachtige hellingen of graften. Op een beperkt aantal graften, vooral die langs holle wegen, komen inderdaad nog

steeds flink wat bos- en bosrandplanten voor, waarvan sommige kenmerkend zijn voor oud bos. Een andere hypothese is dat graften hun ontstaan te danken hebben aan de actieve aanleg van grazige stroken, hagen en houtkanten op de onder akker gelegde hellinggronden door de vroegere landbouwers. Hoe dan ook, in beide gevallen betekent dit wel dat de vroegere landgebruikers zich bewust waren van de erosiegevoeligheid van de hellinggronden en er alles aan deden om de erosie te beperken. Dat er ooit actief hout werd aangeplant op de graften bewijzen niet alleen de haagrelicten met naast meidoorn onder meer sleedoorn en sleepruim, maar ook de nog steeds op veel plaatsen aanwezige opgaande bomen en knotbomen. Onder de knotbomen vindt men dikwijls es terug en es is een boomsoort waarvan niet alleen het hout kon worden benut als geriefhout, maar ook de jonge bebladerde takken als loofvoer. In tijden van dreigend voedseltekort voor de hoeve dieren, werden de jonge takken, volgens een 19de-eeuws landbouwerslag uit het aanpalende Herve, tijdens de warme droge zomermaanden geoogst en voor loofvoeding benut. Mogelijk werd dit gebruik maar veralgemeend tijdens de 19de eeuw, wanneer akkers grootschalig werden omgezet naar graslanden. Het dateren van de graften is niet eenvoudig. Al in de Romeinse periode vond in deze regio grootschalige ontginning en ontbossing plaats. Tijdens de vroege middeleeuwen nam de natuur terrein terug op de mens. Nadien keerde het tij: het huidige landschap met graften gaat waarschijnlijk al terug tot de middeleeuwen.

Het verschijnsel van de "Vergrünlandung" (omschakeling van akkerland naar grasland)

In de middeleeuwen was het merendeel van de landbouwgrond in gebruik voor akkerbouw (hoofdzakelijk graanteelt), met uitzondering van de valleigronden die veelal onder grasland lagen. De grote omschakeling naar grasland en veeteelt economie komt pas volop op gang vanaf de 16de eeuw en dan nog iets ten westen van het hier beschreven gebied in de vallei van de Berwijn. Dit is niet toevallig: de bloei van steden als Luik en Aken deed sedert het begin van de 15de eeuw een afzetgebied voor landbouw- en zuivelproducten in de onmiddellijke omgeving ontstaan. Naar mate de gronden verderaf lagen van het dal van de Berwijn nam echter het weide-overwicht af. De uitgestrekte leemplateaus op de Maasterrassen van 's-Gravenvoeren en de colluviale gronden in de vallei van de Voer en de Gulp waren nog volledig onder akkerbouw. Zelfs op het einde van de 18de eeuw, ten tijde van de kartering van de Oostenrijkse Nederlanden door graaf de Ferraris (1771-1778) is er nog geen wezenlijke verandering op te merken. De bewoningskernen zijn omgeven door een boomgaardengordel en de dorpen liggen geïsoleerd in een brede zone van bouwlanden. Ze worden in het stroomgebied van de Gulp en haar zijbeken met elkaar verbonden door een zone van graslanden en hoogstamboomgaarden in de valleien. In de vallei van de Gulp komt meer dan in de andere valleien een cultuurzonatie voor. Langs de dalhellingen treft men van west naar oost achtereenvolgens aan: een bewoningsstrook met boomgaardzone ten westen van de Gulp, grasland op de dalbodem, een hoger gelegen akkerstrook en een beboste helling en kam en akkerland boven op het plateau.

Tot omstreeks 1880 behoudt de akkerbouw onverminderd het overwicht. Dan is er sprake van een sterke opkomst van landbouwproducten uit het buitenland. Overzees graan, in hoofdzaak tarwe, overstroomt vanuit de Verenigde Staten van dan af het continent. De aanleg van transcontinentale spoorwegen en de opkomst van het stoomschip maken het mogelijk dat landbouwproducten op een goedkope manier naar Europa worden verscheept. De gevolgen voor de landbouw zijn groot: de graanprijzen dalen drastisch. De landbouwsector moet zich heroriënteren: de veeteelt begint aan een enorme expansie. Tussen 1880 en 1895 wordt de omschakeling duidelijk in het Gulpdal: in Teuven groeit het weidebestand alleen al met 15%: de "Vergrünlandung" of de omvorming van bouwland naar grasland, komt op gang, in de Gulpvallei. Er ontstaat bovendien een steeds grotere vraag naar vlees- en zuivelproducten. Vooral de aanleg van de spoorweg Aken-Tongeren in 1917 versnelt nog deze tendens. Het tot dan toe relatief open landschap wordt steeds meer een bocagelandschap gekenmerkt door een mozaïek van door hagen omsloten weiden (hoofdzakelijk meidoornhagen waarin nog heel wat sporen van vlechttechnieken waarneembaar zijn), boomgaarden, akkers en bossen. De hagen bestaan vooral uit meidoorn. Het weideaandeel stijgt tot ongeveer 1950.

Hoogstamboomgaarden

Vanaf de 14de eeuw werden hoogstamboomgaarden - aangelegd bij boerderijen. Voordien kende de fruitteelt vooral bijval bij abdijen. Tot de 17de -18de eeuw was de fruitteelt vooral gesitueerd in kasteeldomeinen of geestelijke instituten waar veredeling en snoei technieken werden verfijnd. In dezelfde periode namen de boomgaarden en toepassingen voor fruitverwerking op het platteland toe.

De hoogstamboomgaarden werden aangelegd als schaduwrijke weides voor het vee, fruitweiden of weideboomgaarden, zonder dat er op grote schaal aan fruitproductie werd gedaan. De fruitproductie verliep samen met andere landbouwvormen, zoals akker- en veeteelt, en was hoofdzakelijk bedoeld voor eigen gebruik. Er werden verschillende variëteiten aan fruitsoorten en -variëteiten aangeplant en de overschotten werden lokaal verkocht. De 18de-eeuwse tot derde kwart 19de-eeuwse kaarten tonen gordels van hoogstamboomgaarden rond de dorpen, gehuchten en afgelegen hoeven.

De aanleg van nieuwe spoorlijnen eind de 19de- begin de 20ste eeuw en de landbouwcrisis vanaf 1880 veroorzaakten een wijziging in teeltkeuze. De commerciële fruitteelt kwam sinds de tweede helft van de 19de eeuw op gang. Vanaf 1895 tot midden de 20ste eeuw nam het aantal hoogstamboomgaarden sterk toe en werd het Voerense landschap gekenmerkt door grote zones met fruitbomen die zich niet langer enkel onmiddellijk rond de bewoonde zones situeerden. Het dal op de linkeroever van de Gulp, rond de kernen van Nurop, Teuven en Sinnich, en de zones rond de (ontginnings)hoeven en Opsinnich waren tot de jaren 1960 bezaaid met grote complexen hoogstamboomgaarden.

De landbouwers combineerden hoogstamboomgaarden met veeteelt. De fruitproductie werd een belangrijke landbouwactiviteit. Betere snoei technieken, samen met het gebruik van kunstmest zorgende voor een verhoogde productiviteit. Er werd verder toegespitst op bepaalde soorten die in grotere aantallen werden aangeplant. De combinatie van fruitteelt en veeteelt weerspiegelde zich in de inrichting van de weideboomgaard. De hoogstambomen vertakten voldoende hoog, om buiten het bereik van het vee te blijven en de boomgaard werd traditioneel omringd door een veekeringshaag van geschoren meidoorn. De plantafstand tussen de bomen ruim genomen in functie van de groei van het gras. De fruitbomen werden bij voorkeur ingeplant op een licht naar het zuiden afhellend terrein in noord-

zuidgeoriënteerde rijen. De bomen werden traditioneel gesnoeid om de opbrengst te maximaliseren en het plukken te vergemakkelijken.

Na de Tweede Wereldoorlog werd de landbouwvoering aangepast en werden weinig nieuwe hoogstamboomgaarden aangelegd. De overheid reikte ook premies uit voor het rooien van hoogstamboomgaarden, wat het verdwijnen bespoedigde. Tot de topografische kaarten van 1960 was het hoogstamboomgaardenareaal in Voeren zijn hoogste niveau. Op de luchtfoto van 1971 blijkt dat de oppervlakte hoogstamboomgaard reeds is afgenomen. Vooral de zone rond het Kloosterhof heeft nog vrij gave hoogstamboomgaarden. Tegelijk worden de bestaande boomgaarden niet meer onderhouden zoals voorheen. Door uitval ontstaan gaten in de boomgaard.

Nadien neemt het hoogstamboomgaardbestand stelselmatig af. Op enkele gaaf bewaarde hoogstamboomgaarden na zijn nu op enkele weilanden nog relictten van hoogstamboomgaarden te vinden.

Tijdsdiepte graslanden en hoogstamboomgaarden

Wanneer we naar de leeftijd kijken van de bestaande graslanden dan blijken veel graslanden in de Gulp- en Teuvenbeekvallei en in de omgeving van het Kasteel van Teuven gekarteerd te zijn met een permanent bodemgebruik als grasland sinds het einde van de 18de eeuw (Kabinetskaart de Ferraris (1777)). Op de kaart van Villaret (1745) is de situatie vrij gelijkaardig. De graslanden op de plateaus zijn jonger en dateren uit de tweede helft 19de en de eerste helft 20ste eeuw. Dit is ook het geval voor graslanden op de rechter valleihelling ter hoogte van Nurop en de graslanden in de omgeving van het Middelhof. De tijdsdieptekaart geeft enkel het ononderbroken bodemgebruik weer. Wanneer een grasland kortstondig werd omgezet in akkerland werd dit niet meer opgenomen in de weergave van de tijdsdiepte op de kaart. De percelen kunnen dus eerder ook reeds in graslandgebruik geweest zijn. Dit geldt eveneens voor de hoogstamboomgaarden.

De tijdsdieptekaart voor de hoogstamboomgaarden toont dat de nog bestaande vrij volledige hoogstamboomgaarden grotendeels uit de tweede helft van de 19de eeuw en begin de 20ste eeuw dateren. Een deel van de boomgaard ten oosten van het Kloosterhof en de boomgaard ten oosten van Teuven dateren reeds uit het midden van de 18de eeuw.

Wegenpatroon

Nurop, Teuven en Sinnich zijn drie gehuchten die zich langs een straat parallel met de Gulp hebben ontwikkeld. Tussen en rondom de grote en kleine bewoningskernen ontstond een uitgebreid netwerk van onverharde zijwegen en paden als verbinding tussen boerderijen, kerken en landbouwgronden (zie erfgoedelementen kaart 3.1). Er was een duidelijke link tussen de landbouweconomie en het wegennet. Door de vrij geïsoleerde ligging van de dorpen en het gebrek aan uitgebreide transportinfrastructuur, speelde het lokaal wegennet een belangrijke rol. Een vergelijking van het huidige wegennet met historische kaarten toont dat het netwerk van lokale en vaak onverharde wegen grotendeels intact bleef en nog sterke gelijkenis heeft met het wegennet in de 18de eeuw. Vanaf de 19de eeuw gebeurden de eerste verhardingen met kasseien waarna vooral in de loop van de 20ste eeuw veel wegen werden verhard en aangepast aan het autoverkeer, voornamelijk de hoofdstraten in de dorpen en de lange afstand verbindingen. Dit gebied bleef echter gespaard van ruilverkavelingen zodat de historische agrarische structuren en het landelijk uitzicht bewaard zijn.

Vanuit de dorpen in de vallei leiden parallelle wegen telkens de helling van het plateau op. Het gaat om verharde wegen die vaak overgaan in aardewegen. De wegen zijn vaak diep ingesneden tussen steile taluds met hakhout. Deze holle wegen waren bedoeld om de landbouwgronden te ontsluiten die ingeplant waren op de plateaus ten oosten van de nederzettingen in de vallei. Vaak werd gekozen voor de kortste weg dwars op de helling. Het netwerk aan holle wegen kwam vermoedelijk tot stand vanaf de late middeleeuwen en kende een sterke uitbreiding in de 18de eeuw met de toename van de verkeersintensiteit op onverharde wegen in combinatie met een grote bevolkingsdichtheid en intensieve landbouw. Het intensief gebruik van deze routes met een lemige ondergrond, versnelde het erosieproces van de wegbedding zodat de wegen een uitgesproken hol karakter kregen. Hoger op het plateau zijn de wegen minder sterk ingesneden. Ontsluitingswegen in functie van de vruchtbare landbouwgronden op het plateau vormen de meerderheid maar ook de boscomplexen werden ontgonnen vanuit de dorpen in de vallei.

De hoofdverbindingsweg tussen de verschillende gehuchten loopt in de vallei parallel met de Gulp. Oversteekplaatsen waren in het verleden cruciaal als verbinding tussen de linker- en rechteroever en vormden voor het voetverkeer vaak een alternatief voor de hoofdwegen. Eén onverharde voetweg leidt van op het plateau naar de vallei naar een doorwaadbare plaats of voorde ter hoogte van I Gen Treut. In Nurop verbindt deze holle weg de ontginningshoeve Gievelde met het gehucht.

In Teuven ligt een relict van een holle weg die oorspronkelijk het plateau afdaalde naar de Teuvenbeek en een stuk door de beekbedding liep. Dit was de hoofdweg van Teuven naar Sinnich die aanvankelijk een bocht maakte langs enkele hoeves om vervolgens de Teuvenbeek over te steken op een doorwaadbare plek. In de tweede helft van de 19de eeuw wordt de weg naar Sinnich rechtgetrokken en geraakt de afgesneden bocht in onbruik. In Nurop verbindt een holle weg de ontginningshoeve Gievelde met het gehucht en passeert via een voorde of doorwaadbare plaats de beek de Gulp.

In de dorpen en gehuchten vormen smalle graspaden vaak kleine doorsteekjes voor voetgangers als alternatieve weg. Deze voetwegen waren bedoeld om een deel van de weg af te snijden en boden vaak een korter traject dan langs de hoofdweg. De meeste wegels volgen de perceelsgrens en worden nog steeds actief gebruikt door de omwonenden en bewust open gehouden.

Naast kleine doorsteekwegen zijn er ook tal van parallelwegen die in het verleden een alternatief boden voor de hoofdwegen waarbij factoren zoals een betere begaanbaarheid en een korter traject bepalend waren. Er ontstonden alternatieve routes voor sterk geërodeerde holle wegen of er werd gekozen om de rand van het plateau te volgen. Parallelwegen die dwars door de akkers liepen, boden vaak een korter traject dan de hoofdweg die langs de dorpen passeerde en waar rekening moest gehouden worden met meer verkeer. Veel alternatieve en/of parallelle wegen geraakten in onbruik en zijn verdwenen. Soms zijn deze wegen nog herkenbaar in de percelering of zijn ze deels als relict bewaard gebleven. In de dorpskern van Teuven is een deel van de onverharde voetweg bewaard die oorspronkelijk doorliep tot in Nurop. In Nurop is de voetweg nog deels bewaard als perceelsgrens tussen een perceel akker- en

weiland. Voetwegen die het natuurlijk reliëf of de beekvallei volgen, kozen voor een goede begaanbaarheid. De voetweg tussen het gehucht Sinnich en de gehuchten en dorpen in het zuiden volgt de rand van de Boenderberg en het Bos van Sinnich en loopt parallel met de rivier de Gulp richting Lasschet.

Naast de wegen die verdwenen wegens onbruik, werden ook veel van de oorspronkelijke onverharde wegen aangepast en/of verlegd, vaak in functie van een betere begaanbaarheid. Scherpe bochten werden rechtgetrokken of parallel met diep ingesneden holle wegen werd een minder steil traject gekozen dat meer het natuurlijk reliëf volgt. De oude tracés zijn vaak nog herkenbaar in het landschap. Naast de Gieveldstraat in Teuven ligt een relict van een holle weg als restant van de oorspronkelijke weg die vrij recht de Teuvenberg opliep. Vermoedelijk was de oude holle weg sterk onderhevig aan erosie zodat het tracé in de 19de eeuw werd verlegd en de hellingsgraad aangepast.

Houtige beplantingen met erfgoedwaarde

In Voeren valt de hoge dichtheid aan houtige beplantingen op. Heel typerend zijn de vele geschoren meidoornhagen, aangeplant als veekering bij weilanden. Hier en daar zijn nog sporen van oud vlechtwerk zichtbaar. Hierbij worden gesteltakken zijdelings in de haag geleid om gaten te dichten.

Gemengde houtkanten, hakhout en knobomenrijen komen voor langs de Gulp. Ook zie je deze houtkanten op graften. Dit zijn halfnatuurlijke taluds die knikken vormen op steile hellingen. De beplantingen zorgen ervoor dat de erosie op de hellingen wordt beperkt. Hetzelfde speelt mee bij beplantingen op taluds van holle wegen. Sommige wegen in Voeren zijn zeer diep uitgesneden op de hellingen. Ook knobomenrijen kunnen voorkomen op perceelsgrenzen, zoals zomereiken, haagbeuken en gewone essen. Op de oostelijke bosgrens van het Beusdalbos komt een kaphaag van haagbeuk voorbij enkele oude grensstenen.

Aan enkele bomen werd een boomkruis bevestigd, andere werden bij een wegwijk geplaatst. Vaak staat zo'n ensemble bij een kruispunt van wegen.

Markant is het voorkomen van zware hakhoutstoven van beuk, bijvoorbeeld in het Nuropperbos. Beuk is een soort die zich maar zelden goed als hakhout laat beheren.

Vaak komen bomen en struiken voor in de onmiddellijke nabijheid van erven. Bij de Hoeve Driesenhof staat een dikke geknotte haagbeuk en een kaphaag van haagbeuk. Bij het Kloosterhof staan een geknotte eik en een rij geknotte essen op de perceelsgrens van weilanden.

Enkele opvallende hoekbomen komen voor, zoals twee opgaande beuken als hoekboom ter markering van kadastrale perceelsgrenzen bij de Nederlandse grens ter hoogte van de Kasteelstraat. De grens tussen Voeren en Nederland wordt in het Beusdalbos gemarkeerd door geknotte haagbeuken. Geknotte haagbeuken duiden vaak oude (eigendoms)grenzen aan.

Zichten

Het landschap in Voeren wordt gekenmerkt door het veelvuldig voorkomen van weidse zichten, vaak vanop de helling richting het dal. De hoogte en het open of halfopen landschap maakt dat het blikveld zeer ruim is. Andere zichten lopen vanuit het dal richting de (beboste) hellingen. Het zeer gevarieerde, gaaf en kleinschalige landschap maakt dat de belevingswaarde hoog is.

Bouwkundig erfgoed

Kenmerkend voor Voerense gebouwen is het gebruik van lokale materialen, zoals leem en hout voor vakwerk en silex. Verschillende woningen in Voeren van voor de Eerste Wereldoorlog zijn gebouwd met silex. Deze grondstof werd in lokale groeven ontgonnen. De silex is een restant van de geërodeerde krijtlagen van de Formatie van Maastricht dat aan de oppervlakte bleef liggen. Vooral in het centrum van Voeren werd silex gebruikt als bouw materiaal. [Silexgroeven](#) komen voor bij het Nuropperbos en Teuvenbos. De grove, onregelmatige knollen zijn niet gemakkelijk te verwerken en werden vooral in grote vlakken van achter- en zijgevels toegepast. Enkele hoeven en woonhuizen in deze omgeving die uit de 18de en 19de eeuw dateren bevatten delen met silexknollen, zoals [Hoeve Gieveld](#).

Het gebied wordt kenmerkt door het voorkomen van kleine bouwkundige relicten, zoals de gietijzeren grenspalen en natuurstenen tussengrenspalen op de Nederlandse grens, en ijzeren, houten of natuurstenen weg- en ongelukskruisen. De watermolensites zijn verweven met het landschap. De molenlopen zijn ingenieus in het landschap aangelegd.

Enkele kleine gehuchten, alleenstaande sites (bijvoorbeeld hoeves) en kastelen met bijhorend domein komen voor binnen het landschap. De belangrijkste gehuchten en sites worden zijn : [Hoeve Middelhof](#), [Spoorwegviaduct](#), [Kasteel van Obsinnich](#), [Molen van Obsinnich](#), [Semi-gesloten hoeve](#), [Abdij van Sinnich](#), [Watermolen Sinnich](#), [Elektriciteitscabine](#), [Hoeve Kloosterhof](#), [Hoeve Mostert](#), [Watermolen Molen van Teuven](#), [Kasteel van Teuven](#), [Hoeve Driesenhof](#), [Hoeve Gieveld](#), [Grenspalen](#), [Grenspalen](#), [Oorlogsgedenkteken voor korporaal Geury](#) en verschillende smeedijzeren, gietijzeren en houten wegwijzen. Het gebied wordt gekenmerkt door kruisen, vaak dateert de huidige versie uit de eerste helft van de 20ste eeuw. De 18de- en 19de-eeuwse kaarten tonen vaak reeds kruisen op deze locaties. Op het kruispunt van Obsinnich en de Kasteelstraat staat een [ijzeren wegwijk](#), op de hoek van de Kasteelstraat en Sinnich staat een [houten wegwijk](#).

Archeologie

In het gebied werd tot op heden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Uiteraard bieden de gekende historische centra, zoals de dorpskern van Teuven, het kasteel van Obsinnich en de Abdij van Sinnich naast de historische ook een belangrijke archeologische waarde. De landschappelijke eigenheid van het gebied, met de combinatie van een vallei en de aangrenzende plateaus en hellingen, wijst echter ook op een groot potentieel voor de aanwezigheid van sites uit andere periodes, gaande van de steentijden tot recentere periodes. In de bossen kunnen zich nog resten van WOII-loopgraven bevinden.

Huidig bodemgebruik

Het areaal van de graslanden die een continue gebruik kennen als hooi- of graasland hangt deels samen de terreinen waar de hoogstamboomgaarden zich op bevinden of bevonden. De beekvalleien kennen reeds vanop de 18de-eeuwse kaarten een constant gebruik als grasland, vaak in combinatie met hoogstamboomgaarden in de omgeving van de dorpen. Eind 19de eeuw en eerste helft 20ste nam het hoogstamboomgaardareaal toe en tevens de graslanden. Vanaf de jaren 1960 zijn de boomgaarden beginnen degraderen terwijl de bijhorende graslanden grotendeels intact zijn gebleven. De dalen en de open delen van de hellingen kennen grotendeels een bodemgebruik als permanent grasland. Ter hoogte van I Gen Treut zijn er enkele recente akkers in gebruik. Enkele gaaf en volledig bewaarde hoogstamboomgaarden bevinden zich verspreid in het dal en op het plateau in de omgeving van hoeves.

Het netwerk van geschoren veekeringshagen bevindt zich hoofdzakelijk in het dal. Ze zijn beter bewaard gebleven dan de hoogstamboomgaarden. Er zijn plaatsen waar de veekeringshagen niet meer volledig zijn doordat er de laatste decennia niet meer werd ingeboet.

De holle wegen en de graften zijn beplant met gemengde houtkanten. Op verschillende plaatsen is het hakhout reeds geruime tijd niet meer beheerd waardoor vele hakhoutstoven uit zeer zwaar hout bestaan.

De hellingen en delen van het plateau liggen onder bos. Het deel van het Teuvenbos dan binnen bosreservaat gelegen is heeft een nulbeheer. Delen van het bos ten oosten van de Abdij van Sinnich worden als wastine beheerd. In de privé-bossen zijn er bosexploitaties. De bossen in beheer bij ANB hebben weinig actief beheer.

De oude in onbruik geraakte groeven zijn vaak goed herkenbaar aan het reliëf. Vaak liggen ze in bossen en zijn ze begroeid met bosvegetatie. Dolines zijn afleesbaar in het micro-reliëf en hebben een andere vorm dan de groeven.

Het wegennetwerk is vrij gaaf en herkenbaar. De wegverhardingen op wandelpaden varieert tussen half- en onverharde paden. Op enkele locaties, zoals aan de Gievelstraat is de oude weg nog herkenbaar in het landschap maar is hij niet meer in gebruik als verbinding. De plateaus worden overwegend gekenmerkt door open grootschalige akker- en graslanden. Het voorkomen van lijnvormige beplantingen is zeldzaam en is dan gekoppeld aan het voorkomen van geschoren meidoornhagen als perceelsrandbeplantingen of haagbeuken als solitair of als knobbomenrij langs de bosrand.

Archivalische bronnen

- Rijksarchief Hasselt, Abdij van Sinnich

Cartografische bronnen

- Carte topographique de la partie de la Belgique comprise entre Gand et Tournay, Maestricht et Liège, levée par Villaret, Ingénieur du Roi, Institut National de l'Information Géographique et Forestière-Saint-Mandé (France), CH 292, kaartbladen 55 en 56, 1745-1748, schaal 1:14.400.
- Carte manuscrite de la rive droite de la Meuse à hauteur de Maastricht, et des environs de Herve, attribuée aux ingénieurs géographes français, chevalier de Soupire, Paris, Arsenal, ms. 4748, 1749, schaal 1:57.600.
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.
- Carte de cabinet des Pays-Bas autrichiens levée à l'initiative du comte de Ferraris, Bruxelles, 1974, 11 (mémoire 15).
- Atlas van de Buurtwegen, opgesteld naar aanleiding van de wet op de buurtwegen van 10 april 1841, schaal 1:2500 (overzichtsplannen schaal 1:10.000).
- Gereduceerde Kadasterkaart van België, Dépôt de la Guerre, uitgegeven tussen 1845-1855, schaal 1:20.000.
- Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven tussen 1846-1854, schaal 1:20.000.
- Atlas Cadastral parcellaire de la Belgique, Philippe-Christian Popp, uitgegeven tussen 1842-1879, schaal 1:5.000.
- Topografische kaarten van België, Eerste editie, Krijgsdepot, uitgegeven in 1865-1880, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Herziening derde editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1900-1930, schaal 1:20.000.
- Kaart van België, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven tussen 1928-1950, schaal 1:20.000.
- Kaart van België, Militair Geografisch Instituut, uitgegeven tussen 1949-1970, schaal 1:25.000.
- DE GEYTER e.a. 2001: Geologische kaart van België (Vlaams Gewest), kaartblad 34, 'Tongeren'.

Literatuur

- AKKERMANS M., BARBIER J., RUYLOFT G. & VANDENABEELE E. 2002: Holle wegen: een venster op de ondergrond, *Likona jaarboek 2002* 12, 16-17.
- BATS. H. 1992: Het Voerense Landschap, *M&L* 11.5, 14-33.
- BAUER M., HOVENS F. & KAPPLER A. 2005: *Op pad met bouwmeester Johann Joseph Couven*.
- BERLIERE U. 1928: Abbaye de Sinnich, in: *Monasticon Belge, tome II: Province de Liège*, 463-488.
- BRETÉLER H.G.M. & VAN DEN BROECK J.M.M. 1968: Graften in Zuid-Limburg, *Boor en Spade XVI*, 119-130.
- CLAES E., FREDERICKX E., GULLENTOPS F., FELDER W. & DE GEYTER G. 2001: Kaartblad 34 Tongeren, *Toelichtingen bij de geologische kaart van België - Vlaams Gewest*, Brussel, 29.
- DAMSEAUX A. 1857: Rapport sur une excursion agricole en Campine, en Hesbaye, dans le pays de Herve et en Ardenne, entreprise par des élèves de l'École d'agriculture de Thourout, 53 – 133 in: LEJEUNE P. 1860: *Du défrichement des bruyères*, Bruxelles.
- DEL VAUX DE FOURON H. 1841: *Dictionnaire géographique de la Province de Liège*, Liège, 1841 (tweede uitgave)
- DE VRIES J. 1962: *Woordenboek der Noord- en Zuid-Nederlandse Plaatsnamen*, Utrecht, Antwerpen.

- DEWYSELAERE J. & PALMANS R. 2015: Altenbroek: een natuurreservaat in de dalen van de Noor en Voer in: *Natuurhistorisch maandblad* 104.12, 231-235.
- DIRIKEN P. 2002: *Geogids Voeren*, Kortesseem, 128.
- FELDER W. & P. BOSCH 2000: *Krijt van Zuid-Limburg, Geologie van Nederland* 5, TNO Delft / Utrecht.
- GOOSSENS D. 1984: *Inleiding tot de geologie en geomorfologie van België*, s.l., 141.
- HASQUIN H. 1980: *Gemeenten van België. Geschiedkundig en administratief-geografisch woordenboek. 2. Vlaanderen-Brussel*.
- HUIZENGA H.E.A. 2016: *Oogst van het krijtlandschap*.
- LEMMERING H.W.A. 1978: *Oet vrueger jaore. Volksleven en volkscultuur in en om het mergelland*, 10 delen.
- LEMOINE-ISABEZU C. & HELIN E. 1980: *Cartes inédites du pays de Liège au XVIIIe siècle*, Gemeentekrediet, Brussel.
- NYSSSEN J., DEBEVER M., POESEN J. & DECKERS J. 2014: Lynchets in eastern Belgium – a geomorphic feature resulting from non-mechanised crop farming, *Catena* 121, 164-175.
- PANNEKOEK A. & VAN STRAATEN L. 1992: *Algemene geologie*, Groningen, 401-402.
- PAULISSEN M. 2015: *Kinkenwegen en kinkenvoerders*, Wageningen.
- RENES H. 1993: Het cultuurlandschap in Mergelland-Oost, *Natuurhistorisch Maandblad* 82.1, 3-27.
- SCHLUSMANS F. 1992: Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Tongeren, Kanton Voeren, *Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 14N2*, Brussel - Turnhout.
- SCHLUSMANS F. 1992: De Voergemeenten. Agrarische nederzittingsmodellen en hun componenten, *M&L* 11.5, 34-62.
- SEGERS Y. 2002: De 'Agricultural invasion' aan het einde van de 19de eeuw: een onderschatte motor van landschapsveranderingen, *De Levende Natuur* 103.5, 173-178.
- VANDEKERKHOVE K., DE KEERSMAEKER L., BRYNS R., JACQUEMYN H. & CRÈVECOEUR L. 2015: Beheer in de Voerense hellingbossen in: *Natuurhistorisch maandblad* 104.12, 248-254.
- VAN DEN BALCK E. & DURINCK P. 2012: *Actieplan ter herstel van graften in Voeren*, Hoofdrapport, Grontmij.
- VANDERMAELEN PH. 1831: *Dictionnaire géographique de la province de Liège*.
- VAN WESTREENEN F.S. 2008: Graften en graven in het Heuvelland, *Natuurhistorisch Maandblad* 97.9, 183-189.

Onuitgegeven publicaties

- VANDENABEELE E. 2016: *Inventarisatie aardkundige waarden*, onuitgegeven nota's.

Website en digitale bronnen

- Begrippenlijst Landschap, geconsulteerd op https://www.onroerendergoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf, april 2017.
- Centrale Archeologische Inventaris, geconsulteerd op <http://cai.erfgoed.net/cai/index.php>, april 2017.
- Databank Inventaris Bouwkundig Erfgoed, geconsulteerd op <https://inventaris.onroerendergoed.be>, mei 2017.
- Inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde, geconsulteerd op <https://inventaris.onroerendergoed.be>, mei 2017.
- KINNAER A. 2016: Fruitteelt in Haspengouw [online], <https://inventaris.onroerendergoed.be/themas/133> (geraadpleegd op 26 april 2017)
- Landschapsatlas, geconsulteerd op <https://inventaris.onroerendergoed.be>, mei 2017.

De ankerplaats heeft veel overeenkomstige kenmerken met het oostelijk deel van de ankerplaats 's Graven-, Sint-Martens- en Sint-Pietersvoeren.

Fysische geografie

Geologie en bodem

Het gebied maakt deel uit van de geleidelijk in noordwestelijke richting afhellende hoogvlakte tussen Weser en Maas. De hoogste punten van Vlaanderen zijn in de regio te vinden. De Gulp, een bijrivier van de Geul, erodeerde in dit plateau een breed asymmetrisch tot 100 meter diep dal. De beek stroomt van de bron in het gehucht Gulpen bij Hendrik-Kapelle naar de samenvloeiing met de Geul nabij het Nederlandse Gulpen. De Gulp ontvangt langs zijn linkeroever enkele beekjes; de voornaamste zijn de Remersdaalbeek en de Mabroekbeek.

De ondergrond bestaat praktisch volledig uit krijtgesteente, door de zee in subhorizontale lagen afgezet tijdens het mesozoïcum of secundair tijdperk (ongeveer 248-65 miljoen jaar geleden). Deze krijtlaag bereikt een dikte van 70 tot 80 meter in de omgeving van Giveld op het oostelijk plateau. Onderaan het krijtmassief komen groene glauconietrijke zanden voor, doorspekt met voor het grondwater ondoorlaatbare kleilagen, het zogenaamde Vaalser groenzand of formatie van Vaals. De afzetting dagzoomt over de gehele lengte van de vallei van de Gulp. De talrijke bronnen in de oostelijke Voerstreek zijn gelokaliseerd op plaatsen waar dalen deze ondoorlaatbare kleilagen aansnijden. Het bronwater lost het krijtgesteente in de onmiddellijke omgeving op, zodat amfiteatervormige bronkommen ontstaan in de dalflanken. Bovenaan in de ondergrond van het plateau bevindt zich vuursteenluidium of residuele silex in 10 tot 15 meter dikke pakketten. Het is de enige restant na oplossing en erosie van de Maastrichtiaan tufkrijt afzettingen, ongeveer 70 miljoen jaar geleden gevormd.

De terrasvormige dalwanden langs onder meer de Gulp zijn ontstaan ten gevolge van de grote schommelingen in de erosiebasis van de pleistocene Maas en haar bijrivieren. Onder invloed van de afwisseling van ijstijden en tussenijstijden volgden talrijke sedimentatie- en erosieprocessen elkaar op. Tijdens de laatste (wurm)ijstijd die 10.000 jaar geleden eindigde, werd het landschap volledig bedekt met een homogene niveo-eolische lösslaag. Gedurende het holoceen (vanaf 10.000 jaar geleden tot op heden) ontwikkelden de pleistocene lösslagen op de plateaus zich tot diepe, vruchtbare leemgronden met een hoge landbouwwaarde. Langs de hellingen zijn deze gronden steneriger door vermenging met allerlei gesteenten zoals silex, grind en kalk. Het Gulpdal werd opgevuld met colluviale en alluviale

leem-, klei-, zand- en grindafzettingen.

Een netwerk van handvormig vertakte droge depressies of dellen verbindt de plateaus met de lager gelegen Gulpbedding. De dellen werden evenals huidige beekdalen grotendeels door watererosie gevormd tijdens en onmiddellijk na de ijstijden. Toen de ondergrond na de würmijsijd helemaal ontdooid, drong het water doorheen de bodem en het krijtgesteente en verdroogde de dalbodem. De meeste zijdalen van de Gulp gaan stroomopwaarts over in dellen.

Het Gulpdal is overigens asymmetrisch: een steile zuidwestelijk georiënteerde flank en een zacht hellende noordoostelijk georiënteerde. Dit is het gevolg van een complex van verschillende factoren. De belangrijkste zijn de grotere temperatuurschommelingen op de zuidwesthelling die de erosie versnellen en de meer uitgesproken inwerking door de overheersende zuidwestenwinden eveneens op de zuidwesthelling.

Typisch voor het landschap zijn de kom- en trechtvormige depressies of dolinen die het gevolg zijn van de oplossing door koolzuurhoudend water van het kalkgesteente in de ondergrond. Mooie dolinen komen voor in de omgeving van de Driesenhof.

Antropogene invloeden op de bodem

De vorming van de bodem gaat nog steeds door. Op natuurlijke wijze ontstaan nog regelmatig dolinen, regenbuien eroderen dellen verder en beken zetten materiaal af. Bij enkele bronnen is waar te nemen hoe nieuw tufkrijt ontstaat. De menselijke invloed op de bodem was en is ook nog steeds groot door aanleg van wegen, ontginning van groeven en het bewerken van het land. Die invloeden zijn goed en soms minder goed zichtbaar in het landschap.

De gemeente Voeren heeft een heel erg hoge concentratie aan holle wegen, en deze zijn ook te vinden binnen deze ankerplaats. De genese komt waarschijnlijk gedurende de late middeleeuwen volop op gang. Het verkeer door de wegen en de waterafvoer erodeerden de wegen. Watererosie kan een belangrijke bijdrage leveren in het vormingsproces van holle wegen op de dalbodem van droge dalen of grubben.

Naast de bekende holle wegen zijn er ook de minder bekende 'versleten' holle wegen. Deze zijn op een gegeven moment dusdanig diep uitgesleten dat het tracé verlegd moest worden, omdat de oorspronkelijke weg onbruikbaar werd. Nu kunnen zij een belangrijke schuilplaats voor flora en fauna vormen.

Op de steile hellingen komen, evenwijdig met de hoogtelijnen, al dan niet begroeide taluds voor. Deze worden 'graven' of 'grafter' genoemd. Algemeen wordt aanvaard dat zij ontstaan zijn ingevolge de ontginning van hellingbossen evenwijdig met de hoogtelijnen. Bosranden die na de ontginning overbleven fungeerden als hindernis waartegen zich na verloop van tijd een laag colluvium afzette, zodat de helling minder steil werd. Zij fungeerden tevens als veekering en perceelsscheiding. Na de Tweede Wereldoorlog verdwenen talrijke graften door perceelvergroting, zodat momenteel slechts een knik langs de helling overblijft. In het noordelijk deel (tussen Gievelde en het dal) vinden we nog als houtwal bestaande graften. Dit zijn belangrijke toevluchtsoorden voor vele planten en dieren, maar als lineaire landschapselementen zijn ze ook belangrijk voor de migratie van flora en fauna.

Verder heeft de mens in de loop van de tijd gebruik gemaakt van materialen uit de ondergrond, waarvan vele groeven getuigen. De nu verlaten groeves en ontsluitingen, die zich meestal in de bovenste helft van de dalflanken bevinden, zijn grotendeels begroeid door bosvegetatie en dus moeilijk in het landschap herkenbaar. Zij komen verspreid over de ganse streek voor.

Er werd kalk en vuursteen gewonnen binnen de ankerplaats. De losse mergel uit de ondergrond werd door plaatselijke landbouwers op kleine schaal ontgonnen uit mergelkuilen ter verbetering van hun akkers en weilanden. De opkomst van de kunstmest na de tweede wereldoorlog maakte een einde aan deze bemestingstechniek. Vuursteen was van betekenis als wegverharding en in huizenbouw. De nu verlaten groeves en ontsluitingen, die zich meestal in de bovenste helft van de dalflanken bevinden, zijn grotendeels begroeid en dus nauwelijks in het landschap herkenbaar.

Vegetatie

Er zijn veel gradiënten in het gebied die verband houden met het reliëf, de hydrografie en de bodem (onder andere luchttemperatuur, zonnestraling, voedingsstoffen, blootstelling aan wind, vochtigheidsbeschikbaarheid bodem, luchtvochtigheid). Daardoor kent het gebied een soortenrijke vegetatie zonder overigens uitgesproken veel zeldzame plantensoorten te herbergen. In het diepste punt van de vallei zijn kalkrijke brongebieden en beekdalen te vinden met voedselrijke graslanden, enkele bronbosjes en beekbegeleidende bossen. Veel graslanden en enkele van de bossen veruigen of verarmen door aanplant van populier en intensiever vormen van landbouw (gebruik van kunstmest en herbiciden). Het grootste deel van de noordoosthelling met kalkrijke bodem is begroeid met het eiken-haagbeukenbos. Op enkele plaatsen is de helling in gebruik als wei- of hooiland, over het algemeen met weinig natuurwaarde. Op de zure, voedselarme bodems bovenaan de noordoosthelling en het plateau ontwikkelde zich een zuur eikenbos. Soms werd dit bostype vervangen door monoculturen van beuk, lork of spar.

Cultuurhistorie

De ankerplaats 'Vallei van de Gulp bij Teuven' heeft net als de 'Vallei van de Berwijn' geen records in de Centrale Archeologische Inventaris. De ankerplaats "s Graven-, Sint-Martens- en Sint-Pieters-Voeren" daarentegen heeft maar liefst 44 vindplaatsen. Hieruit mag echter niet zonder meer besloten worden dat de centrale ankerplaats archeologisch waardevoller zou zijn dan de andere ankerplaatsen in Voeren. Wanneer we de gebieden rond de ankerplaats bekijken, zijn er wel records maar lang niet zo veel als in het centrale deel. Wanneer we dan ook nog bekijken wat de bronmeldingen zijn dan zien we dat van de genoemde 44 vindplaatsen er 32 als bronmelding veldprospectie hebben, 4 werden deels opgegraven. De overige acht worden getypologeerd als niet-archeologische gebeurtenis en zijn dus in se vondstmeldingen. In het gebied rond Moelingen zijn er slechts enkele records, rond Teuven geen. Men kan bijgevolg globaal stellen dat de hoeveelheid vindplaatsen in het centrale deel waarschijnlijk gewoon een gevolg is van de aanwezigheid van enkele

prospecteurs in die regio die enerzijds actief aan veldprospectie doen en anderzijds vondstmeldingen signaleren. Nemen we daarbij in acht dat de Centrale Archeologische Inventaris enkel de gekende archeologische vindplaatsen weergeeft en voor het overige geen uitspraak doet over enige potentiële vindplaatsen en dat wanneer we de vindplaatsen ten opzichte van de gemeente Voeren zelf bekijken, dan is er geen merkelijk onderscheid tussen de gebieden waar archeologische vindplaatsen geseind staan en gebieden waar er geen aangeduid zijn.

Deze ankerplaats kan dus best archeologisch heel waardevol zijn en veel meer ongekend erfgoed bevatten. Maar als besluit kunnen we buiten het algemene standpunt dat behoud van archeologische waarden nastreeft niets met zekerheid melden.

Als vroegste cartografische bron geeft de kaart van Graaf de Ferraris (1771-1777) de bewoningskernen Nurop, Teuven en Sinnich weer, omgeven door een boomgaardengordel. De kernen liggen geïsoleerd in een brede zone van bouwland naar Haspengouws model. Zij zijn met elkaar verbonden door smalle grasland- en bosstroken. Verder van de kernen af liggen voornamelijk akkers op de flauwe westhelling en bossen op de steile oosthelling en het plateau.

De [abdij van Sinnich](#) te Teuven kon bij de echte grootgrondbezitters gerekend worden. De hoeves Kloosterhof en Gieveld waren eigendom van de abdij. Vanuit Gieveld begon de ontginning van het oostelijk plateau. De verdere ontginning van het Driescherbosch en Bovenste Bosch op het plateau gebeurt later, vanuit de op het oostelijk plateau gelegen Driesenhof, gesticht in 1849.

De overschakeling van een gemengd landbouwsysteem naar een eenzijdige veeteelteconomie zet in het Gulpdal al vroeg in. Het akkerareaal neemt af, steeds meer gronden worden als weilanden in gebruik genomen. Naast de fysische kenmerken van bodem en reliëf, zijn ook de aanwezigheid van talrijke bronnen (drinkwatervoorziening) en de individuele ontginningsaanpak redenen voor deze 'Vergrünlandung'.

De Ferrariskaart geeft al een groot deel van de gronden (meer dan 25 procent) aan als weide, maar tot omstreeks 1880 behoudt de akkerbouw in de vallei van de Gulp toch haar overwicht. Vanaf dan worden in de zuidelijke boszomen langs de Gulp enorme bressen geslagen. Als gevolg van de graancrisis is er een enorme toename van het aantal weidepercelen in het Gulpdal gedurende de periode van 1880 tot 1910. Door deze overschakeling naar een eenzijdige veeteelteconomie begint Teuven zich geleidelijk een uitzicht van de Herfse nederzetting aan te nemen. De akkergronden lagen en liggen nog steeds ten westen van de kernen. Een groot bebost oppervlak strekt zich ten oosten van het dorp uit ('Neerbeek Bosch', 'Driescher Bosch', 'Sinnicher Bosch'). Ook nu nemen de bossen nog 20 procent van de oppervlakte in.

Tot op heden ligt het accent in de oostelijke Voerstreek onverminderd op de graslandcultuur en de teelt van voedergewassen. Weiden zijn het meest renderend en aangewezen in de dalen. De ontkalkingsklei die achterblijft na verwerking en oplossing van het krijtgesteente is vrij zwaar voor hoogwaardig akkerland. Akkerbouw komt uitsluitend voor op de minst steile hellingen (in het Gulpdal de westhelling) en plateaus met ondiepe leemgronden. De teelten zijn beperkt tot voedergewassen. De recente schaalvergroting, specialisatie en rationalisatie heeft een vervlakkende invloed op het typische bocagelandschap van de oostelijke Voerstreek met zijn mozaïek van door hagen omsloten weiden, boomgaarden en akkers. De op ecologisch, pomologisch en landschappelijk vlak waardevolle hoogstamboomgaarden verdwijnen geleidelijk.

Toch komen in de vallei van de Gulp, meer dan in de andere Voerense valleien, restanten van een uitgesproken cultuurzonatie voor. Langs de dalhellingen treft men van onder naar boven achtereenvolgens aan: beemdgronden op de dalbodem, een bewoningsstrook met boomgaardzone onderaan de helling, de genoemde hoger gelegen akkerstrook en een beboste kam. In het Gulpdal bevinden de woongebieden zich op het onderste gedeelte van de zwakke westhelling.

Van een eigenlijke dorpskern is geen sprake, ook niet in [Teuven](#). De bebouwing ligt aan de wegen die het dorp doorkruisen. Het huidige Teuven is ontstaan uit het aan elkaar groeien van drie oude woongebieden: Nurop in het noordwesten, is een oude boerenonderzetting met een concentratie aan vakwerkhoeves. Teuven in het midden is een woongebied bij kerk en kasteel en Sinnich in het zuidoosten een woonkern rond een abdij.

Het resterend bouwkundig patrimonium maakt deel uit van het Maasland, een historische en culturele entiteit die zich door de eeuwen heen wist te profileren. Kenmerkend is de gaaf bewaarde, uitsluitend agrarische uitbouw van het gebied en de harmonieuze verwevenheid van het landschap met het gebouwde patrimonium. De hoeve met losstaande bestanddelen komt vrijwel steeds in combinatie met een veeteeltbedrijf voor. De oudste bouwwijze is de houtbouw met lemen vullingen. Kapellen en veldkruisen sieren het landschap.

Het [kasteel van Teuven](#) had gedurende de middeleeuwen een belangrijke invloed op het sociale leven van de nederzetting Teuven. De huidige voorgevel dateert uit de 17de eeuw maar onderging achteraf verscheidene verbouwingen. De massieve hoektoren is het meest in het oog springend. De abdij van Sinnich is door de hoge bomen van het omgevende park en door de voorliggende gebouwen, de oude watermolen en de hoeve, grotendeels aan het gezichtsveld onttrokken. Rond 1250 gesticht was het een abdij van de kanunnikessen van Sint-Augustinus. De Romaanse kloosterkerk werd in 1297 ingewijd. Merkwaardig is de Romaanse toren in natuursteen. In 1750 werd het kasteel verbouwd in rococostijl. De aan de straat palende bakstenen watermolen op de Gulp is niet meer in bedrijf.

Gelegen aan de voet van een steile helling in het Gulpdal, wordt het [kasteel van Obsinnich](#) omgeven door een uitgestrekt, bomenrijk park. Het huidige kasteel, dat een burcht uit de 12de eeuw vervangt, is het resultaat van een reeks verbouwingen. Het oudste deel van het huidige kasteel bestaat uit een ronde bakstenen hoektoren uit 1641 en de daarop aansluitende bakstenen vleugel uit dezelfde tijd. In de 19de eeuw werd het sterk verbouwd. In het zuiden van de ankerplaats ligt de spoorwegbrug. Deze maakt deel uit van een reeks kunstwerken die de technische realisatie van de spoorlijn Tongeren-Aken in dit heuvelrijke gebied mogelijk maakte.

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.
- Gereduceerde Kadasterkaart van België, Dépôt de la Guerre, uitgegeven in 1845-1855, schaal 1:20.000.
- Atlas Cadastral parcellaire de la Belgique, Philippe-Christian Popp, uitgegeven in 1842-1879, schaal 1:5000.
- Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Eerste editie, Krijgsdepot, uitgegeven in 1865-1880, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Tweede editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1880-1884, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Derde editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1889-1900, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Herziening derde editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1900-1930, schaal 1:20.000.
- Kaart van België, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1928-1950, schaal 1:20.000.
- Kaart van België, Militair Geografisch Instituut, uitgegeven in 1949-1970, schaal 1:25.000.
- Topografische basiskaart numerieke reeks, Nationaal Geografisch Instituut, uitgegeven in 2009, schaal 1:10.000.
- Atlas der Buurtwegen, ca. 1846
- BATS H. 1992: Het Voerense landschap, *M&L* 11.5.
- DIRIKEN P. 2002: *Geogids Voeren. Toeristisch-recreatieve atlas van Limburg. De Voerstreek*, Sint-Truiden.
- HERMY M. & DE BLUST G. 1997: *Punten en lijnen in het landschap*, Brugge.
- MAES B. 2007: *Presentatie debatdag 'Planten van hier' 10 mei 2007*, Alden Biesen.
- NIJSSENS J. 1993: Voerense molens: industrie in Teuven 1658-1673, *d'r Koeënwòd* 9, Heemkring Voeren en omstreken.
- PROVINCIAAL NATUURCENTRUM LIMBURG 1990: *Kleine Landschapselementen in Limburg*, Hasselt.
- REGIONAAL LANDSCHAP HASPENGOUW EN VOEREN 2007: *Holle wegen handleiding*, Hasselt.
- SCHLUSMANS F. 1992: De Voergemeenten. Agrarische nederzettingsmodellen en hun componenten, *M&L* 11.5.
- SCHLUSMANS F. 1992: Sint-Pieters-Voeren en de Commanderie van de Duitse Orde, *M&L* 11.5.
- SCHLUSMANS F. 1992: *Inventaris van het cultuurbezit in België. Deel 14n2. Provincie Limburg, Arrondissement Tongeren, Kanton Voeren*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 14N2, Brussel-Turnhout.
- THEUNISSEN H., SWERON G. & BEMELMANS M. 2004: *Op zoek naar KLE in de Voerstreek*, s.l.
- VANDENABEELE E., DEBEULE E. & SWERON 2004: *Voerstreek. Miljoenen jaren terug in de tijd. Geologische leerpaden*, s.l.
- VANDENABEELE 2001: *Kastanjabomen, d'r Koeënwòd* 20, Heemkring Voeren en omstreken.
- ZWAENEPOEL A. & COSYNS E. 2007 (Concept): *Autochtone bomen en struiken in de gemeente Voeren. Inventarisatie en evaluatie van oorspronkelijke inheemse genenbronnen van bomen en struiken in Vlaanderen*, Brussel.

Waarden

Omvat

- **Kasteelstraat 11 (Voeren)** De abdijgebouwen vormden tot begin 19de eeuw een gesloten geheel rondom het kloosterpand, met de kerk aan de zuidzijde; rondom het pand liep de kloostergang.
- **Teuven-Dorp 14-16 (Voeren)** De geschoren afsluitinghaag van meidoorn is aangeplant ter afsluiting van een erf.
- **Hoofstraat 13 (Voeren)** De geschoren afsluitinghaag van meidoorn sluit het erf aan de straatzijde af. De haag heeft een zeer dicht plantverband.
- **Kloosterhofstraat 32-34 (Voeren)** De rij met opgaande bomen flankeert de oprijlaan van de Hoeve Kloosterhof aan de zuidwestzijde.
- **Sinnich (Voeren)** Een stelsel van drie bronnen waarvan er twee tot drie poelen worden opgestuwd in graslanden in de vallei van de Teuvenbeek. De twee bronnen liggen in een amfitheater op de zuiderhelling van de Teuverbeek. Twee zijlopen van de Teuverbeek verbinden de bronnen met de waterloop. Eén bron ligt op de noordelijke helling.
- **Gieveldstraat (Voeren)** Ensemble van cipressen met een houten wegwijk op het kruispunt van de Gieveldstraat en Teuven-Driesen.
- **Teuven (Voeren)** De dolines komen op verschillende plaatsen op de helling van de Teuvenberg voor. Een doline is een ketel- of trechtervormige depressie ontstaan door instorting als gevolg van de oplossing van onderliggende kalksteen door koolzuurhoudend water. Ze zijn overgroeid met bosvegetatie, maar zijn wel in het reliëf herkenbaar.
- **Sinnich 13 (Voeren)** De elektrificatie van de streek bezorgde Voeren een aantal typische landmerken in de vorm van de in traditionele stijl uitgevoerde, torenachtige elektriciteitscabines. Deze werden in 1934 gebouwd door de Société Voer-Gulpe, die het net toen exploiteerde.
- **Teuven (Voeren)** De zware hakhoutstoof van zwarte els is aangeplant in de perceelshoek van een weiland in de Gulpvallei. De hakhoutstoof heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object.
- **Kasteelstraat (Voeren)** De knobomenrij van gewone es is een restant van een oude kaphaag. De zware essen (met een omtrek tot 300 cm) staan op de perceelsgrens van graslanden in de vallei van de Gulp.
- **I gen Treut (Voeren)** De lage knoboom van boswilg staat langs de holle weg I gen Treut. Het betreft een bijzondere variëteit van boswilg, namelijk *Salix caprea spacelata*. Meer noordelijk staat in dezelfde houtkant hakhout van hazelaar.
- **I gen Treut (Voeren)** De geschoren meidoornhagen zijn aangeplant als veekering bij een weiland langs de Gulp. De functie van de weerhaag is het vee op de weide houden. Deze haag heeft relicten van gelegde hagen. Deze hebben mooie representatieve groeivormen en zijn beeldbepalende objecten in het Voerense landschap. Het netwerk van hagen refereert aan het historisch

landschapsbeeld zoals nog zichtbaar op historische kaarten.

- **Nurop (Voeren)** De geschoren gemengde haag staat op de perceelsgrens van een voormalig erf. De haag sloot het erf aan de zijde van de Gulpvallei af. In de haag staat een omvangrijke geknotte els.
- **Bounder 1-3 (Voeren)** De moestuin en boomgaard bij een woning zijn langs de straatzijde afgesloten door een geschoren meidoornhaag.
- **Kloosterhofstraat 24, 30 (Voeren)** De geschoren meidoornhaag sluit het erf van de vakwerkwoning langs de straatzijde af.
- **Kloosterhofstraat 15 (Voeren)** De geschoren meidoornhaag sluit het erf van de vakwerkwoning langs de straatzijde af.
- **Kloosterhofstraat 32-34 (Voeren)** De geschoren meidoornhaag is bij het erf van Hoeve Kloosterhof aangeplant. De haag sluit het weiland bij het erf af.
- **Remersdaal (Voeren)** De geschoren meidoornhagen zijn aangeplant als veekering bij weilanden en beweide hoogstamboomgaarden. Deze hagen langs perceelsgrenzen zijn op vele plaatsen in Remersdaal aanwezig. Ze hebben mooie representatieve groeivormen en zijn beeldbepalende objecten in het Voerense landschap.
- **Mostert (Voeren)** De oude veekeringshaag van meidoorn bevat vlechtsporen. De haag staat op een talud aan de rand van een weiland.
- **Teuven (Voeren)** Langs de noordzijde van de holle weg staat op de kruin van het talud een hakhoutstoot van haagbeuk met een omtrek van 339 cm (gemeten op 20 cm hoogte). De holle weg is op deze plaats zeer diep ingesneden. De holle weg verbindt de voorde over de Gulp met de hoeve Gieveld.
- **Kloosterhofstraat, Sinnich (Voeren)** Hakhoutstoot van hulst op een extensieve perceelsrand met microreliëf. De perceelsrand bevat onder andere gewone ereprijs.
- **Gieveldstraat (Voeren)** In een bocht van de Gieveldstraat staat een hakhoutstoot van zomereik. Een van de zwaardere stammen, die in de top geknot is, heeft een gietijzeren kruis met Christus.
- **Teuven (Voeren)** De omvangrijke hakhoutstoot van gewone beuk staat bij een landmeterpunt en markeert dus vermoedelijk een kadastrale grens. De hakhoutstoot staat in de omgeving van een bospad dat loodrecht de valleihelling op gaat.
- **Teuven (Voeren)** Een omvangrijke hakhoutstoot van gewone es, met een omtrek van meer dan vijf meter, staat aan de zuidzijde van een vergraven structuur in het Nuropperbos. In de onmiddellijke omgeving komt vrij veel zoete kers voor.
- **Teuven (Voeren)** Een groep van minstens negen omvangrijke hakhoutstoven van beuk staan in de zuidelijk bosrand van het Nuropperbos. De zwaarste hakhoutstoot heeft een omtrek van 420 cm (gemeten op 50 cm hoogte). Een andere stoot is een lage knotboom met omtrek van 375 cm (gemeten op 80 cm).
- **Teuven-Driesen 2 (Voeren)** Hoeve met losse bestanddelen, bestaande uit twee tegenover elkaar gelegen delen, daterend van circa 1849.
- **Gieveldstraat 48 (Voeren)** Belangrijke, semi-gesloten en voorheen omgrachte hoeve, met oude kern mogelijk van 1750 zoals aangeduid door een gevelsteen.
- **Kloosterhofstraat 34 (Voeren)** Wat afgelegen ten opzichte van de straat. Bakstenen gebouwen, gegroepeerd rondom een rechthoekig, gekasseid erf met centrale mestvaalt.
- **Middelhof 1 (Voeren)** Het oude, langgestrekte gedeelte met voormalige ordonnantie woonhuis-stallen en dwarsschuur, dateert uit de 17de eeuw.
- **Mostert 23-25 (Voeren)** In zijn huidige vorm een aaneenschakeling van gebouwen aan het erf, dat thans links, achter het woonhuis ligt.
- **Obsinnich 4 (Voeren)** De U-vormige hoeve is met haar open zijde naar het kasteel toe gericht.
- **Teuven (Voeren)** Net voorbij de toegangsdreef van de voormalige Abdij van Sinnich leidt een onverharde holle weg de flank van de Teuvenberg op. De weg loopt door het bos en maakt een bocht om uit te komen aan de weg naar Gieveld. Oorspronkelijk liep het tracé rechtdoor tot aan de Hoeve Driesenhof, een voormalige ontginningshoeve van de abdij. Deze weg vormt de historische verbinding tussen de abdij en de bijhorende hoeve in het 'Bois de Sinnich' en sloot verder aan op de belangrijke noord-zuidas van Maastricht naar Hamburg.
- **Bounder (Voeren)** Waar de weg Bounder een zijbeek van de Gulp kruist, loopt een half verharde weg parallel met de zijbeek richting de Gulp. De deels holle weg slingert tussen weilanden en bermten met gemengde houtkanten en kruist de Gulp. Voorbij de rivier vervolgt de onverharde weg zijn slingerend patroon tot aan de spoorweg waar de weg afbuigt naar het oosten. Deze weg vertrok oorspronkelijk van bij de Hoeve Driesen om vervolgens de Gulp over te steken en door te lopen langs de Boenderberg en verder naar het noordoosten. Als dusdanig maakte de weg deel uit van de historische verbinding tussen het gehucht Mabroek en Sippenaeken.
- **Teuven-Dorp (Voeren)** In Teuven leidt van op de hoofdweg Teuven-Dorp een zijweg ter hoogte van een historische hoeve, nu Herberg Moeder de Gans, naar beneden. De asfaltweg gaat over in een onverhard relict van een holle weg tussen twee weilanden. De weg liep oorspronkelijk het plateau af naar de Teuvenbeek en liep een stuk door de beekbedding. Deze weg vormt een relict van de hoofdweg van Teuven naar Sinnich die aanvankelijk een bocht maakte langs enkele hoeves om vervolgens de Teuvenbeek over te steken op een doorwaadbare plek. In de tweede helft van de 19de eeuw wordt de weg naar Sinnich rechtgetrokken en geraakt de afgesneden bocht in onbruik. Het oorspronkelijke tracé is nog herkenbaar in het reliëf en in de perceelsgrenzen en wordt gemarkeerd door een houtkant op het talud. Op het talud bevindt zich bronwerking.
- **Teuven (Voeren)** In het centrum van Nurop leidt een asfaltweg naar beneden naar de vallei van de Gulp. De weg steekt de beek over en slingert als onverharde weg omhoog naar de beboste Nuropperberg. Deze bosweg komt uit bij de Gieveldstraat vlakbij de gelijknamige Hoeve Gieveld. Deze weg vormt de historische verbinding tussen het gehucht Nurop en de ontginningshoeve Gieveld en passeerde via een voorde of doorwaadbare plaats de beek de Gulp.
- **Teuven (Voeren)** In de Gieveldstraat leidt een onverharde weg zijaarts de flank van de Teuvenberg op. De weg is deels ingesneden en loopt langs een talud met gemengde houtkant. De deels holle weg vervolgt als bosweg die uitkomt op de noord-

zuidweg richting Maastricht. Deze weg vormt een historische doorsteek tussen de hoofdweg die langs de heuvel afdaalt naar het centrum van Teuven en de parallelweg die over het plateau leidt. Er werd gekozen voor de kortste route die de heuvel dwarst en bijgevolg deels ingesneden is ten gevolge van erosie.

- **Nurop (Voeren)** Op de historisch permanente graslanden van het gehucht Nurup bevinden zich op verschillende plekken hoogstamboomgaarden. Deze hoogstamboomgaard bestaat uit twee rijen fruitbomen en is omgeven door geschoren meidoornhagen als veekering. De hoogstamboomgaard is reeds op de Kabinetkaart van de Ferraris aangegeven. Ook op de latere 19de- en 20ste-eeuwse topografische kaarten is de hoogstamboomgaard ingetekend. De hoogstamboomgaarden in Voeren kennen een hoge belevingswaarde en dragen bij aan de streekidentiteit van het landschap. Hoogstamboomgaarden hebben een hoge erfgoed- en natuurwaarde en herbergen vaak nog oude fruitrassen.
- **Kloosterhofstraat 34 (Voeren)** Wat afgelegen ten opzichte van de straat. Bakstenen gebouwen, gegroepeerd rondom een rechthoekig, gekasseid erf met centrale mestvaalt.
- **Sinnich (Voeren)** Houten kruis met gietijzeren Christusbeeld, gelegen op de hoek met de Kasteelstraat.
- **Gieveldstraat (Voeren)** De houtkant staat op een talud in een weiland van de Gulpvallei. De houtkant bestaat voornamelijk uit knotessen en een knoteik. Tussen de knobomen staat essenhakhout en hazelaar. De knotessen hebben een knothoogte van 200 cm en een omtrek tussen 375 cm en 389 cm. De geknotte zomereik heeft een knothoogte van 200 cm en een omtrek van 220 cm. Het essenhakhout heeft een omtrek van 366 cm. De knobomen hebben een mooie representatieve groeivorm en zijn beeldbepalende objecten.
- **Gieveldstraat (Voeren)** De gemengde houtkant staat op een talud langs een weiland. Er staat een op stam gezette meidoorn met een omtrek van 176 cm (gemeten op 70 cm), een knoboom van gewone es met een omtrek van 415 cm (op 130 cm), een knoboom van gewone es met omtrek 270 cm, een knoboom van gewone es met omtrek 301 cm, gewone hazelaar, sleedoorn, gewone kardinaalsmuts, veldesdoorn, roos, klimop en bosrank.
- **Middelhof (Voeren)** De gemengde houtkant staat op een talud langs de weg Middelhof, net ten zuiden van de spoorlijn. De weg en het talud zijn aangelegd bij de constructie van de spoorlijn tijdens de Eerste Wereldoorlog. Het talud is beplant met hakhout van zomereik, gewone hazelaar en gewone es. Ook boswilg, gewone esdoorn en meidoorn komen voor.
- **Kasteelstraat (Voeren)** De gemengde houtkant staat langs een holle weg op de zuidelijke bosgrens van het hellingsbos. De houtkant bestaat uit opgaande bomen van gewone es (omtrek 170 cm) en opgaande zomereik (omtrek 313 cm). Hakhout van gewone hazelaar komt voor, iep, kruisbes, Gelderse roos, meidoorn en gewone kardinaalsmuts. Er zijn restanten van kaphagen van beuk en van haagbeuk.
- **Gieveldstraat (Voeren)** De gemengde houtkant staat op een talud evenwijdig met de weg. Er staan oude hakhoutstoven van gewone es met een omtrek van ongeveer 400 cm. Daarnaast komt ook hakhout van gewone hazelaar, iep en wilg voor. Er is een natuurlijke bijmening van rode kornoelje. Op de kop van het talud staat een veekering van geschoren meidoorn.
- **Bouder (Voeren)** De gemengde houtkant staat op de berm van een holle weg die reeds op de Kabinetskaart van de Ferraris ingetekend was. De weg loopt hier parallel met een zijbeek van de Gulp. Net ten oosten van de houtkant mondt deze zijbeek uit de de Gulp en kruist de weg de beek. De weg loopt richting de spoorlijn. Op de 19de- en 20ste-eeuwse topografische kaarten staat de houtkant bij de holle weg langs de beek telkens ingetekend. De houtkant bestaat uit opgaande en geknotte zomereiken. De geknotte zomereiken hebben een omtrek tot 240 cm (gemeten op 150 cm). Knobomen van gewone haagbeuk met omtrek tot 250 cm (gemeten op 150 cm) en hakhout van gewone hazelaar komen voor. Opgaande bomen en knobomen van gewone es met omtrek tot 270 cm (gemeten op 150 cm) en knotwilgen met omtrek tot 390 cm (gemeten op 150 cm) zijn andere karakteristiek soorten van de houtkant.
- **Teuven (Voeren)** Langs de zuidzijde van de holle weg staat een gemengde houtkant. De beplantingen staan op de kruin van de holle weg die de voorde over de Gulp met de hoeve Gieveld verbindt. De houtkant bestaat uit hakhout van zwarte els, opgaande zwarte els en hakhout van gewone es en wilg.
- **Middelhof (Voeren)** De gemengde houtkant staat op het talud van een in onbruik geraakte holle weg. Het betreft een oud tracé, reeds aanwezig op de Kabinetskaart van de Ferraris. Ook op latere kaarten is de weg van Aubel naar Homburg steeds aanwezig. De aanleg van de spoorlijn tijdens de Eerste Wereldoorlog wijzigde de kruising van de weg met de Gulp. Het spoorwegviaduct is er zeer bepalend aanwezig in de vallei. Op de kaart van 1969 is de weg gedegradieerd tot een pad en wordt het steeds minder gebruikt. De gemengde houtkant bestaat uit knobomen van haagbeuk, met omtrek tot 250 cm (gemeten op 150 cm). Knobomen van wilg komen voor, naast onder andere één- en tweestijlige meidoorn en gewone hazelaar. De houtkant voorkomt erosie van de wegtaluds en heeft een functie bij houtproductie of loofvoeding.
- **Remersdaal, Teuven (Voeren)** De houtkant langs de spoorlijn Antwerpen-Tongeren-Visé-Aken is een mooi voorbeeld van een traditioneel hakhoutbeheer. De gemengde houtkant op talud bestaat uit hakhout van gewone es, hakhout van wilg, gewone esdoorn, roos, zoete kers, gewone hazelaar, meidoorn en haagbeuk. De houtkant werd aangeplant als erosiebestrijding.
- **I gen Treut (Voeren)** De houtkant is aangeplant op een talud tussen graslanden, in de vallei van de Gulp. Een omvangrijke knoboom van gewone es is beeldbepalend.
- **Gieveldstraat (Voeren)** De gemengde houtkant staat op de hellingen van een voormalige holle weg. De soortensamenstelling bestaat uit opgaande bomen en hakhout van gewone es, knobomen en hakhout van veldesdoorn, opgaande zomereiken, hazelaar, roos, meidoorn, wilg en gewone esdoorn. De kruidlaag bestaat uit bosrank, muskuskruid, gevlekte aronskelk en bosbingelkruid.
- **Obsinnich (Voeren)** IJzeren kruis op het kruispunt met de Kasteelstraat. Op de topografische kaarten van 1872, 1903 en 1931 is er al een kruis weergegeven op deze locatie.
- **Mostert (Voeren)** Voorbij de Mosterthoeve gaat de weg over in een onverhard pad dat verder loopt tussen de weilanden. Dit pad maakt een scherpe bocht en vervolgt dan richting het bos van Vossenaarde. Ter hoogte van de bocht stond oorspronkelijk een kapel of 'Hermitage de Teuven'. Deze weg verbond in een rechte lijn het centrum van Teuven en de Sint-Pieterskerk met de

toenmalige kapel en maakte mogelijk deel uit van een processieweg. De kapel was daarenboven ingeplant op een kruispunt van veldwegen die onder andere naar de Hoeve Kloosterhof leidden.

- **Teuven-Driesen (Voeren)** De kaphaag van haagbeuk staat langs de perceelsgrens van een weiland op het plateau. Behalve de geknotte haagbeuken komt hakhout van gewone hazelaar voor en opgaande bomen van gewone esdoorn.
- **Obsinnich 6 (Voeren)** U-vormig kasteel met ronde toren op de noordelijke hoek, waarvan de oude kern uit de 14de eeuw behouden bleef in de in regelmatig verband gemetste breukstenen onderbouw van de toren en de vier linker traveeën der noordwestgevel.
- **Hoofstraat 15-17 (Voeren)** U-vormig, tot circa 1864 omgracht kasteel met hoektoren, de open zijde gericht naar de kasteelhoeve, eveneens U-vormig. Beide delen zijn door een bakstenen brug met elkaar verbonden.
- **Teuven-Driesen (Voeren)** De rij knothaagbeuken bevindt zich op de noordelijke grens van een smal bosperceel dat zich bevindt tussen de holle weg en het open gebied bij de Hoeve Driesenhof. De holle weg verbindt de voormalige Abdij van Sinnich en de Hoeve Driesenhof.
- **Gievelstraat (Voeren)** De rij knothaagbeuken bevindt zich op de noordelijke grens van een smal bosperceel die zich bevindt tussen de holle weg en het open gebied bij twee hoeven, waaronder Hoeve Gievel. De holle weg verbindt het gehucht Nurop over de voorde over de Gulp met de ontginningshoeve boven op het plateau.
- **Kasteelstraat (Voeren)** De rij knothaagbeuken bevindt zich op de noordoostelijke grens van de deelgemeente Teuven. De bomen staan eveneens op de gewestgrens. De knotbomenrij bevindt zich in het Beusdaalbos, op de perceelsgrens van bospercelen. De bomen staan tussen de twee meest oostelijke oude grenspalen. De grenspalen hebben een inscriptie 'TVF' aan Vlaamse zijde. De meest westelijke knotboom heeft een omtrek van 382 cm (gemeten op 0,8 m) en een knothoogte van 1 m. De zes knotbomen ten oosten ervan hebben een knothoogte van 1,8m. Eén van de bomen is lang niet geknot en één boom is afgestorven ten gevolge van lichtgebrek. Het Beusdaalbos bestaat ter hoogte van de knotbomen uit een afwisseling van naaldhout en gemengd loofbos. De onderbegroeiing bestaat uit boszegge, grote muur en witte klaverzuring.
- **Kloosterhofstraat, Sinnich (Voeren)** De omvangrijke knoteik staat op een oude perceelsgrens van twee weilanden. De knotboom staat in de vallei van de Teuvenbeek.
- **Teuven (Voeren)** De knotels staat als als hoekboom op de perceelsgrens van een weiland in de Gulpvallei. De boom met stamomtrek 257 cm heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object.
- **I gen Treut 4 (Voeren)** De knotels is aangeplant in een geschoren meidoornhaag. De zeer omvangrijke boom heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object.
- **Teuven (Voeren)** Een omvangrijke geknotte es staat aan de zuidzijde van een dolinestructuur in het Nuropperbos. De onderbegroeiing bestaat uit bleeksprig viooltje, kardinaalsmuts en witte klaverzuring.
- **I gen Treut (Voeren)** De knotels is aangeplant op een talud tussen graslanden in de Gulpvallei. De geknotte boom heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object.
- **Kloosterhofstraat 24 (Voeren)** Drie zware knotessen staan op de perceelsgrens van een klein weiland bij een erf.
- **Mostert (Voeren)** De twee zware knotessen staan op de perceelsgrens van twee hoogstamboomgaarden bij de Hoeve Mostert. De bomen staan in een complex van historisch permanente graslanden die grotendeels vanaf de Kabinetskaart van de Ferraris ononderbroken weilanden en hoogstamboomgaarden zijn. De perceelsgrens is vanaf de Poppkaart ingetekend.
- **Teuven-Driesen (Voeren)** De geknotte haagbeuk staat rechtover de Hoeve Driesenhof en hoort vermoedelijk tot het boerenerf. De alleenstaande boom heeft een bijzondere groeivorm als gevolg van het knotten. Hij staat langs de perceelsgrens van een akkerland, en is er beeldbepalend. Het is vermoedelijk een van de oudste haagbeuken van de regio.
- **Sinnich (Voeren)** De zeer zware knotwilg met een omtrek van 458 cm staat in een weiland langs de straat Sinnich.
- **Teuven (Voeren)** De krijtgroeven komen op verschillende plaatsen op de helling van de Teuvenberg voor. De groeven liggen voornamelijk in de omgeving van wegen. Ze zijn overgroeid met bosvegetatie, maar zijn wel in het reliëf herkenbaar als ontginningsplek. Krijt werd gebruikt in de landbouw om de akkers en weilanden te mergelen, ze vruchtbaarder te maken. VANDENABEELE E. 2016: Inventarisatie aardkundige waarden, onuitgegeven nota's.
- **Teuven (Voeren)** Langs de zuidzijde van de holle weg staat op de kruin van het talud een lage geknotte beuk met een omtrek van 251 cm (gemeten op 50 cm hoogte). De boom staat op de plaats waar de holle weg een bocht van 90 graden maakt. De weg is op deze plaats zeer diep ingesneden. De holle weg verbindt de voorde over de Gulp met de hoeve Gievel. Op deze plek komt een cluster van houtige beplantingen met erfgoedwaarde voor waaronder een rij met minstens 25 geknotte haagbeuken.
- **Kasteelstraat 11 (Voeren)** De lindendreef is de toegangs-dreef van de Abdij van Sinnich. De dreef met opgaande linden verbindt de Kasteelstraat, die de Gulpvallei kruist, met de abdij. De dreef staat reeds op de Kabinetskaart van de Ferraris ingetekend en komt tevens op latere kaarten terug. Vermoedelijk is de dreef nog veel ouder.
- **Obsinnich 8 (Voeren)** Voormalige watermolen op de Gulp, reeds als watermolen aangeduid op de Ferrariskaart; thans buiten bedrijf, het molenrad is verdwenen.
- **Kasteelstraat (Voeren)** De watermolen van Sinnich werd aangedreven door het water van een kanaal dat parallel liep met de Gulp. Dit kanaal leidde het water van de Gulp naar de molen. Tussen de molendijk en de Gulp bevinden zich drie relicten van molenvijvers. Deze zijn beplant met hakhout van zwarte els. Op het eiland staan opgaande winterlinden.
- **Kloosterhofstraat (Voeren)** De kapel ter ere van Onze-Lieve-Vrouw werd in 1925 gebouwd in een sobere laat-Neogotische stijl.
- **Obsinnich (Voeren)** De twee omvangrijke opgaande gewone beuken staan op een talud van een holle weg. De bomen hebben een hoge takvrije rechte stam.
- **I gen Treut (Voeren)** De opgaande eik is aangeplant op een kruispunt van halfverharde wegen. De boom markeert het kadastrale bosperceel. Aan de boom is een houten kruis bevestigd. De eik heeft een bijzondere treurgroeivorm.
- **I gen Treut (Voeren)** De opgaande es is aangeplant als hoekboom van een weiland in de vallei van de Gulp. De boom heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object.

- **I gen Treut (Voeren)** Langs de noordzijde van de holle weg staat in de hoek van een grasland een opgaande gewone es op de hoek van het kadastraal perceel. De weg I gen Treut snijdt op deze plaats de Gulpbeek. De holle weg verbindt het gehucht Nurop met de hoeve Gievelde.
- **Teuven-Dorp (Voeren)** De bomenrij van opgaande linden staat langs de perceelsgrens van een grasland dat zich ten zuiden van de kleinschalige dorpskern bevindt. De bomenrij staat op de valleihelling van de Teuvenbeek.
- **Mostert 23 (Voeren)** De opgaande tamme kastanje staat op het erf van Hoeve Mostert. De alleenstaande boom heeft een mooie representatieve groeivorm en is een beeldbepalend object. Het is een van de omvangrijkste tamme kastanjes in de regio.
- **Gieveldestraat (Voeren)** De Gieveldestraat is een asfaltweg die zich vanuit het centrum van Teuven langs de flank van de Teuvenberg omhoog slingert richting Hoeve Gievelde. De oorspronkelijke weg was minder bochtig en liep vrij recht de heuvel op. Van dit oud wegtracé is nog een relict bewaard onder de vorm van een stuk holle weg met gemengde houtkanten op de taluds. Deze holle weg sluit aan in een bocht van de Gieveldestraat en loopt recht de Teuvenberg op waardoor de bocht wordt afgesneden. Vermoedelijk was de oude holle weg sterk onderhevig aan erosie zodat het tracé in de 19de eeuw werd verlegd en de hellingsgraad aangepast. De weg passeerde over de beek de Gulp en vormde een belangrijke verbindingsweg tussen de dorpen en gehuchten op beide oevers. Een goede begaanbaarheid was dus essentieel. Ook het vervolg van het wegtracé naar Gievelde werd deels aangepast in functie hiervan.
- **I gen Treut (Voeren)** Langs de zuidzijde van de holle weg staat een rij met minstens 25 geknotte haagbeuken. De bomen staan op de kruin van de holle weg die de voorde over de Gulp met de hoeve Gievelde verbindt. De geknotte haagbeuken hebben een gemiddelde omtrek van 214 cm. In deze rij komt eveneens hakhout van Spaanse aak, opgaande beuk (met een omtrek van drie meter, gemeten op 150 cm hoogte) en hakhout van gewone es (met omtrek 301 cm, gemeten op 20 cm hoogte) voor.
- **Sinnich 51 (Voeren)** Semi-gesloten hoeve uit de tweede helft van de 19de eeuw, de gebouwen gegroepeerd rondom een rechthoekig erf, open aan straatzijde.
- **Teuven (Voeren)** De verlaten silexgroeven komen op verschillende plaatsen op de bovenste helft van de helling van de Nuropperberg en de Teuvenberg voor. De groeven liggen voornamelijk in de omgeving van wegen. Ze zijn overgroeid met bosvegetatie, maar zijn wel in het reliëf herkenbaar als ontginningsplek. Silex werd gebruikt in de woning- en wegebouw.
- **Mostert (Voeren)** Smeedijzeren wegkruis op natuurstenen (?) voet gelegen in de berm van de weg voor een meidoornhaag op de kruising van Mostert met een veldweg.
- **Middelhof, Obsinnich (Voeren)** Ten westen van de watermolen van Obsinnich bevindt zich in de vallei van de Remersdaalbeek een stelsel van relicten van vijvermolens. De Remersdaalbeek is een zijbeek van de Gulp die in Remersdaal ontspringt. De meest oostelijke spaarvijver is de grootste, de meest westelijke de kleinste. De kleinste vijver had een verbinding met de Remersdaalbeek. De oostelijk vijvers werd gehalveerd bij de bouw van het 45 km lang spoorlijntracé tussen Antwerpen-Tongeren-Visé-Aken, door de Duitsers gebouwd tijdens de Eerste Wereldoorlog. De Remersdaalbeek loopt ten noordwesten van het vijvercomplex. Vanaf de Kabinetskaart van de Ferraris zijn de spaarvijvers steeds op de verschillende kaarten aanwezig tot en met de topografische kaart van 1969. Op de kaart van 1981 zijn de vijvers aan het verlanden. Bij en in het stelsel van spaarvijvers staan beplantingen en rietlanden.
- **Middelhof (Voeren)** Een 390 meter lange boogbrug van gestampt beton gebouwd door de Duitsers tijdens de Eerste Wereldoorlog.
- **Hoofstraat 15-17 (Voeren)** De toegangsdreef verbindt de hoofdstraat van het dorp met het Kasteel van Teuven. De halfverharde dreef heeft aan elke zijde een rij tamme kastanjes.
- **Teuven-Driesen 2 (Voeren)** De treurlariks staat aan de straatzijde van het erf van Hoeve Driesenhof. De boom is omwille van zijn bijzondere groeivorm als treurboom een beeldbepalend object.
- **Kasteelstraat (Voeren)** De twee opgaande beuken zijn aangeplant in de hoek van twee bospercelen. De bomen staan aan weerszijden van de weg en markeren tevens de staatsgrens.
- **I gen Treut (Voeren)** De twee opgaande Canadapopulieren staan op de perceelsgrens van een weiland in de Gulpvallei. De bomen hebben omtrekken van 344 cm en 480 cm. De hoogtes variëren tussen 41 en 42 m. Beide bomen hebben mooie representatieve groeivormen en zijn beeldbepalend.
- **Teuven (Voeren)** De geschoren meidoornhagen zijn aangeplant als veekering bij weilanden en beweide hoogstamboomgaarden. Deze hagen langs perceelsgrenzen zijn op vele plaatsen in Teuven aanwezig. Ze hebben mooie representatieve groeivormen en zijn beeldbepalende objecten in het Voerense landschap.
- **Remersdaal (Voeren)** In het verlengde van Gievelde loopt een onverharde weg door naar het zuiden langs de bosrand van het Onderste Bosch. De weg volgt de rijksgrens met Nederland en passeert door het Bois de Beusdael en Bois de Laschet en daalt af tot aan de spoorlijn bij Laschet om samen te komen met een parallelle weg ter hoogte van een wegkruis. Deze noord-zuid georiënteerde weg vormde een belangrijke schakel in het historisch wegennetwerk en de verbinding met belangrijke centra zoals Maastricht. De inplanting van de weg op het plateau was bedoeld om een zo vlot mogelijke transportroute te creëren met weinig hindernissen.
- **Teuven (Voeren)** Van op de holle weg op de Teuvenberg leidt een onverhard zijpad naar het westen. De voetweg volgt de bosrand van het reservaat en slingert langs de rand van het plateau. De weg loopt het laatste stuk door het bosreservaat en komt uit op de holle weg vlakbij het domein van de voormalige Abdij van Sinnich. Deze voetweg vormde een alternatieve verbindingroute van noord naar zuid. De weg liep parallel met de vallei van de Gulp en langs de rand van het plateau en vormde zo een goed begaanbaar en vlot traject.
- **Mostert (Voeren)** Aan de splitsing ter hoogte van de Hoeve Mostert gaat de weg rechts voorbij de bebouwing over in een onverhard pad dat richting Varen loopt. De voetweg slingert tussen weilanden afgeboord met meidoornhagen en verspreide hoek- en knobomen. Van op de weg zijn er open zichten op de Mostert en Teuven en de Sint-Pieterskerk. Deze weg deed dienst als doorsteek tussen Teuven en Varen en liep dwars door de weilanden om zo de verkeersdrukte in het centrum van Teuven te

vermijden. In Varen was er ook aansluiting op de hoofdweg naar het zuidwesten.

- **Remersdaal (Voeren)** In een bocht van de Kasteelstraat leidt een voetweg helemaal tot in het naburige dorp Laschet. De voetweg volgt de flank van de Boenderberg en komt uit bij een wegwijk aan de spoorlijn. De weg vervolgt onder de spoorwegberm tot in het centrum van Laschet. Deze weg vormt de historische verbinding tussen het dorp Sinnich en de gehuchten en dorpen in het zuiden. De voetweg volgde de rand van de Boenderberg en het Bos van Sinnich en liep parallel met de rivier de Gulp.
- **Gievelstraat 40 (Voeren)** Bakstenen gebouwen onder zadeldaken, gegroepeerd rondom een erf met onregelmatige vorm, het woonhuis dateert van 1892.
- **Kasteelstraat 7 (Voeren)** Voormalige watermolen op de Gulp, sedert 1944 buiten bedrijf.

Is aangeduid als

- **Remersdaal, Teuven (Voeren)** Deze bescherming betrof de Gulpvallei met omgeving.
- **Remersdaal, Teuven (Voeren)** Deze bescherming betreft de Gulpvallei met omgeving.
- **Remersdaal, Teuven (Voeren)** De Vallei van de Gulp bij Teuven is vastgesteld in de landschapsatlas.

Omvat de aanduiding als

- **Gievelstraat, Mostert, Teuven-Dorp (Voeren)** De dorpskern van Teuven is beschermd als dorpsgezicht.

Is deel van

- **Remersdaal (Voeren)**
- **Teuven (Voeren)**

Meer info

- <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135384>

Informatieaanvraag luchtfoto's en historische kaarten

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2024-0701277	Datum opzoeking:	8/08/2024
Referentienummer:	Teuven Dorp 57-1	Zoekdata:	73082A0529/00F000
Perceel:	73082A0529/00F000		

Luchtfoto's

2019

Historische kaarten

Frickx kaarten , Carte des Pays-Bas (1712)

Info

Eugène-Henri Frickx is de stichter van een belangrijke drukkersdynastie in de 18de eeuw te Brussel. Hij werd geboren in de 1644 in het hartje van Brussel (in de Sint-Gorikswijk). Zijn vader, Henri Frickx, was een handelaar, geen drukker of boekhandelaar, maar hij kwam terecht in een drukkersfamilie via zijn huwelijk met Barbe Mommaert. Op 16 mei 1689 werd Eugène-Henri Frickx "Imprimeur de sa majesté", een privilege dat hem werd toegekend door de "Conseil privé" van de koning van Spanje. Hoewel hij al sinds 1670 als drukker actief was, duurde het tot 1703 voor Frickx zijn eerste kaarten begon te drukken en te verkopen.

Villaret kaarten (1745 – 1748)

Info

De Villaretkaart is genoemd naar Jean Villaret, ingenieur-geograaf bij het Franse hof en één van de makers. De kaart kwam tot stand na één van de Franse veroveringstochten door onze gebieden (1745-48). Enkele jaren kregen de Fransen de controle over ons territorium. Zij stuurden een groep ingenieur-geografen op pad om de pas veroverde gebieden te karteren. Villaret nam het gebied tussen Menen-Gent-Doornik tot Maastricht-Luik voor zijn rekening. Het gedeelte van de kust en de Westhoek bracht een collega al eerder in kaart tussen 1729 en 1730.

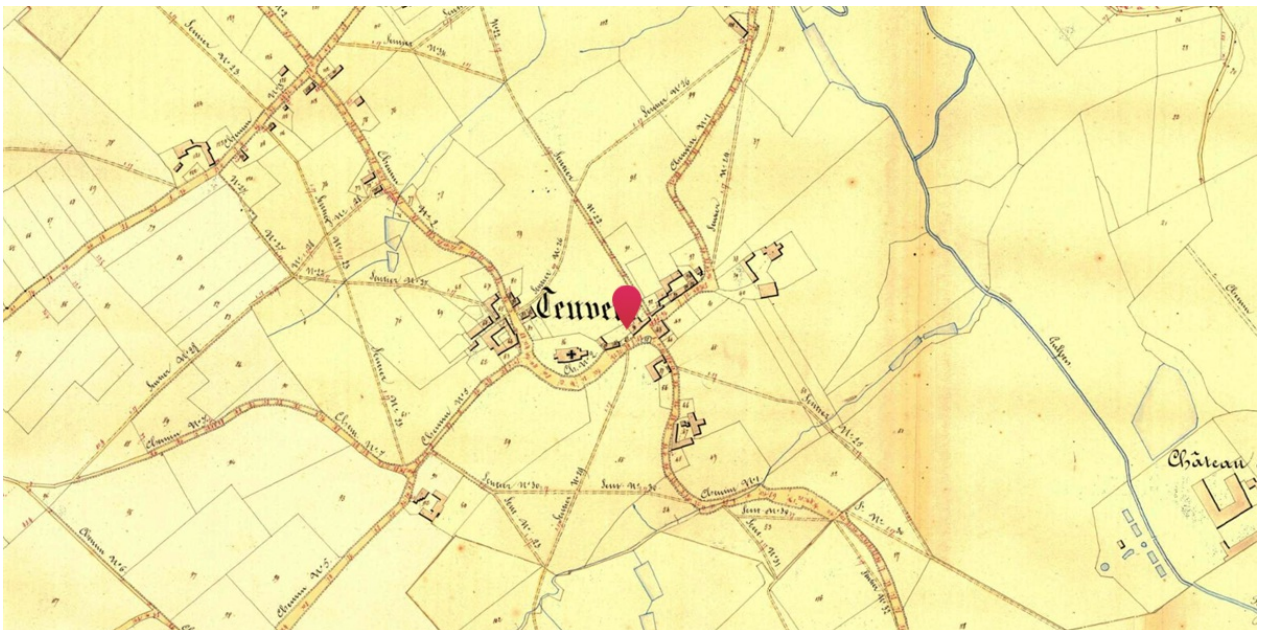
Ferraris kaarten (1745 – 1748)

Info

Het einde van de 18de eeuw was in onze gebieden een vrij onstabiele periode. Het huidige België bestond dan grosso modo uit de Oostenrijkse Nederlanden (dit omhelsde het Hertogdom Luxemburg, Hertogdom Brabant, Graafschap Henegouwen, Graafschap Vlaanderen), het Prinsbisdom Luik (Heilige Roomse Rijk) en het Hertogdom Bouillon. In opdracht van Keizerin Maria-Theresia en Keizer Jozef II werden de Oostenrijkse Nederlanden gekarteerd onder leiding van generaal Joseph-Jean-François graaf de Ferraris (1726 – 1814). Deze eerste systematische grootschalige topografische kartering op schaal 1:11 520 (1771 – 1778) leidde tot een veelkleurige handschriftkaart – Kabinetskaart genaamd – in drie exemplaren waarvan de Koninklijke Bibliotheek Albert I te Brussel er één bezit. Het is de eerste systematische en grootschalige kartering van "België".

Atlas der buurtwegen (1841)

Info

Overzicht van de historische versies (1843 - 1845) van de overzichtsplannen en detailplannen van de Atlas der Buurtwegen van Vlaanderen. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De wetgever wilde in 1841 onduidelijk aanduiden welke kleine wegen een openbaar karakter hadden. Bedoeling was dus een inventarisatie te maken van alle "openbare" wegen en "private wegen met openbare erfdienstbaarheid". De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Voetwegen zijn smalle wegen (soms maar 1 meter breed) en de bedding behoort gewoonlijk toe aan de aangelanden.

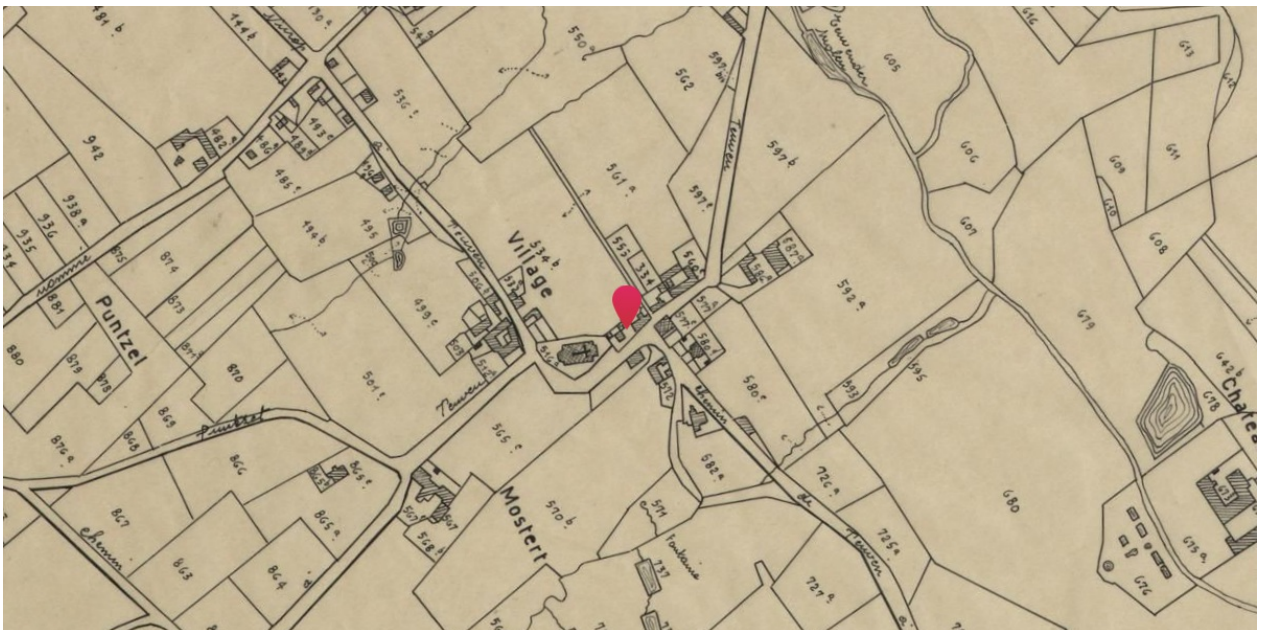
Vandermaelen kaarten (1846 – 1854)

Info

Philippe Vandermaelen (1795-1869) werd op het einde van de 18de eeuw te Brussel geboren in een rijke familie. Al in zijn kinderjaren stelde hij veel belang in de cartografie en hij vormde zich als autodidact. Hij begon zijn carrière met een werk van monumentale omvang: een Atlas universel, die hij tussen 1825 en 1827 publiceerde in veertig afleveringen van telkens tien folio's. Dit werk is in twee opzichten uitzonderlijk: het gaat om de eerste wereldatlas, op één enkele schaal, waarvan een reusachtige wereldbol met een doorsnede van 7,55 meter kan worden gemaakt; bovendien gaat het om de eerste atlas die tot stand kwam met een druktechniek die kunstenaars hoog schatten maar waarmee wetenschappers nog niet vertrouwd waren: de lithografie. Het duurde niet lang voor Philippe Vandermaelen internationale bekendheid genoot.

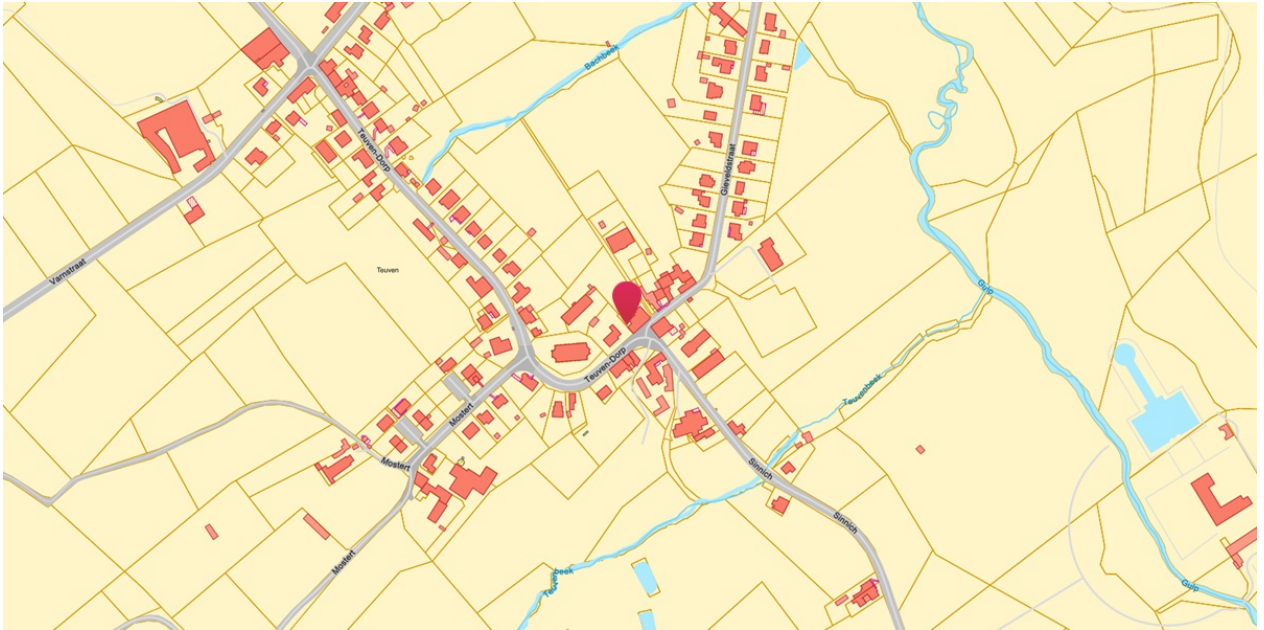
Popp kaarten (1842 - 1879)

Info

Tussen 1842 en 1879 begon Philippe-Christian POPP (1805-1879) met het ambitieuze project waarvoor Philippe VANDERMAELEN het initiatief had genomen en dat erin bestond om de kadasterplannen te tekenen van alle Belgische gemeenten die hij wenste te vulgariseren, mettre à la portée de tout le monde et de toutes les bourses (vulgariseren en voor iedereen voor een bescheiden prijs beschikbaar te maken). Zijn dood in 1879 onderbrak de totstandkoming van zijn Atlas cadastral parcellaire de la Belgique [...]. Zijn weduwe Caroline-Clémence BOUSSART (1808-1891) voltooide de publicatie van de plannen voor de provincie Luik. Het fonds telt ongeveer 1.800 plannen (waarvan sommige op meerdere folio's), te vermeerderen met de 164 kadasterplannen van de Atlas cadastral du Royaume de Belgique die Philippe VANDERMAELEN publiceerde (Bron: KBR).

Topografische kaarten Ministerie van Openbare werken en wederopbouw (1950 - 1970)

Info

Topografische kaarten opgemaakt door Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw tussen 1950 en 1970. Deze dataset is niet gebiedsdekkend, alleen delen van de kustlijn en een aantal stedelijke gebieden zijn opgenomen.

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Informatie Vlaanderen geeft jaarlijks de opdracht om een gebiedsdekkende middenschalgige orthofotobedekking van het Vlaams Gewest, inclusief het Brussel Hoofdstedelijk Gewest aan te maken. Deze opdracht verloopt in 2 fasen: eerst het realiseren van digitale fotografische luchtopnamen in het winterseizoen met een grondresolutie van 17 cm en, vervolgens, de productie van een orthofotomozaïek met grondresolutie van 25 cm.

In dit uittreksel kunnen de historische kaarten van 1712 tot nu bekeken worden. De ontsluiting van de historische kaarten kwam tot stand door een samenwerking tussen het Agentschap Informatie Vlaanderen en de Koninklijke bibliotheek van België.

Meer info

www.geopunt.be

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van de Koninklijke Bibliotheek van België (KBR) en Informatie Vlaanderen via de ORIS webservices.

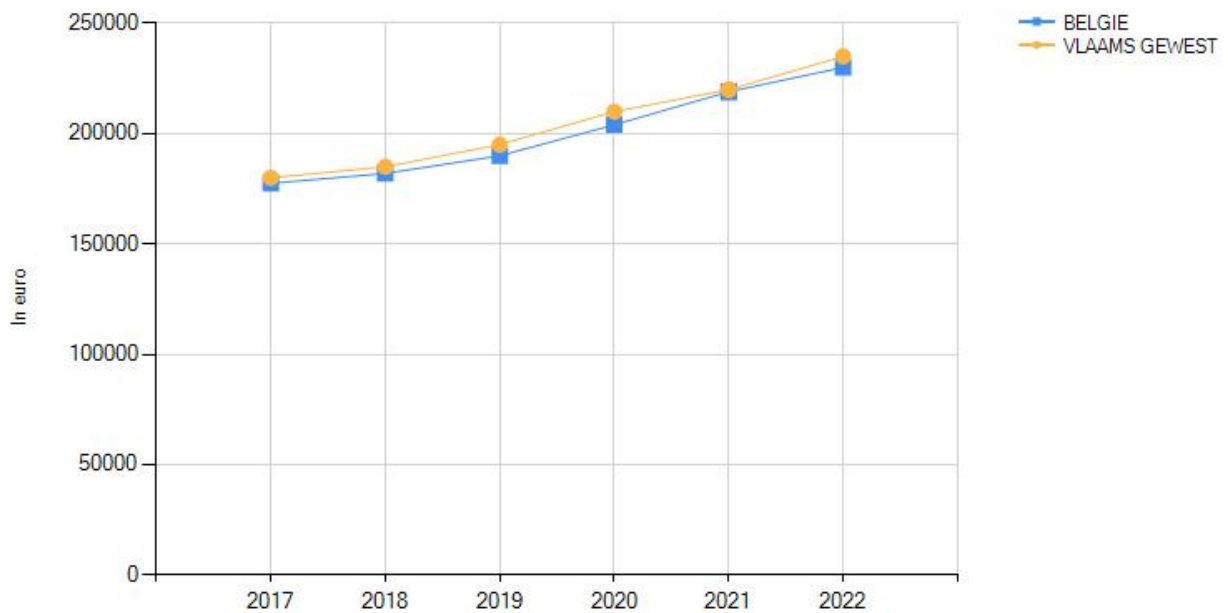
CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

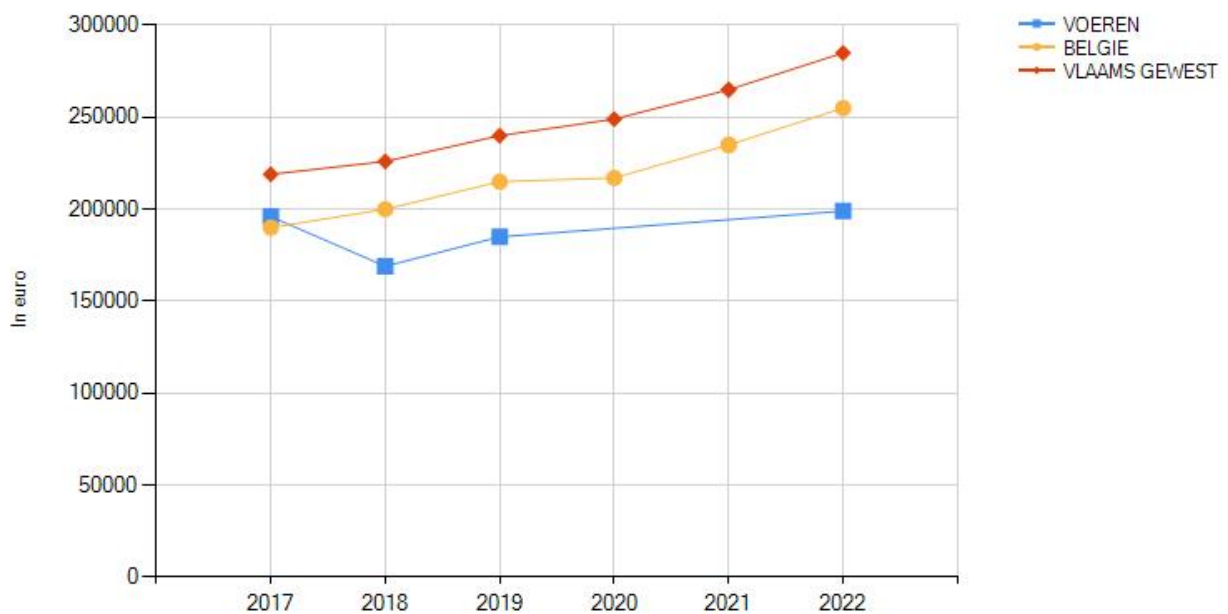
Ordernummer:	O2024-0701283	Datum opzoeking:	8/08/2024
Referentienummer:	Teuven Dorp 57-1	Zoekdata:	73082A0529/00F000
Perceel:	73082A0529/00F000		

Resultaat bevraging - Gemiddelde prijzen gemeente VOEREN

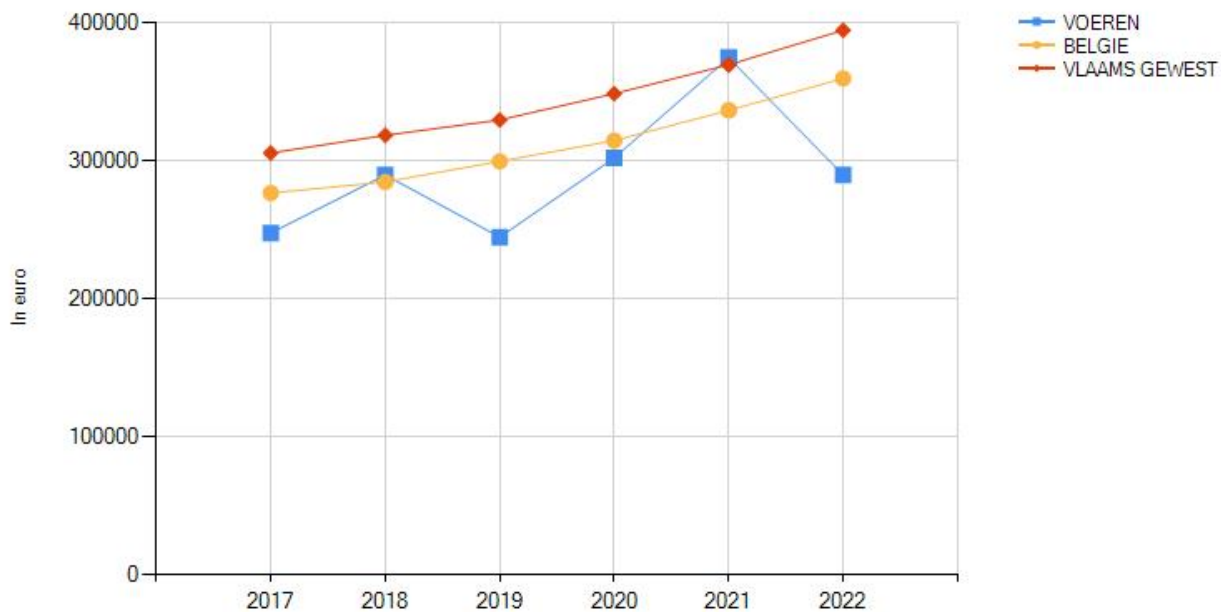
Gemiddelde verkoopprijzen appartementen, studio's en flats

Gemiddelde verkoopprijzen gewone woonhuizen

Gemiddelde verkoopprijzen gewone villa's, bungalows, landhuizen

		VOEREN					
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Appartementen, flats en studio's	Gemiddelde verkoopprijs	177.500	182.000	190.000	204.000	219.000	230.000
	Groei (2017=100)	100	103	107	115	123	130
Gewone woonhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	195.979	169.000	185.000	/	/	199.000
	Groei (2017=100)	100	86	94	/	/	102
Villa's bungalows en landhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	248.000	290.000	245.000	302.500	375.000	290.000
	Groei (2017=100)	100	117	99	122	151	117

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Vastgoedstatistieken

Voor de gemiddelde vastgoedprijzen in België kunnen we beroep doen op de gegevens over de verkopen van vastgoed van de Algemene Directie Statistiek van de Federale overheidsdienst Economie. De statistieken zijn gebaseerd op gegevens van de verkoopakten die werden verwerkt door de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (AAPD, het vroegere kadaster) van de FOD Financiën.

Referentiejaar en typologieën

Het referentiejaar is gebaseerd op de datum van het verlijden van de verkoopakte bij de notaris. De vastgoedcategorieën zijn gebaseerd op de typologie van de gebouwen zoals vermeld op het Kadasterplan.

Datareeksen

Gezien de tijd tussen de datum waarop de voorlopige verkoopovereenkomst (compromis) wordt getekend en de datum waarop de akte wordt opgesteld (tussen de 3 en 4 maanden) worden de gemiddelde prijzen met vertraging ter beschikking gesteld. Deze vertraging is inherent aan de gebruikte gegevensbron.

Meer info

www.statbel.fgov.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van de Algemene Directie Statistiek - FOD Economie, Koning Albert II laan 16 - 1000 Brussel

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van het FOD Economie via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Mobiscore

Wat?

Hoe gemakkelijk raak je met de fiets of te voet van je huis of nieuwe thuis naar de dichtstbijzijnde scholen, winkels, openbaar vervoerhaltes en andere voorzieningen? Je berekent het met de Mobiscore. Die helpt je in je zoektocht naar een nieuwe, duurzaam gelegen woning. Hoe hoger de Mobiscore op de schaal van 0 tot 10, hoe lager de mobiliteits- en milieu-impact van je woonplaats.

Waarom?

Met de Mobiscore kun je bewust kiezen voor een nieuwe woonplaats waar je zelden of nooit een auto nodig hebt. Zo draag je bij aan minder files, luchtvervuiling, geluidsoverlast en geurhinder. Je kunt je mobiliteitsimpact verkleinen door je woonplaats strategisch te kiezen – vlak bij voorzieningen en goed bereikbaar te voet en met de fiets.

73082A0529/00F000

3,4/10

 Openbaar vervoer Beperkt aanbod	
 Onderwijs Zeer slecht bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: kleuteronderwijs, lager onderwijs en middelbaar onderwijs.
 Winkels & diensten Zeer slecht bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: bakkers, slagers, voedingswinkels, restaurants, cafés, kledingzaken, doe-het-zelfzaken, bank- en verzekeringskantoren, postkantoren en -punten, gemeentehuizen en rechtbanken.
 Cultuur, sport & natuur Zeer slecht bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: bibliotheken, bioscopen, sportaccommodaties, zwembaden, schouwburgen/concertzalen/cultuurcentra en openbare parken/provinciale domeinen/ natuurgebieden.
 Gezondheid & zorg Zeer slecht bereikbaar te voet of met de fiets	De score houdt rekening met een geheel aan voorzieningen: dokters, tandartsen, apothekers, geestelijke gezondheidszorg, ziekenhuizen, kinderopvang, ouderenvoorzieningen, O.C.M.W. en lokale dienstencentra.

Meer info - www.mobiscore.be

Mobiscore is een initiatief van de Vlaamse Overheid:

De Vlaamse overheid - Departement Omgeving

Koning Albert II-Laan 20 bus 8, 1000 Brussel

Overzicht premies met kenmerken:

(Micro-)warmtekrachtkoppeling

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- EPC-labelpremie bij energierenovatie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Retroactieve investeringspremie voor eigenaars van een microwarmte-krachtkoppeling of kleine windmolen na afschaffing van terugdraaiende teller *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Steun voor micro-warmtekrachtkoppeling-installaties (WKK) *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

Aanpassingswerken senioren/handicap

- Aanpassingspremie *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Tegemoetkoming voor woningaanpassing *Verstrekker van de premie: VAPH*

Andere werken binnenafwerking

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*

Andere werken buitenschrijnwerk

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*

Andere werken dak

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Huur- en isolatiepremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*

Andere werken elektriciteit

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Kortingsbon voor beschermde afnemers voor een energiezuinige koelkast, wasmachine, diepvriezer of droogkast *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Premie voor sturingsapparaat voor elektrische warmte *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Premies voor lokale besturen *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Premies voor ondernemingen *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Retroactieve investeringspremie voor eigenaars van een microwarmte-krachtkoppeling of kleine windmolen na afschaffing van terugdraaiende teller *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*

Andere werken isolatie

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Premie energieprestatiepeil (E-peil) *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

Andere werken rond het huis

- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*

Andere werken ruwbouw

- Aanpassingspremie *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Tegemoetkoming voor woningaanpassing *Verstrekker van de premie: VAPH*

Andere werken sanitair

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Gratis putwateronderzoek *Verstrekker van de premie: Vlaamse Milieumaatschappij*

Andere werken verwarming

- Aansluitpremie warmtenet *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- EPC-labelpremie bij energierenovatie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwLening *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Premie voor sturingsapparaat voor elektrische warmte *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass) *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Ventilatiesysteem aanmelden voor de totaalrenovatiebonus *Verstrekker van de premie: Fluvius*

Asbest verwijderen

- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Ondersteuning en subsidies bij asbestverwijdering *Verstrekker van de premie: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij*
- Premie asbestverwijdering in combinatie met zonnepanelen voor dak van niet-verwarmd, niet-residentieel gebouw *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Premies voor lokale besturen *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Premies voor ondernemingen *Verstrekker van de premie: Fluvius*

Bekleding wanden, plafonds, vloeren

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*

BINNENAFWERKING

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*

Binnenschrijnwerk

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

Bouwadvies

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Duurzaam bouwadvies *Verstrekker van de premie: Provincie Limburg*
- Gratis energiescan voor prioritaire doelgroepen *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Premies voor lokale besturen *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Premies voor ondernemingen *Verstrekker van de premie: Fluvius*

Brandbeveiliging

- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

BUITENSCHRIJNWERK

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Premies voor ondernemingen *Verstrekker van de premie: Fluvius*

Centrale verwarming

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- EPC-labelpremie bij energierenovatie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass) *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

CO-preventie

- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

DAK

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Premies voor ondernemingen *Verstrekker van de premie: Fluvius*

Dakbedekking

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Huur- en isolatiepremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*

Dakisolatie / Zoldervloerisolatie

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*

- Collectieve renovatiebegeleidingspremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Huur- en isolatiepremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwLening *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass) *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

Dakisolatie / Zoldervloerisolatie

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- EPC-labelpremie bij energierenovatie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Huur- en isolatiepremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwLening *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass) *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

Dakstructuur

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Huur- en isolatiepremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwLening *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass) *Verstrekker van de premie: Fluvius*

EEN WONING BOUWEN

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*

ELEKTRICITEIT

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*

Elektrische installatie

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Kortingsbon voor beschermde afnemers voor een energiezuinige koelkast, wasmachine, diepvriezer of droogkast *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*

- Premies voor ondernemingen
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Funderingen

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Mijn VerbouwLening
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Gevels/muren

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
- Huur- en isolatiepremie
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass)
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Inbraakbeveiliging

- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Individueel verwarmingstoestel

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
- EPC-labelpremie bij energierenovatie

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Fluvius

ISOLATIE

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming
- EPC-labelpremie bij energierenovatie
- Premies voor ondernemingen

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Fluvius

Isolerend glas

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie
- EPC-labelpremie bij energierenovatie
- Huur- en isolatiepremie
- Mijn VerbouwLening
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass)
-

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Isolerend glas

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie
- Huur- en isolatiepremie
- Mijn VerbouwLening
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass)
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Kelder

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Lenen voor verbouwing

- Erfgoedlening
- Mijn VerbouwLening
- Renovatiekrediet met rentesubsidie
- Sociale lening bij een erkende kredietmaatschappij
- Verzekering gewaarborgd wonen
- Vlaamse woonlening

Verstrekker van de premie: Vlaams agentschap Onroerend Erfgoed

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Vlaams Woningfonds

Verstrekker van de premie: Vlaams Woningfonds

Muurisolatie

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie
- EPC-labelpremie bij energierenovatie
- Huur- en isolatiepremie
- Mijn VerbouwLening
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass)
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Muurisolatie

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)

Verstrekker van de premie: FOD

- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
Verstrekker van de premie: FOD Financiën
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie
Verstrekker van de premie: Fluvius
- Huur- en isolatiepremie
Verstrekker van de premie: Fluvius
- Mijn VerbouwLening
Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass)
Verstrekker van de premie: Fluvius
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties
Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Omvormen van woning/gebouw

- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
Verstrekker van de premie: FOD Financiën
- Sociale lening bij een erkende kredietmaatschappij
Verstrekker van de premie: Vlaanderen

Passiefhuis

- Mijn VerbouwLening
Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
- Premie energieprestatiepeil (E-peil)
Verstrekker van de premie: Fluvius
- Renovatiekrediet met rentesubsidie
Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties
Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst
- Vermindering van onroerende voorheffing voor energiezuinige gebouwen
Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Premie-advies

- Premies voor ondernemingen
Verstrekker van de premie: Fluvius

Premies nieuwbouw

- Duurzaam bouwadvies
Verstrekker van de premie: Provincie Limburg
- Gratis putwateronderzoek
Verstrekker van de premie: Vlaamse Milieu maatschappij
- Premie energieprestatiepeil (E-peil)
Verstrekker van de premie: Fluvius
- Premies voor lokale besturen
Verstrekker van de premie: Fluvius
- Premies voor ondernemingen
Verstrekker van de premie: Fluvius
- Sloop- en heropbouwpremie
Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
- Sociale lening bij een erkende kredietmaatschappij
Verstrekker van de premie: Vlaanderen
- Steun voor micro-warmtekrachtkoppeling-installaties (WKK)
Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
- Vermindering van onroerende voorheffing voor energiezuinige gebouwen
Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst
- Verzekering gewaarborgd wonen
Verstrekker van de premie: Vlaams Woningfonds
- Vrijstelling van de onroerende voorheffing na renovatie of vervangbouw van verwaarloosde, ongeschikte of onbewoonbare onroerende goederen
Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

PREVENTIE

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming
Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Ramen en buitendeuren

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Huur- en isolatiepremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwLening *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass) *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

Regenwater, afvalwater

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Premie voor een hemelwaterput met pompinstallatie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Premie voor een infiltratievoorziening *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Vrijstelling van de bijdrage voor de zuivering van het afvalwater *Verstrekker van de premie: Vlaamse Milieumaatschappij*

Regenwater, afvalwater

- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Premie voor een hemelwaterput met pompinstallatie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Premie voor een infiltratievoorziening *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Vrijstelling van de bijdrage voor de zuivering van het afvalwater *Verstrekker van de premie: Vlaamse Milieumaatschappij*

ROND HET HUIS

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*

RUWBOUW

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Premies voor ondernemingen *Verstrekker van de premie: Fluvius*

SANITAIR

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*

Sanitair warm water

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Gratis putwateronderzoek *Verstrekker van de premie: Vlaamse Milieumaatschappij*
- Mijn VerbouwLening *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass) *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd *Verstrekker van de premie: Vlaamse*

worden

belastingdienst

- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Sanitaire toestellen

- Aanpassingspremie
- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
- Mijn VerbouwLening
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Tegemoetkoming voor woningaanpassing
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: VAPH

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Schoorsteen

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Mijn VerbouwPremie (MVP)

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Slopen

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
- Sloop- en heropbouwpremie
- Vrijstelling van de onroerende voorheffing na renovatie of vervangbouw van verwaarloosde, ongeschikte of onbewoonbare onroerende goederen

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

SPECIFIEKE WERKEN

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verlichting

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Premies voor lokale besturen
- Premies voor ondernemingen

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Fluvius

VERWARMING

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming
- Premies voor ondernemingen

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Fluvius

Vloeren en trappen

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Mijn VerbouwLening
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass)
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Vloerisolatie / Kelderisolatie

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwLening *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass) *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

Vloerisolatie / Kelderisolatie

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwLening *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass) *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

Vochtbestrijding

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Mijn VerbouwPremie (MVP) *Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen*
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden *Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst*

VOOR AANVANG VAN DE WERKEN

- Call groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Ecologiepremie en steun voor investeringen in milieu- en energievriendelijke technologieën *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Sloop- en heropbouwpremie *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*

Warmtepomp

- Bijkomende retroactieve investeringspremie voor eigenaars van een warmtepomp én zonnepanelen na afschaffing van terugdraaiende teller *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*
- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024) *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen *Verstrekker van de premie: FOD Financiën*
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- EPC-labelpremie bij energierenovatie *Verstrekker van de premie: Fluvius*
- Mijn VerbouwLening *Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap*

- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Premie voor sturingsapparaat voor elektrische warmte
- Retroactieve investeringspremie voor eigenaars van zonnepanelen na afschaffing van terugdraaiende teller
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass)
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Warmtepompboiler

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie
- EPC-labelpremie bij energierenovatie
- Mijn VerbouwLening
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Premie voor sturingsapparaat voor elektrische warmte
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass)

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Fluvius

Waterafvoer, riolering

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Premie voor een gescheiden afvoersysteem
- Vrijstelling van de bijdrage voor de zuivering van het afvalwater

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaamse Milieumaatschappij

Waterafvoer, riolering

- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Premie voor een gescheiden afvoersysteem
- Vrijstelling van de bijdrage voor de zuivering van het afvalwater

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaamse Milieumaatschappij

Werken aan onroerend erfgoed

- Energieaudit onroerend erfgoed
- Erfgoedlening
- Erfgoedpremie
- Verlaging verkooprecht en schenkbelasting beschermde monumenten
- Vermindering personenbelasting voor restauratie en onderhoud van onroerend erfgoed

Verstrekker van de premie: Vlaams agentschap Onroerend Erfgoed

Verstrekker van de premie: Vlaams agentschap Onroerend Erfgoed

Verstrekker van de premie: Vlaams agentschap Onroerend Erfgoed

Verstrekker van de premie: Vlaams agentschap Onroerend Erfgoed

Verstrekker van de premie: Vlaams agentschap Onroerend Erfgoed

Zonneboiler

- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
- Collectieve renovatiebegeleidingspremie

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Fluvius

- EPC-labelpremie bij energierenovatie
- Mijn VerbouwLening
- Mijn VerbouwPremie (MVP)
- Totaalrenovatiebonus (BENO-pass)
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Zonnepanelen

- Bijkomende retroactieve investeringspremie voor eigenaars van een warmtepomp én zonnepanelen na afschaffing van terugdraaiende teller
- Btw-tarief van 6% bij sloop- en heropbouw van enige/eigen woning (vanaf 2024)
- Btw-tarief van 6% bij renovatie van woningen
- Mijn VerbouwLening
- Premie voor sturingsapparaat voor elektrische warmte
- Premies voor ondernemingen
- Retroactieve investeringspremie voor eigenaars van zonnepanelen na afschaffing van terugdraaiende teller
- Verlaagd tarief voor schenkingen van gebouwen onderworpen aan een energetische renovatie
- Verlaagde verkooprechten bij ingrijpende energetische renovaties

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Fluvius

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Overige

- Aankooppremie
- Fiscaal voordeel voor thuislaadstations voor elektrische wagens
- Huursubsidie (tegemoetkoming in de huurprijs)
- Huurwaarborglening bij het Vlaams Woningfonds
- Investeringssteun ELIA in niet-woongebouwen (via Distributienetbeheerder)
- Sociaal huren bij het Vlaams Woningfonds
- Sociale koopwoning of bouwgrond bij een woonmaatschappij
- Uw woning verhuren aan een woonmaatschappij
- Vermindering van onroerende voorheffing als huurder
- Vlaamse huurpremie voor kandidaat-huurders van een sociale woning

Verstrekker van de premie: Voeren

Verstrekker van de premie: FOD Financiën

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Vlaams Woningfonds

Verstrekker van de premie: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Verstrekker van de premie: Vlaams Woningfonds

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Verstrekker van de premie: Vlaamse belastingdienst

Verstrekker van de premie: Wonen in Vlaanderen

Dit document heeft een louter informatieve waarde en is in geen geval een verbintenis om de premie toegekend te krijgen. Vragen, fouten en suggesties in dit document kunnen gemeld worden via energie@vlaanderen.be.

Meer info - <https://apps.energiesparen.be/subsidies/subsidiemodule>

**VLAAMS
ENERGIEAGENTSCHAP**

Het Vlaamse Energieagentschap heeft als taak het stimuleren van rationeel energieverbruik en milieuvriendelijke energieproductie.

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2024-0701276	Datum opzoeking:	8/08/2024
Referentienummer:	Teuven Dorp 57-1	Zoekdata:	73082A0529/00F000
Perceel:	73082A0529/00F000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Voeren afdeling VOEREN 2 AFD/TEUVEN/, sectie A met perceelnummer 0529/00F000 [73082A0529/00F000]

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Op deze locatie werden er geen entiteiten gevonden die zijn opgenomen in het register van herstellvorderingen.

Woningkwaliteit

De wet zegt dat iedereen recht heeft op menswaardig wonen. Een gezonde woning met een minimum aan comfort is immers een belangrijke voorwaarde voor een goede levenskwaliteit. Elke woning in Vlaanderen moet daarom voldoen aan een aantal minimumnormen op het vlak van veiligheid, gezondheid en basiscomfort. Die woningkwaliteitsnormen liggen vast in de Vlaamse Codex Wonen.

Wie een verkrotte woning verhuurt, te huur stelt of ter beschikking stelt, maakt zich schuldig aan krotverhuur en dat is een misdrijf waar zware straffen op staan. Het parket kan de verhuurder daarvoor vervolgen.

Het register van herstellvorderingen verzamelt alle panden waarvoor door de wooninspecteur in het kader van de strafrechtelijke procedure inzake woningkwaliteitshandhaving een herstellvordering werd opgesteld en waarvoor nog niet werd vastgesteld dat deze herstellvordering uitgevoerd werd. Dit register is te onderscheiden van de inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen, dewelke enkel woningen bevat die ongeschikt of ongeschikt en onbewoonbaar verklaard zijn via een besluit.

U leest meer over herstellvorderingen op de pagina "[De strafrechtelijke procedure van de Vlaamse wooninspectie?](#)"

Bron Wonen Vlaanderen

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Wonen Vlaanderen en op basis van het Vlaams Loket Woningkwaliteit en het Register van herstellvorderingen.

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Wonen Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2024-0701294	Datum opzoeking:	8/08/2024
Referentienummer:	Teuven Dorp 57-1	Zoekdata:	73082A0529/00F000
Perceel:	73082A0529/00F000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Voeren afdeling VOEREN 2 AFD/TEUVEN/, sectie A met perceelnummer 0529/00F000 [73082A0529/00F000]

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Op deze locatie werden er geen entiteiten gevonden die zijn opgenomen in het Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen.

Woningkwaliteit

De wet zegt dat iedereen recht heeft op menswaardig wonen. Een gezonde woning met een minimum aan comfort is immers een belangrijke voorwaarde voor een goede levenskwaliteit. Elke woning in Vlaanderen moet daarom voldoen aan een aantal minimumnormen op het vlak van veiligheid, gezondheid en basiscomfort. Die woningkwaliteitsnormen liggen vast in de Vlaamse Codex Wonen.

Met de heffing op ongeschikte en onbewoonbare woningen, ook wel 'krotbelasting' genoemd, wil de Vlaamse overheid de verloedering van de leefomgeving tegengaan. De belasting is gericht op ongeschikt of onbewoonbaar verklaarde woningen of gebouwen. Die gebouwen komen terecht in een inventaris die opgemaakt en beheerd wordt door Wonen-Vlaanderen.

Naast deze belasting kunnen Vlaamse gemeenten ook zelf belastingen heffen en innen om leegstand en verwaarlozing tegen te gaan. De lijst met leegstaande gebouwen (zonder persoonsgegevens) kunt u opvragen bij de gemeente waar het pand gelegen is.

Het Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen bestaat uit twee lijsten:

- woningen die ongeschikt of ongeschikt en onbewoonbaar werden verklaard op basis van de administratieve procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring van de Vlaamse Codex Wonen (boek 3);
- woningen die onbewoonbaar werden verklaard op basis van artikel 135 van de Nieuwe Gemeentwet.

U leest meer over ongeschikt- en onbewoonbaarheid op de pagina "[Wat als mijn woning niet in orde is?](#)"

U leest meer over heffingen op de pagina "[Heffing op ongeschikte en onbewoonbare woningen](#)"

Bron Wonen Vlaanderen

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Wonen Vlaanderen en op basis van het Vlaams Lokalet Woningkwaliteit en Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen (VIVOO).

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Wonen Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be

Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2024-0701282	Datum opzoeking:	8/08/2024
Referentienummer:	Teuven Dorp 57-1	Zoekdata:	73082A0529/00F000
Perceel:	73082A0529/00F000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Voeren afdeling VOEREN 2 AFD/TEUVEN/, sectie A met perceelnummer 0529/00F000 [73082A0529/00F000]

Informatievraag: Woningen met een conformiteitsattest

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Op deze locatie werden er geen entiteiten gevonden met een conformiteitsattest.

Informatievraag: CA verplicht

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Op deze locatie is een conformiteitsattest niet verplicht.

Informatievraag: CA beperkte duurtijd

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Op deze locatie bedraagt de standaard geldigheidstermijn van een conformiteitsattest 120 maanden.
- - 10 jaar wanneer minder dan of 3 gebreken cat.I aanwezig zijn- 5 jaar wanneer meer dan 3 gebreken cat.I aanwezig zijn

Woningkwaliteit

De wet zegt dat iedereen recht heeft op menswaardig wonen. Een gezonde woning met een minimum aan comfort is immers een belangrijke voorwaarde voor een goede levenskwaliteit. Elke woning in Vlaanderen moet daarom voldoen aan een aantal minimumnormen op het vlak van veiligheid, gezondheid en basiscomfort. Die woningkwaliteitsnormen liggen vast in de Vlaamse Codex Wonen.

Wie een woning in Vlaanderen verhuurt, moet ervoor zorgen dat deze volledig in orde is en voldoet aan bepaalde normen. U leest meer over woningkwaliteitsnormen op de pagina "[Welke zijn de woningkwaliteitsnormen?](#)"

Een gemeente kan het conformiteitsattest verplicht stellen voor een bepaald deel of voor alle huurwoningen (bv. de woningen in bepaalde wijken, de stadskern, woningen ouder dan 20 jaar,...). Het resultaat van deze opvraging werd hierboven weergegeven zoals bekend bij Wonen-Vlaanderen. Deze gegevensset wordt maandelijks geüpdatet. Gelieve ter volledigheid het gemeentelijk reglement te consulteren.

Het conformiteitsattest is een officieel document dat de gemeente aflevert en dat aantoont dat de woning op het moment van de controle aan de woningkwaliteitsnormen voldeed. In sommige gevallen kan ook Wonen-Vlaanderen een conformiteitsattest afleveren. Om na te gaan of een woning conform, veilig en gezond is, voert een woningcontroleur van de gemeente of van Wonen-Vlaanderen een conformiteitsonderzoek uit. Hij controleert de woning aan de hand van een technisch verslag.

De woning krijgt een conformiteitsattest als ze niet ongeschikt of onbewoonbaar is en voldoende rookmelders heeft. U leest meer over ongeschikt- en onbewoonbaarheid op de pagina "[Wat als mijn woning niet in orde is?](#)"

Een gemeente kan de geldigheidsduur van het attest - standaard tien jaar- beperken voor een bepaald deel of voor alle huurwoningen. Het resultaat van deze opvraging werd hierboven weergegeven zoals bekend bij Wonen-Vlaanderen. Deze gegevensset wordt maandelijks geüpdatet. Gelieve ter volledigheid het gemeentelijk reglement te consulteren.

Bron Wonen Vlaanderen

Deze opvraging kwam tot stand in samenwerking met Wonen Vlaanderen en op basis van het Vlaams Loket Woningkwaliteit.

Document gegenereerd op basis van de gegevens ontvangen van Wonen Vlaanderen via de ORIS webservices.

CIB vlaanderen vzw - Kortrijksesteenweg 1005 - 9000 Gent
0425.043.508 - vastgoedinfo@vastgoedloket.be